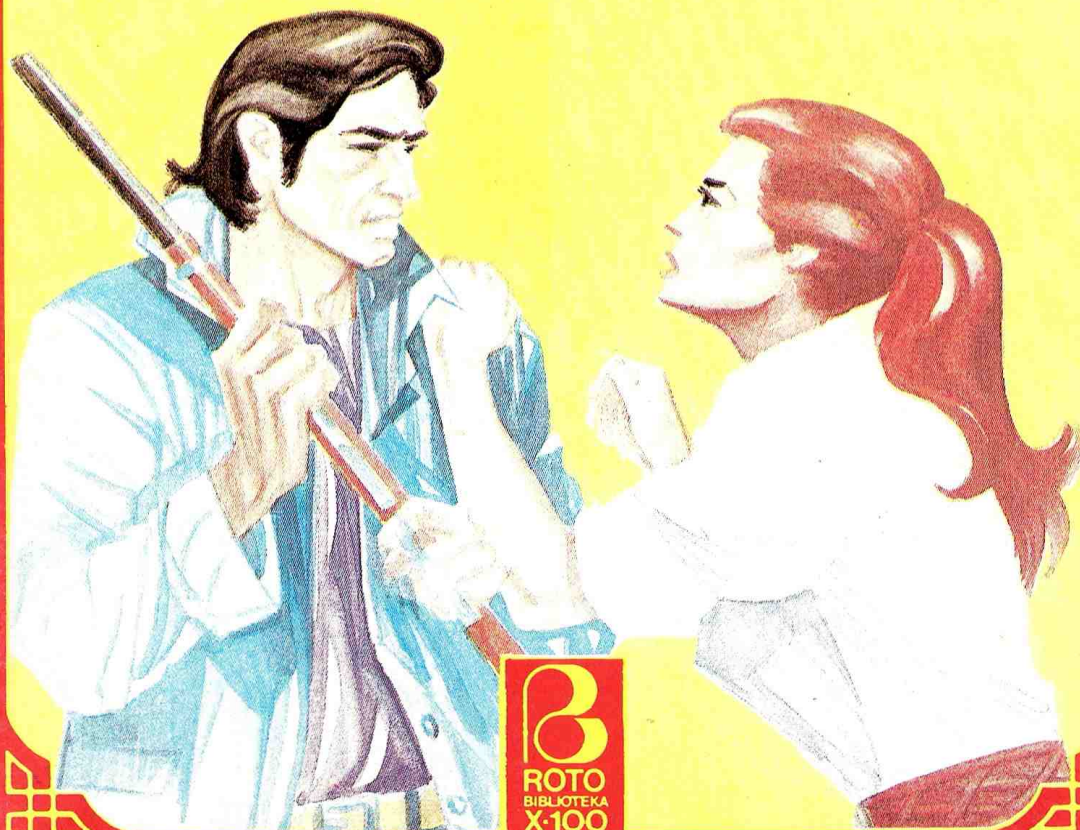

WESTERN

V. DŽONS

MEK BEL KAŽNJAVA

BROJ 38 ● 200 DINARA

WESTERN

38

1987

V. Džons

**MEK BEL
KAŽNJAVA**

X-100

Urednik izdanja
PIROŠKA MATIĆ

Recenzent
R. DURMAN

Naslovna strana
S. BOŠNJAKOVIĆ

Izdaje i štampa: Novinska, izdavačka i štamparska radna organizacija »DNEVNIK«, OOUR »IZDAVAČKA DELATNOST«, Bulevar 23. oktobra 31 Novi Sad, telefon (021) 621-555. Broj žiro-računa: 65700-603-6350. Direktor **NIŠRO** »DNEVNIK«: **JOVAN SMEDEREVAC**, Rukovodilac OOUR »Izdavačka delatnost«: **ILJA VOJNOVIĆ**, Glavni i odgovorni urednik OOUR: **TODOR ĐURIĆ**, Urednik Redakcije knjiga: **MILORAD PREDOJEVIĆ**, Sekretar Redakcije: **ZDENKA KARABASIL**, Tehnički urednik: **JULIŠ ARVANITIDIS**, Korektor: **SAVA MALEŠEVIĆ**

Tiraž: 32.000 primeraka

MEK BEL KAŽNJAVA

Bilo je rano jutro kada su se gvozdena vrata ćelije broj 118 državnog zatvora u Jumi, uz škripu teškog metala, otvorila. Visoki i krupni stražar Samjuel Pers držao je u jednoj ruci svezan ključeva, a u drugoj veliki zavežljaj.

— Rode! Hej, Rode! Diži se, čoveče — viknuo je Pers svojim dubokim glasom.

Rod Kalagan nije spavao, mada se uopšte nije pomerio sa postelje kada je zatvorski stražar ušao u ćeliju.

— Šta se dereš, Perse, tako rano, kog davola? — odvrati mu zatvorenik Kalagan, i dalje se ne pomerajući sa mesta.

Rod Kalagan bio je čovek srednjeg rasta, ali krupne konstitucije i mišićavog tela. Imao je četrdeset i pet godina i uprkos tome što se već punih devetnaest godina nalazio u jednom od najozloglašnijih zatvora po surovosti i teškim uslovima za robijaše, delovao je prilično sveže. Koža njegovog lica, markantnih crta, bila je tamna, kako prirodno, tako i od sunca koje ga je svakodnevno ržilo na teškim zatvoreničkim poslovima u obližnjem kamenolomu. Jedino se po kosi i bradi, prošaranim belim vlasima, moglo zaključiti da se radi o čoveku koji odavno već više nije mlad.

Samjuel Pers zamahnu desnom rukom i baci zavežljaj, koji uz tup udar pade nasred poda zatvorske ćelije.

— Izgleda da si prilično srećan čovek, Rode — naceri se Pers. — Sreća ti se osmehnula. Danas izla-

ziš napolje. Nema više besplatne hrane i besplatnog smeštaja.

Pers svoje reči proprati gromoglasnim, neujednačenim smehom, a zatim dodade:

— Imaš petnaest minuta vremena da se obučeš i da se javiš upravniku zatvora. Za toliko dolazim po tebe.

Posle ovih reči, Samjuel Pers uz tresak zatvori teška gvozdena vrata.

Rod Kalagan nije odmah ustao sa postelje. Mada nije bio tip čoveka koji se čudi bilo čemu u životu, reći stražara Samjuela Persa su ga prilično začudile. Bio je osuđen pre devetnaest godina na dvadesetogodišnju robiju u zatvoru u Jumi, tu u jugozapadnoj Arizonu, pošto je uhapšen posle pljačke poštanske kočije u Teksasu, prilikom čega je ubio čoveka, jednog iz oružane pratnje dilažanse.

Leno je iz gornjeg džepa na košulji izvadio cigaru, zapalio je pošto joj je prvo odgrizao vrh, i povukao nekoliko dimova. Prateći pogledom plavičasti dim cigare, koji se penjao ka tavanici pokušao je da zamisli vreme koje je proveo ovde u Jumi. Imao je dvostruki osećaj. Jedan, kao da je već stotinama godina u ovom paklenom kavezu, u kome svaki dar liči na onaj prethodni i drugi, kao da je juče došao ovamo. I to iz istog razloga, jer se za ovih devetnaest godina baš ništa nije dešavalo osim što je svakodnevno radio u kamenolomu, tri puta dnevno jeo lošu zatvoreničku hranu i spavao.

Tek pošto je do pola popušenu cigaru ugasio zgnječivši je o kamenu zid iznad svoje postelje, zatvorenik je ustao. Bio je sam u ćeliji, iako to nije morao. Ali, bio je čudan čovek taj Kalagan. Nije voleo društvo, čak ni u zatvoru, mestu gde se čovek oseća najusamljeniji na svetu.

Kada se Samjuel Pers vratio i ponovno uz zveket ključeva otvorio teška metalna vrata njegove zatvorske ćelije, Rod Kalagan je bio obučen.

Pet minuta kasnije već je bio u kancelariji upravnika državnog zatvora u Jumi, Bendžamina Hoksa. Hoks je sedeo zavaljen u fotelju sa visokim naslonom, koja je bila presvučena zelenim iskrzanim somotom i koja se nalazila naslonjena uz sam zid u dnu velike prostorije, iza masivnog pisaćeg stola od grubog drveta.

Nastavio je i dalje da sedi, kada je stražar Pers uveo zatvorenika Kalagana. Bio je to oniči čovek, sa prilično kilograma na sebi, ali oštrog pogleda, koji je njegovom ovalnom licu sa širokim zulufima i negovanim brkovima davao opasan izgled.

— Kalagan — rekao je ostrim glasom.

Rod Kalagan uzvratilo je ćutnjem.

— Verovatno bi trebalo da zahvališ svojoj srećnoj zvezdi pod kojom si rođen, jer ćeš odlukom guvernera o pomilovanju izaći godinu dana ranije iz zatvora — nastavio je upravnik zatvora.

Kalagan se samo na trenutak nasmešio. Hoksove reči o srećnoj zvezdi shvatio je kao ironiju.

— Ja sam uglavnom imao sreće u životu — naceri se zatvorenik.

— Svakako da jesi, Kalagane — preseče ga Bendžamin Hoks. — Da je nisi imao, za pljačku poštanske kočije i još ubistvo čoveka pri tome, završio bi na vešalima pre devetnaest godina.

Zatvorenik se ujede za usnu. Hteo je nešto da opsuje, ali se predomislio.

Bendžamin Hoks pokaza rukom na stvari koje su ležale na površini njegovog pisaćeg stola.

— Ovo je tvoje, Kalagane. To si imao kada si pre devetnaest godina došao ovamo. Opasač sa futrolom, revolver i petnaest metaka. Tu je pedeset dolara, koji ti pripadaju po zakonu kada oдавde izađeš. Za dva sata oдавde kreće dilažansa prema istoku. Nastoj da što pre odeš iz Jume — reče on.

— Naravno, Hokse. Ne mislim da se naselim u ovom prokletom kraju — odvrati mu Kalagan, stavljajući opasač za pojas.

— Ako želiš, mogu ti dati jedan dobar savet u vezi sa tvojim budućim životom, Kalagane — nastavi Hoks.

— Hvala, Hokse. Nemam vremena za savete. Veoma mi se žuri u život, a kasnim već skoro dvadeset godina.

Bendžamin Hoks je ove Kalaganeve reči shvatio kao dobru šalu, svojstvenu robijaškoj sredini i zato ih je propratio glasnim smehom. Zatim je rekao:

— U redu je, Kalagane. Sad možeš da ideš. Samo nemoj biti previše brz u životu. Jer, mogao bi da zakasniš još više... Ili, da uopšte ne stigneš tamo gde previše žuriš.

Roda Kalagana niko nije sačekao ispred zatvorske kapije. Na Zapad je stigao još kao golobradi mladić, ostavivši svoje roditelje, kojima je bio sin jedinac, tamo na istoku, u Nju Sietlu, gde je njegov otac držao malu prodavnicu oružja. Iako njegov otac nikada nije bio čak ni lovac, Rod je rano zavoleo oružje zbog osećanja moći koje ono pruža čoveku. Tako je, željan avanture krenuo na zapad i više se nikada nije vratio u Nju Sietl. Više nije znao ni da li su mu roditelji još uvek u životu. Bio je čudan od malena i kao čudak je i živio. Ali, na veoma loš

način, jer je najčešće bio s one strane zakona.

Na nekoliko trenutaka je zastao ispred kapije državnog zatvora u Jumi, pošto je posle devetnaest godina opet bio na slobodi. Pogledao je u jarkoplavo nebo, koje je do tada gledao samo kroz rešetkasti prozor ćelije 118, a zatim, pošto je čuo da stražar za njim zatvara tešku zatvorsku kapiju i čuo neprijatni zvuk ključa koji se okreće u bravi, krenuo je sporim korakom niz prašnjavu cestu prema gradu.

U džepu je imao pedeset dolara. Za taj novac nije nigde mogao kupiti konja, a dobar jahaći konj bio mu je veoma potreban.

Ali, morao je što pre da ode iz Jume. Prvo, samo što dalje od Jume. Tek sada, kada je postao svestan da se nalazi na slobodi, shvatio je koliko je dugo vremena proveo iza rešetaka.

*

Iako je bila već kasna jesen, crveno sunce Nju Meksika pržilo je iz sve snage. Podne je već uveliko bilo prevalilo kada se jahač, koji je dolazio s juga, jašući u kasu preko žute visoravni, naglo zaustavio.

Čovek je na sebi imao plave pantalone od grubog platna i košulju iste boje, meku jaknu i čizme od bivolje kože. Na glavi je nosio crni stetson šešir, širokog oboda, natučan na oči, a preko bedara široki opasač sa fišeklijamama, na čijoj desnoj strani je o boku visila kožna futrola iz koje je virila drška revolvera sa dugom cevi, marke »bant-lajm 45«.

Mogao je imati jedva preko dva-deset godina, ali mu je izgled bio takav da bi mogao imati i deset godina više, pošto mu je, iako mlada-laćko, lice već bilo išarano borama oko očiju i na ivicama usana. Imao je plavozelenu boju očiju, koje su njegovom pogledu iza poluspušte-

nih kapaka davale ravnodušan, ali istovremeno i odlučan, čak moglo bi se reći opasan ton. Ispod crnog oboda šešira virili su gusti pramenovi svetle kose, boje zrelog žita. Njegovo suncem opaljeno lice bilo je obraslo u guste čekinjke, po čemu se videlo da je već dugo jahao. Bio je visok, mršav, vitkog stasa i širokih ramena.

Jahao je ridu kobilu veoma dobre pasmine. Po oznojenoj i umornoj životinji, takođe se moglo primetiti da se konj i jahač već dugo nisu odmarali. Kobila je bila mršava, ali veoma mišićavih sapi i žilava, blago uzdignutog repa i dugih nogu, po čemu bi svaki iole dobar poznavalac konja mogao bez mnogo muke zaključiti da se radi o veoma rasnoj i vrednoj životinji.

Jahač se zvao Džon Mek Bel. Dolazio je iz Arizone, iz Laramija, a jahao je za Kolorado. Džon Mek Bel je zaustavio konja, jer je milju zapadno od mesta na kom se nalazio primetio dim. Znao je da se na desetak milja severno odatle nalazi gradić, po imenu Toledo, a da se na oko četiri milje južno nalazi poštanska stanica, kuda prolazi dilažansa za Teksas. Zato mu se učinilo čudno da neko po ovakvoj vrućini loži vatru da bi možda skuvao kafu, kad već može da se skloni u hlad saluna u Toledu, ili u gostionicu poštanske stanice.

Za trenutak je pomislio da nastavi dalje, ali ipak nije mogao da odoli svojoj znatiželji. Uz put, možda budem i ponuden kafom, pomislio je u sebi. U usputne gradove je retko svraćao, sem da se snabde namirnicama i napoji i nahrani konja.

Blago mamuznuvši kobilu, nastavio je kasom prema zapadu u pravcu odakle se video dim. Neko, ko je tamo ložio vatru, nije se mogao videti, jer je bio sakriven niskim kamenjarom. Kada je bio već prilično blizu i kada je hteo glasom da najavi svoj dolazak, iznenadni

pucanj prolomio se kroz popodnevnu tišinu.

Džon Mek Bel se naglo bacio sa konja na zemlju, otkotrljavši se nekoliko metara u levu stranu i u ruci je već držao revolver iz koga je bljuvala vatra u pravcu iz kog se prolomio pucanj. Tri pucnja iz njegovog revolvera ispaljena su takvom brzinom da su se gotovo slila u jedan.

Tada je na suprotnoj strani čuo preplašeni glas:

— Prestani, čoveče, do sto đavola, ubićeš me!

Glas koji je dolazio sa suprotne strane bio je prilično kreštav i promukao od duvana i delovao je uplašeno.

— Prestajem ako za tri sekunde izađeš iza te stene sa rukama iznad glave. U protivnom, nastavljam da pucam — viknu odsečno Mek Bel.

— Do sto đavola! — opsova onaj kreštavo promukli glas, koji bi praćen još jednim pucnjem u pravcu Džona Meka Bela.

Mek Bel se ponovo baci u stranu i u trenutku dok se okretao, spazio je iza stene obod i vrh velikog šešira kojeg je na glavi imao negostoljubivi neznanac. I dok ovaj još nije stigao da se potpuno zakloni, Mek Bel je već pucao u tom pravcu.

Ponešen udarcem metka, veliki šešir je poleteo u vazduh.

— Sto mu gromova! Ovaj se ne šali — zakrešta neznanac.

— Izlaziš ili ne? — viknu Mek Bel.

Dobro, lupežu, izlazim! Danas mi je ionako loš dan — čuo se kreštavi glas iza stene.

Odmah zatim, neznanac se pojavio. Stojao je sa rukama podignutim iznad glave, a revolver iz koga je do malopre pucao nalazio mu se u futrolu.

Džon Mek Bel tada polako ustade. U ruci je i dalje držao revolver. Tek kada je prišao neznancu na tri koraka, gledajući ga ravno u oči, vratio je revolver u futrolu.

Neznanac je bio obučen u kožno trapersko odelo, ukrašeno resama.

Imao je oko šezdeset godina, dugu kosu i bradu koju nije brijač mescima, bele boje. Bio je srednjeg rasta i pomalo krivonog, a preplanulo lice bilo mu je prilično izabrano od sunca i vetra.

— Mogu li sada da uzmem svoj šešir, mister? — upita on Mek Bela, čime je prekinuo neprijatnu ćutnju.

— K'o lud sam bez svog šešira... ni ne spavam bez njega.

— Zar mi nećete prvo objasniti zašto ste pucali na mene — upita ga odsečno Džon Mek Bel.

— Svakako, čoveče — nasmeja se neznanac. — Ali, nećemo valjda do sutra ovako da stojimo. Eto, u znak dobrodošlice popićemo kafu. Evo, lonac je na vatri i kafa je još topla.

Neznanac se okrete i pođe ispred Meka Bela prema mestu gde se do malopre nalazio.

Vaša dobrodošlica je čudna — reče Džon Mek Bel. — Prvo pucate u ljude, a posle ih nudite kafom. Zar ne nalazite da je to čudno, mister...

— Zovem se Arti... tako me zovu prijatelji. Arčibald Kolovej mi je pravo ime.

— Dobro, Arti, ako već tako mogu da vas zovem, zar vam predstavlja zabavu to da pucate na nepoznate ljude? — tražio je odgovor Džon Mek Bel.

Umesto odgovora, Arčibald Kolovej, pošto se prethodno sagnuo da sa zemlje uzme svoj ogromni šešir sa širokim obodom, svetlosmede boje, počeo je žestoko da psuje:

— Sto mu đavolovih zamki, čoveče! Zar ne vidiš da si mi probušio šešir i to na dva mesta. Sad će mi promaja duvati kroz ovu moju ostarelu tikvu!

— Bolje rupa na šeširu, nego rupa na čelu, Arti — dodade po-drugljivo Mek Bel.

— Prokletstvo! — opsova još jednom Arčibald Kolovej i vrteći glavom, kao da ne veruje u ono što vidi pride ka mestu gde je još uvek tinjala vatra. Uzeo je odatle posudu sa kafom i zatim je svu količinu nasuo u dva limena lončića.

— Evo! — reče on dodajući lončić sa kafom Mek Belu.

— Pa, hvala — odvrati mu ovaj sedajući na obližnji poveći kamen.

Iz džepa na košulji, Džon Mek Bel izvadi dve duge »Virdžinija« cigare i jednom ponudi Arčibalda.

— Svakako da hoću! Cigare »virdžinija« se nikada ne odbijaju. Pogotovo ako neko, kao ja, najvećim delom puši krdžu, ili žvače onaj prokleti presovani duvan iz Teksasa!

— uzviknu oduševljeno Arčibald Kolovej. Zatim, požutelim, ali još uvek jakim zubima odgrize vrh cigare, ispljunu ga na zemlju. Zatim, sa zadovoljstvom strastvenog pušača zapali cigaru, pomoću žara sa vatre na kojoj se kuvala kafa.

Džon Mek Bel takođe zapali cigaru i odbi nekoliko dimova. Nekoliko trenutaka obojica su ćutala, srćući toplu kafu. Arčibald Kolovej je prvi popio. Pošto je odložio lončić kraj vrha svoje leve čizme od jelenje kože, kakve uglavnom nose traperi, nastavio je ćutke da puši.

Zatim skide svoj veliki šešir sa glave i još jednom se zagleda u rupe od metka.

— Danas baš nemam sreće — gundao je Arčibald. — Ali si ti zato i te kako imao sreće, mister. Naime, nisam baš najveštiji strelac pištoljem. Kolt je oružje za revolveraše... Da sam te gađao svojom lovačkom puškom, ti bi verovatno imao rupu i na šeširu i na glavi. Puškom mnogo spretnije gađam. Ja sam, ipak, traper.

— Traperi, koliko je meni poznato, love bufala, a ne ljude. Zar ne, Arti? — odvrati mu Mek Bel.

— U pravu si, čoveče — odvrati mu Arčibald. — Ali, kad neko usred bela dana uperi pištolj u traperu i pod pretnjom mu otme konje, ostavivši ga u ovoj pustoši... E, onda i traperi izgube živce, pa počnu da pucaju i na ljude.

— Hoćete da kažete da su vam ukrali konja?

— Ne oni, nego on... Prokleti dripac! Sačekao me je nedaleko

odavde i uperio pištolj u mene. Plus toga me je i opljačkao. Imao sam osam stotina dolara kod sebe, sve što sam zaradio prodajući kože bufala dole u Teksasu. Sva sreća da mi je ostavio oružje, opremu i moju Lusi.

— Lusi? Ko je to? — upita Mek Bel posmatrajući oko sebe.

— Lusi je moja mazga. Moja pokretna kuća. Sve što imam u životu, ona vucara na svojim ledima. Zar misliš da bismo sad pili kafu da je onaj dripac sa sobom odveo i Lusi. Ali, njemu se đavolski žurilo, a moja Lusi je prava dama. Njoj je svejedno hoće li prevaliti deset ili stotine milja, ona uvek ide polako.

— Dobro, Arti, a gde je sad Lusi? — pitao je Mek Bel.

— Tu je, među stenama. Zavukla se u hlad. Zar ti već nisam rekao da je prava dama! Ima samo jednu manu. Nikom ne dozvoljava da je jaše. Čak ni meni. Eto, zbog toga sedim ovde. Valjda ne misliš da sam toliko lud da ću pešačiti po ovoj vrućini. A, ionako sam loše volje zbog ovog što mi se danas desilo — kreštao je Arčibald.

— Ne znam kako bih ti pomogao, Arti. Verovatno ne mogu baš mnogo. Taj tip koji te je opljačkao i koji ti je ukrao konja, zaslužio je vešala, ali je verovatno već daleko odmakao. Mogu ti pomoći da stigneš do Toleda, ali ne verujem da je on sad tamo i da te čeka.

— Vraga je tamo! Prošlo je sigurno već pet sati od kada je odmaglio na mom konju. A po njemu se videlo da žuri i da će na dalek put.

— Čuj, Arti, da sačekamo još malo da prođe ova vrućina, pa da onda odjašemo do Toleda. Moja kobila je jaka, nosiće nas obojicu.

— U redu je. Biću ti veoma zahvalan, mister... Do đavola, momče, ne znam ti ni ime. — Arčibald Kolovej upitno pogleda u Mek Bela.

— A zamalo da me ustreliš, Arti! — sada se Mek Bel prvi put nasmeja nastavljajući da sagovornika oslovljava čas sa ti čas sa vi.

Traper obrisao nadlanicom leve ruke znoj sa čela i nervozno pljunu na zemlju.

— Sto mu đavola! Zamalo! U stvari, dok se kafa kuvala na vatri, ja sam, valjda opijen suncem, zadremao... Bogamu, dobro sam zadremao. Valjda mi je, dok sam tako dremao, u glavi stalno bila misao na onog tipa koji me je tako razbojnički opljačkao, da sam, kad sam kroz san čuo topot konja, pomislio da se to on vraća... U trenutku sam skočio i sakrivši se iza stene pucao. Tek posle sam shvatio da to nije on — pokušavao je da objasni Arčibald.

— Sve u svemu, prava je sreća da nijedan od nas dvojice nije ranjen ili mrtav. Mislim da ima puno razloga da, dok ne krenemo za Toledo, popijemo još po jednu kafu, Arti — reče Džon Mek Bel.

— Svakako! I da popušimo još po jednu »virdžiniju« — uzvratila Arčibald kroz smeh, ustajući da stavi posudu za kuvanje kafe na vatru. Zatim dodade:

— Ali, pre toga, valjda ću saznati tvoje ime, mister...

— Zovem se Džon. Džon Mek Bel. Lovac na bufala, naglo se trže.

— Do đavola, čoveče, da li me to uši varaju, ili si ti onaj Mek Bel, koji je pre nekoliko meseci bio u Laramiju, u Arizoni...

— Tako nekako — uzvratila Mek Bel.

— ... I koji je u dvoboju, u salunu »Kod tri keca«, ustrelio revolveraša Loba El Pasa. Koji je, takođe u dvoboju, ranio Kida Marlona. I koji je ubio onu prokletu varalicu Boba Leroja, iako je ovaj pokušao da ga ubije s leđa?

— Izgleda da se vesti brzo šire — reče Mek Bel, umesto odgovora.

— Kako i ne bi, sto mu đavola, kad u ovom delu Zapada nije bilo veće pucnjave, još od okršaja kod O. K. korala, tamo u Tombstonu — kreštao je traper.

— Da ne preterujete malo, Arti — prekide ga Mek Bel.

— Ja pričam samo što sam čuo. A to se priča po salunima u zapadnom Teksasu. Larami je u istočnoj Arizoni i nije baš mnogo daleko odande. Ljudi jašu, tamo i ovamo. Takve stvari se uvek čuju, zar ne? — nastavio je lovac na bufala.

Kažu da je, od kako nema Leroja i njegovih revolveraša, prilično mirno u Laramiju. Ljudi su počeli da žive normalno. Nema više straha od nasilja. Čak je i šerif Fil Denver, pričaju, onaj koji je bio obična igračka u Lerojevim rukama, počeo da popravlja svoj potpuno izgubljeni ugled kod ljudi. Stvari su se tamo sredile. Eto, to se priča. I priča se da je do toga došlo zahvaljujući čoveku koji se zove Džon Mek Bel.

Džon Mek Bel se gorko nasmeši.

— Ljudi ponekad vole i da preuveličavaju — rekao je. — Ja sam otišao u Larami da nađem čoveka koji je pre više od dvadeset godina, zajedno sa još dvojicom razbojnika, ubio mog oca, tamo gore u Koloradu. Taj čovek zvao se Bob Leroj. Živeo je u Laramiju, kao bogati rančer. Ali, niko ga nije voleo. Iako, za ono što je učinio, nikada nije odgovarao pred sudom pravde, on istovremeno nikada nije živio drugačije nego što živi običan razbojnik. Ljudi u Laramiju su ga se plašili, jer je mnoge na prevaru doveo na rub propasti, uzimajući im imanja i istovremeno sve više šireći svoje. Sve to on je postigao uz pomoć nasilja i prevara, a u tome su mu pomagali i revolveraši koje je dobro plaćao da bi njega štitili, a drugima uterivali strah u kosti. Šerif Fil Denver bio je zaista igračka u njegovim rukama. Kada je saznao zašto sam došao u Larami i ko sam, na sve načine je pokušao da me se zauvek reši. Pošto to nije uspešlo za rukom njegovim najomiljenijim revolverašima, Lobu El Pasu i Kidu Marlону, iznajmio je plaćenog ubicu Ringa Valonea. A, pošto ni ovom nije pošlo za rukom da me ubije, Bob

Leroj je pokušao da mi puca u leđa, iako sam ga izazvao na ravnopravan dvoboj. To mu, takode, nije uspešlo... — završio je svoju priču Džon Mek Bel.

— Znači, to je bilo u pitanju — promrmlja Arčibald Kolovej.

— Da, Arti, to je bilo u pitanju.

Traper kao da htede još nešto da doda, u vezi sa onim što se dogodilo u Laramiju, ali odmahnu rukom, promenivši temu razgovora.

— Kafa je već gotova. Kad je popijemo, ugasiću vatru i pripremiti mazgu za put — reče lovac na bufala.

Sat vremena kasnije dva jahača jahala su na ridoj kobili prema Toledu, vukući za sobom mazgu natovarenu lovačkom opremom.

Sunce je već tonulo ka zapadu iza krovova kuća u Toledu, koje su bacale dugačke senke, kada je Maks Bišof, vlasnik jedinog saluna u gradu, koji je nosio naziv »Zlatna potkovica«, kroz prozor ugledao dvojicu jahača na jednom konju i iza njih mazgu natovarenu opremom, kakvu obično nose lutajući lovci u potrazi za bufalima.

Jahali su glavnom ulicom Toleda, gradića u istočnom Nju Meksiku, dolazeći sa južne strane. Maks Bišof je obrisao maramicom znoj sa čela, nervoznim pokretom ruke. Nervirala ga je prokleta sparina, a istovremeno i stranac koji je još prethodnog dana uzeo ovde sobu, a danas, još od jutros sedi za stolom i neprestano, bez ijedne progovorene reči pije viski, sipajući ga u čašu iz flaše i — igra se špilom karata.

Prokleti stranci, razmišljao je u sebi Maks Bišof. Ovaj ćutljivi tip stigao je još juče, a niti govori zašto je došao, ni do kada će tu biti. Jedan tip je, takode, prošao ovuda pre podne, zaustavio se svega četvrt sata da popije viski i onda odma-

glio galopom, kao neko kome se đavolski žuri... A, evo sada stižu još dvojica s juga i to još na jednom konju. Toliko stranaca nije ovuda prošlo za poslednja dva meseca.

Da bi smanjio nervozu, počeo je da pere čaše. Bišof je, inače, bio krupan čovek, velikih brkova gotovo spojenih sa zulufima, a preko košulje prljave bele boje, koja je bila ras-kopčana na maljavim grudima i rukava zasukanih do iznad lakata, nosio je belu gostioničarsku pregaču, za koju se baš ne bi moglo reći da je bila naročito čista. On je bio i vlasnik saluna, a istovremeno je i kao barmen služio goste, jer promet koji je ostvarivao od gostiju nije bio baš toliki da bi još mogao nekoga da posebno plaća kao gostioničara.

Čuo je kako topot kopita prestaje ispred njegovog saluna, zatim je video kako su dvojica stranaca sjahala s konja i kako konja i mazgu, koju su vukli za sobom, vezuju za prečagu ispred saluna i kako se drvenim stepeništem penju sa ulice i ulaze u »Zlatnu potkovicu«, pošto su prethodno otvorili pokretna salunska vrata.

Džon Mek Bel i Arčibald Kolovej za trenutak zastadoše kod vrata, pošto su ušli u salun, tek toliko da bace pogled na prostoriju, a onda obojica lenim korakom pridoše dugačkom masivnom šanku, iznad koga se, u onom delu prostora u kom se nalazio gostioničar, nalazilo veliko ogledalo.

— Viski — reče Džon Mek Bel, nalaktivši se na šank.

— Viski, ali da bude pravi — reče i Arčibald Kolovej, stavši za šank na isti način kao i Mek Bel.

— Imam samo »kentaki« — prozbori Maks Bišof, koji je u tom momentu prestao da pere čaše i upravo brisao svoje snažne mokre ruke o pregaču.

— Može »kentaki« — klimnu Mek Bel potvrdno glavom.

— Da, može »kentaki«. Taj je dobar, ako je pravi — složi se i traper.

— Pravi je — reče gostioničar i stavi pred njih flašu viskija i dve čaše.

— Prokleta prašina! Moram je sprati iz grla ili ću se ugušiti — opsova Kolovej, pošto je nasuo sebi viski u čašu, a zatim je iskapi u momentu.

Mek Bel je lagano otpio gutljaj.

Prostorija saluna bila je jednostavna i nije bila baš naročito velika. Pored dugačkog šanka, koji se nalazio sa leve strane od ulaznih vrata, na sredini i sa desne strane, nalazili su se stolovi i stolice od drveta, a desno, u dubini prostorije, do slabo osvetljenog prozora, bio je veliki okrugli sto za kartanje, presvučen zelenom čojom.

Za tim stolom sedeo je, leđima okrenut šanku, čovek u crnom prugastom odelu, sa elegantnim crnim šeširom na glavi. Ispred njega su se, na stolu, nalazile flaša i čaša s viskijem, a on se zabavljao redajući karte po stolu i ponovo ih stavljajući u špil.

Taj čovek nije se ni okrenuo kada su Mek Bel i Kolovej ušli u salon. Traper je bacio nekoliko radoznalih pogleda u tom pravcu, ali kako je zaključio da tog čoveka nikada i nigde nije video, nastavio je da pije viski. Mek Bel je takođe primetio čoveka za zelenim kockarskim stolom, odmah čim je ušao u salon, ali mu nije mogao videti lice pošto mu je ovaj sedeo okrenut leđima. Pošto mu je Mek Bel za šankom, takođe bio okrenut leđima, mogao je tek uz pomoć ogledala, koje se nalazilo iznad šanka, delićem oka posmatrati u tom pravcu.

Iako mu je bio okrenut leđima, i nije mu mogao videti lice, čovek za zelenim kockarskim stolom činio se Džonu Mek Belu poznat.

— Nemate baš gostiju — reče Arčibald Kolovej, pričajući više radi priče nego iz stvarne potrebe.

— Ko će stajati ili sedeti u salunu po ovoj vrućini. Ljudi ovde dolaze tek uveče, kad postane malo svežije

— odgovori mu Maks Bišof. On je spadao u onu vrstu ljudi koji baš ne obožavaju razgovor radi razgovora, ali morao je to da čini zbog gostiju.

— Da nije, ipak, ovuda projahao pre jedno pola dana neki tip na smeđem ždrepcu? — sinu traperu misao da je čovek koji ga je opljačkao u preriji mogao proći i ovuda, ako nije hteo da zaobide grad.

— Ovih dana dosta se jaše ovuda — reče gostioničar pokušavajući da ispadne šaljiv, a zatim nabravši obrve dodade:

— Pre podne jedan na smeđem ždrepcu dojahao je s južne strane. Zadržao se možda četvrt sata, koliko da popije viski, a onda je odmah galopom. Izgleda da mu se prilično žurilo...

Traperove oči odjednom blesnuše.

— Na smeđem ždrepcu kažeš? Na smeđem ždrepcu! Kako je izgledao taj čovek?

Gostioničar se malo trže. Nešto se davolski dešava, pomisli u sebi.

— Prilično je čudno izgledao, zato sam ga dobro zapamtio...

— Ne mudruj, čoveče! Verovatno ti čudno i ja sad izgledam... Nego govori kako je izgledao taj tip — prekide ga Kolovej nestrpljivo.

Gostioničarevo lice dobi nervozan izraz. On proguta knedlu i nastavi:

— Rekao sam čudno, strance! Naravno da je čudno, jer je po ovoj vrućini nosio dugačku kišnu kabanicu na sebi. Kako je izgledao? Imao je na glavi neki crni šešir, koji je bio sav od prašine... Imao je lice koje nimalo ne izgleda veselo i dobroćudno, zaraslo u bradu. Eto, tako je izgledao.

Traper nasu ponovo viski u čašu i iskapi je u momentu.

— To je — reče on pogledavši u Mek Bela koji je nepomično stajao za šankom i slušao razgovor dvojice ljudi. — Da, to je!

Tada se u razgovor, neočekivano, umešao i čovek koji je sedeo okrenut leđima, za kockarskim stolom.

— Zar vam je ta bitanga prijatelj, mister? — rekao je ne okrećući se i ne prestajući da se igra špilom karata.

Ton kojim je izgovorio svoje reči bio je leden i sarkastičan.

Arčibald Kolovej se tada okrete prema čoveku koji je sedeo u uglu.

— Sto mu đavola, kakav prijatelj! — opsova ljutito. — Taj pasiji sin mi je ukrao konja pošto me je prethodno opljačkao. Mora da je već daleko odmaglio. Ali, ja ću ga naći jednoga dana. Naći ću tog pasijeg sina, kad-tad, a onda će mi pošteno platiti. Ne zvao se ja inače Arčibald Kolovej.

Čovek za kockarskim stolom se bezglasno nasmeja.

— Sreća je da ljudi ipak jašu preri-jom, Kolovej. Bar niste morali da pešačite do Toleda — reče on, i dalje se ne okrećući.

— Sreća — ponovi traper. — Ali, za njega uopšte neće biti sreća kada ga jednom nadem. On posle toga uopšte više neće moći ni da pešači. Trebaće mu samo dobar mrtvački sanduk i mesto na nekom groblju...

— Svakako — potvrdi čovek u uglu. — Svakako. Za krađu konja se na Zapadu još uvek ide na vešala.

— Kakva vešala, čoveče! Neće on imati vremena da ode na vešala. Ubiću ga, čoveče! — sada je već počinjao da viče svojim kreštavim glasom Kolovej.

— To već ne bi bilo mudro, Kolovej — nasmeja se čovek u crnom prugastom odelu. — Za ubistvo se u ovoj zemlji takođe ide na vešala, ili u zatvor. Pa makar i za ubistvo takvog lupeža kao što je Rod Kalagan.

U tom momentu, Džon Mek Bel se naglo okrete prema čoveku koji je sedeo za kockarskim stolom. Na njegovom licu, ispod levog oka, zai-grao je mišić.

Traper je to primetio, ali mu nije bilo jasno zašto njegov saputnik ovako reaguje. Zbog toga je, začu-tavši, otvorenih usta piljio u njega.

I gostioničaru je ovako reagova-nje čoveka koji je malopre dojahao s juga i sada stojao za šankom nje-govog saluna, bilo čudno. On, ta-kode, pogleda u tom pravcu.

— Mister! Rekli ste da se taj čovek zove Rod Kalagan? — upita čoveka u uglu muklim glasom Mek Bel.

Čovek koji je sedeo za kockarskim stolom, ni tada se nije okrenuo. I dalje je redao karte po stolu.

— Da, rekao sam — odgovori on.

— Jeste li sigurni da je to baš Rod Kalagan? Onaj Rod Kalagan koji je pre nešto manje od dvadeset godina opljačkao poštansku kočiju u Teksasu i ubio čoveka iz oružane pratnje? — nastavi Džon Mek Bel.

— Izgleda da dosta toga znate o tom čoveku... Da, to je baš taj Rod Kalagan — reče čovek u uglu.

— Mislio sam da je taj čovek još uvek u zatvoru.

— Kao što vidite, nije više u zatvoru. Izgleda da vam ime tog čoveka nešto posebno znači.

Džon Mek Bel izvadi iz džepa dugu »virdžinija« cigaru i, pošto joj je odgrizao vrh, stavi je među zube i zapali.

— Taj čovek je ubio mog oca, mister — progovorio je zatim muklim tonom. — Moj otac je tada bio ne-naoružan. Bilo je to pre više od dva-deset godina, gore u Koloradu. Nikada nije odgovarao za taj zločin. On i još dvojica su to učinili. Rod Kalagan, Ed Klenton i Bob Leroj. Rekao sam sebi da ću ih naći. Svu trojicu...

— Koliko znam, jednog ste već našli, tamo dole u Laramiju. Mislim na Boba Leroja — primeti čovek u uglu.

— Izgleda da vi svašta znate, mister — promeni glas Mek Bel.

— Ljudi koji mnogo sede po salu-nima svašta čuju — reče čovek za kockarskim stolom.

— Znate, ili ste svašta čuli. Zar vam se Rod Kalagan lično predsta-vio ili ste možda njegov prijatelj? — oštrim glasom nastavi Mek Bel.

– Nemam mnogo prijatelja, pogotovo ne među razbojnicima – nasmeja se čovek za kockarskim stolom. – Roda Kalagana video sam već jednom u životu, bilo je to, doduše, davno, ali ja odlično pamtim ljudska lica i imena, Mek Bele.

Mišić ponovo zaigra na licu Džona Mek Bela.

– Vidi, vidi... zar poznajete i mene? – upita on odsečnim tonom.

Tek tada se stranac u crnom prugastom odelu, koji je sedeo okrenut leđima, u uglu, za zelenim kockarskim stolom, okrenuo.

– Svakako. Ali, zar vi mene ne poznajete?

Čovek u crnom prugastom odelu, sa crnim elegantnim šeširom na glavi, imao je na sebi do grla zakopčanu košulju sivo-bele boje i crvenu mašnu. Bio vitkog stasa, crne kratko ošištane kose i negovanih brkova, koji su njegovom bledom mršavom licu davale markantan izgled. Dve stvari na njemu davale su mu opasan izgled. Kolt 45, sa belom drškom od slonovače, koji mu je visio o levom boku u kožnoj futrolji, pričvršćenoj za butinu i njegove ledenoplave oči, sa čijim pogledom se susreo pogled Džona Mek Bela.

Bio je to Džon Henri Holidej, prijatelj gotovo već legendarnog šerifa iz Dodž Sitija, Vajata Erpa, nekadašnji zubar iz Alabame, a već dugo vremena čuveni kockar i revolveraš. Čovek o kome su raspredane najrazličitije priče, bilo o njegovim čuvenim partijama pokera ili o ništa manje čuvenim revolveraškim dvobojima.

– Dok Holidej – nasmeja se Džon Mek Bel. – Ko bi rekao da vas čovek može sresti u ovakvom salunu, gde čak nemate ni s kim da se kockate.

Džon Mek Bel je i ranije imao prilike da vidi Doka Holideja, ali nikada do sada nije bio u prilici da sa njim vodi razgovor. Vidao ga je u Dodž Sitiju, gde je kockar često bo-

ravio i gde je šerif bio čuveni Vajat Erp. Tamo, u Kanzasu, u Dodž Sitiju, živela je Šarlota Vilkins, majka Džona Mek Bela. Posle smrti njegovog oca Abrahama Mek Bela, otišla je u Dodž Siti i tamo rešila da zauvek ostane, pošto je, da bi othranila Džona i sebe, otvorila malu radnju, prodavnicu mešovitom robom. Šerif Vajat Erp je često svraćao u tu prodavnicu i tako su ga i Džon i njegova majka već dugo poznavali. Ali, Džon Mek Bel već dugo vremena nije bio u Dodž Sitiju. Kada je odrastao, rešio je da osveti oca i kazni one koji su ga ubili. Za to se dugo pripremao, vežbajući uporno rukovanje koltom jer se još kao dečak zakleo da će kazniti ubice svoga oca. Jedan od trojice ubica već je bio mrtav. Bob Leroj. Za Eda Klentona čuo je da živi negde u Kolordu, mada i ne gde se tačno nalazi, a za Roda Kalagana je saznao da se nalazi u zatvoru u Jumi, zbog pljačke poštanske kočije i ubistva, kao i to da ovaj treba da bude pušten iz zatvora za godinu dana. A, evo sada, neočekivano, saznao je da se Rod Kalagan nalazi na pola dana jahanja ispred njega i da jaše prema severu. U pravcu, u kom je i on krenuo u potrazi za Edom Klentonom, prema Koloradu. Ide li to i Rod Kalagan u Kolorado? Da možda ne traži svog bivšeg pajtaša, Eda Klentona?

Sve te misli prolazile su kroz glavu Džona Mek Bela.

Dok Holidej ustade sa stolice.

– Pa, sada kad smo se već upoznali, zar ne bi bilo dobro da sednemo za isti sto – reče kockar.

– Može, ali bez pokera – složi se Mek Bel.

– Eto, propade mi prilika da nekog opelješim – šalio se Dok Holidej.

– Protiv vas ni dobar igrač nema šansi, a ja nisam od tih – reče Mek Bel.

– Sto mu đavola – sada se umiša i traper – da me onaj prokleti

razbojnik nije tako lopovski opelješio, odigrao bih bar jednu partiju, pa da posle pričam kako sam igrao sa čuvenom Dokom... Ali, taj dripac mi nije ostavio ni toliko novca da mogu da kupim makar i najgoru ragu od konja. A moja mazga Lusi ne dozvoljava da je niko jaše, pa čak ni ja, njen gospodar.

Džon Mek Bel i Dok Holidej nasmejaše se na te reči, dok su sedali za sto.

— Ali, ako već nećemo igrati poker za ovim zelenim stolom, to ne znači da ne možemo da nazdravimo sa po još jednim »kentakijem« — nastavi Arčibald Kolovej.

Maks Bišof, koji je do tog momenta samo čutao i slušao razgovor između trojice njegovih gostiju.

— Ovu rundu kuća časti — rekao je, spuštajući na sto neotvorenu flašu »kentakija«. — ne dešava mi se svaki dan da imam ovako zanimljive goste.

— Nalaziš da smo zanimljivi, gostioničaru — naceri mu se traper.

— Da, naročito, mister Mek Bel i mister Dok Holidej... Za njih sam već čuo. A, iskren da budem, ne bi me čudilo ni da uskoro bane i onaj đavolski šerif iz Dodž Sitiya, Vajat Erp. Po salunima se priča ovako: »Ako je tu Dok Holidej, onda ni Vajat Erp nije daleko« — brbljao je Bišof.

Dok Holidej se nasmeja:

— I u salunskim pričama ponekad ima istine — reče on. — Jer, upravo i sedim na ovom dosadnom mestu, jer ovde treba da se nadem sa Vajatom. Dogovorili smo se da se večeras nademo ovde, u Toledu, kako bismo dalje zajedno jahali za Dodž Siti. Erp je inače nekim poslom ovde u Nju Meksiku i očekujem da će svaki čas stići.

Gostioničar razrogači oči u čudu, a Džon Mek Bel reče:

— Onda ćemo, verovatno, sresti šerifa. Jer, kasno je da sada nastavim da jašem. Bolje da prenoćim ovde, pa da ujutru krenem na sever.

Nego, gde se ovde mogu naći sobe, gostioničaru?

— Nigde, sem ovde — odgovori mu Bišof. — U gradu nema hotela, a ja imam četiri sobe za izdavanje. Jednu je još juče rezervisao mister Holidej. Dakle, ostale su još tri slobodne. Za vas dvojicu i za Vajata Erpa, ako dođe.

— Vajat uvek dođe, kad kaže da će doći — ledeno reče Holidej.

— Svakako, svakako — zbunjeno potvrdi gostioničar. — Reći ću svojoj ženi da vam spremi sobe.

*

Rod Kalagan tek što je izašao iz zatvora u Jurni, a već je bio s one strane zakona. Nedelju dana posle izlaska iz zatvora, zaustavio se na poštanskoj stanici u blizini Toleda, dokle je stigao dilizansom. Nije imao konja, a ni dovoljno novca da ga kupi, niti se u glavi tog razbojnika uopšte mogla roditi ideja da bi novac mogao zaraditi radom, na pošten način. Sedeći u gostionici poštanske stanice primetio je kroz prozor čoveka u traperskom odelu, koji je tu dojahao s juga na smeđem ždrepcu, vukući za sobom natovarenu mazgu.

Kada je, nekoliko minuta kasnije, pošto je čovek u traperskom odelu ušao u gostionicu poštanske stanice, saznao da ovaj jaše prema severu, podla misao zasijala je u njegovoj glavi. Odlučio je da tog čoveka sačeka nekoliko milja severnije i da mu otme konja. Tako je i učinio. Sačekavši traperu u zasedi, sa uperenim koltom, razoružao ga je i opljačkao. Naravno, ukrao mu je i konja, a zatim, odlazeći cerekajući se, nekoliko stotina metara dalje ostavio mu oružje sa municijom. To ga je posebno zabavljalo, na zlu radi način na koji se šalio, tim pre što su i on i čovek koga je opljačkao bili svesni da mu ovaj ne može ništa. Jer, dok traper stigne do oružja,

razbojnik će već biti daleko na njegovom ždrepcu.

U Toledu, kroz koji je projahao nešto više od četvrt sata kasnije, zaustavio se tek toliko da popije viski, želeći da na takav način samoga sebe časti zbog toga što je na lak način došao do konja i do novca, osam stotina dolara koje je opljačkao, i tako na izvestan način, svojstven njegovim mutnim pogledima na svet, proslavi, po svom ličnom mišljenju, uspešan povratak razbojničkom životu čoveka van zakona. U salunu »Zlatna potkova« u Toledu zadržao se što je kraće mogao. Za to je imao dva valjana razloga. Prvi je bio taj jer na ukradenom konju i sa ukradenim novcem nije bio daleko od mesta na kom je počinio razbojničko delo, a drugi što je zaključio da mu se čovek u crnom prugastom odelu, koji je sedeo leđima mu okrenut za zelenim kockarskim stolom u uglu saluna, nimalo ne sviđa. Čak šta više, osećao je neku ledenu neprijatnost zbog prisustva tog čoveka. Nije znao zašto, jer mu nije video lice i bio je siguran da ga nikada u životu nije sreo. Ali, Rod Kalagan, čovek koji je najveći deo svog životnog veka proveo s one strane zakona, mogao je da oseti opasnost u vazduhu. Čovek za kockarskim stolom delovao mu je veoma opasno, iako ni sam nije mogao da objasni zašto.

Pošto je popio viski, plativši ga opljačkanim novcem, uzjahao je smeđeg ždrepcu i odjahao iz Toleda, prema severu, gotovo galopom.

Rod Kalagan jahao je za Kolorado. Tamo negde živio je Ed Klenton, njegov bivši pajtaš iz jedne pljačke banke u Vajomingu, pre više od dvadeset godina.

Pre više od dvadeset godina, Rod Kalagan, Ed Klenton i Bob Leroj opljačkali su banku, odnevši oko trideset hiljada dolara u zlatnicima. Bežeći ispred potere, u jednom malom

gradiću u Koloradu, čijega se imena nije sećao, njih trojica iznenada su se susreli sa Abrahamom Mek Belom, čuvenim revolverašem. U strahu su pomislili da je ovaj u stvari, u želji da ih pronađe, kako bi dobio nagradu koja je za njima bila raspisana, krenuo za njima. Uglavšt ga, jurnuli su na konjima prema njemu, sa revolverima u rukama.

Uzviknuvši uglas »Mek Bel«, pucali su sva trojica. Tri pucnja slila su se u jedan, pošto su viknuli još i: »Poteži«. Abraham Mek Bel pao je u sneg. Nisu znali da poznati revolveraš kod sebe nije imao oružje. Ovaj je bio zauvek ostavio svoj kolt, pošavši daleko na Zapad, da potraži mir i pošteniji način života. Sa njim je zajedno pošla i Šarlota Vilkins, žena koja ga je volela i koju je on voleo.

Vrisak te žene, koja je stojala nekoliko koraka od pogođenog Abrahama Mek Bela, zaparao je vazduh, nadjačavši topot konja trojice ubica, koji su se brzo udaljili.

Mnogo godina kasnije, Rod Kalagan čuo je iz priča da poznati revolveraš kod sebe nije imao revolver. I često se Kalagan u mislima vraćao ovom događaju, ne mogavši sebi da objasni zašto. Možda i zbog toga jer, iako je proveo devetnaest godina u Jumi, nikada nije odgovarao za ovaj zločin, kao ni za pljačku banke, jer je poternica za njim i dvojicom njegovih ortaka bila raspisana samo u Vajomingu.

Upravo su mu te misli prolazile kroz glavu kada se, jašući, nalazio daleko od Toleda. Verovatno zbog toga, jer se u mislima opet vraćao davnom događaju u Koloradu. Zlatnici još uvek nisu bili potrošeni. Zbog njih je Rod Kalagan i jahao prema severu.

Pošto im je potera bila za petama, tada, pre više od dvadeset godina, i pošto su pucali u Abrahama Mek Bela, trojica razbojnika odlučila su da se razdvoje kako bi

izvukli žive glave. Igrom slučaja, sav novac nalazio se kod Kalagana i on ga je, pošto nije želeo da bude pronađen kod njega ako slučajno bude uhvaćen, zakopao, a da dvojica njegovih kompanjona nisu znala na kom mestu tačno.

Došlo je, naravno, do žestoke svade među njima. Ostala dvojica želela su, uz pretnju revolverima, da Kalagana nateraju da im pokaže gde je sakrio plen. To bi im verovatno i uspelo, jer čovek sa revolverom ima veoma malo šansi protiv dvojice ljudi takode sa revolverima. Ali, upravo tada, iznenada je naišla potera sastavljena od deset ljudi, koji su ih jurili čak iz Vajominga i trojica razbojnika morali su da beže. U tom bežanju su se i razdvojili.

Bilo je to tri milje severoistočno od grada po imenu Solt Belou Siti, na mestu gde se nekada nalazilo veliko rudarsko naselje i gde je od nekadašnjeg mesta u kome je živelo mnogo ljudi ostalo samo zapušteno groblje, napuštene polusrušene ili sasvim srušene kuće, i prazna rudarska okna.

Rod Kalagan od tada nije video dvojicu svojih bivših pajtaša, što mu je veoma išlo u prilog, jer je nameravao da se prvom prilikom vrati na to mesto i sam pokupi novac, sa kojim će moći negde daleko odatle lepo da proživi jedan deo života. Ali, neko vreme posle toga uhapšen je posle pljačke poštanske kočije na jugu, u Teksasu. Tom prilikom ubio je i čoveka iz oružane pratnje. Zbog toga je osuđen na dvadeset godina zatvora, od kojih je izdržao punih devetnaest godina.

Sada je rešio da ode po taj novac. Čuo je da se negde u Koloradu nalazi i Ed Klenton. Za Boba Leroja je čuo da živi negde u Arizoni. Nije nameravao da se sretne ni sa jednim od njih, jer je bio siguran da se ne bi lako odrekli svog dela plena.

Kalagan nije znao da je Bob Leroj već bio mrtav.

*

Bilo je već kasno uveče kada je i peti stranac toga dana ujahao u Toledo. Samo za trenutak se zaustavio kraj pokretnih vrata saluna, a zatim se ostrim korakom uputio prema zelenom kockarskom stolu. Čovek je bio visok i snažan, preplanulog lica i čeličnoplavih očiju. Na glavi je nosio smeđi šešir širokog oboda, a na sebi je imao crvenu košulju od grubog platna, crne jahaće pantalone uvučene u sare od čizama i jaknu od teleće kože. Oko vrata je još nosio tamnocrvenu platnenu maramu, a za pojasom, u kožnoj futrolji koja mu je visila o desnom boku, revolver. Bio je to čuveni kolt specijalne ručne izrade, koga je nosio čovek o kome su se već počele ispredati legende. Čovek koji je ušao u salun zvao se Vajat Erp, šerif iz Dodž Sitijsa.

Dok Holidej mu jedva приметnim pokretom glave dade znak da ga je primetio, iako mu je šerif iz Dodž Sitijsa prišao sa strane.

— Jeste li umorni, Vajate? — upita Dok Holidej, u znak pozdrava.

Način na koji su se ova dva čoveka pozdravljala bio je pomalo čudan. Kao da su se videli pre pola sata... Pa makar to bilo i pre više meseci.

— Malo — odgovori mu Vajat Erp. — A vi, Dok? Koliko vidim, raspoloženi ste uvek za partiju pokera.

Dok Holidej, koji se kartao sa još trojicom ljudi se nasmeja.

— Ovaj put ne kartam zbog sebe. Obećao sam, naime, sebi da ću zaraditi dovoljno novca, kako bih ga poklonio izvesnom čoveku da može da kupi konja.

— Konja? — Erpu nije bilo jasno.

— Da, čovek koga sam danas upoznao i sa kojim sam se na izvestan način sprijateljio ostao je danas bez konja i to usred prerije. Tačnije, neki razbojnik mu ga je ukrao

— objašnjavao je Holidej, ne prekidajući da gleda u karte.

— Onda je to što radite plemenito — malo podrugljivim tonom reče Vajat Erp, kome su mnogi prebacivali što se druži sa Dokom Holidejem, koji nije bio baš uvek na dobrom glasu zbog svog načina života.

Kockar se nasmeja.

U salunu je bilo dosta ljudi.

— Danas sam ovde upoznao dvojicu ljudi — nastavi Dok Holidej priču sa Vajatom. — Jednog od njih svakako i vi poznajete, jer taj momak je iz Dodž Sitija.

Vajat Erp upitno podiže obrve.

— Momak se zove Džon Mek Bel. To je onaj što je sudio Boba Leroja, tamo dole u Laramiju. Pogledajte tamo desno, za stolom u suprotnom uglu — objašnjavao je kockar.

Serif iz Dodž Sitija ga je odmah prepoznao. Znao ga je još od malena, a dobro je poznavao i njegovu majku. Krupnim korakom on se uputi u pravcu stola gde su sedeli Mek Bel i traper.

— Helo. — reče šerif u znak pozdrava. — Je li slobodno?

— Svakako — reče Mek Bel.

Arčibald Kolovej se iscrpi u znak dobrodošlice.

— Drago mi je da imamo u društvu šerifa. Pogotovo još, ako je to čuveni šerif Vajat Erp — zakrešta lovac na bufala.

Erp naruči viski i sebi i njima. Zatim se obrati Džonu Mek Belu:

— Niste dugo bili u Dodž Sitiju.

— Ne. Imao sa neka posla u Laramiju — odgovori mu Mek Bel.

— Čuo sam o tome — nastavi Erp. — No, mislim da morate u Dodž Siti, što pre.

— U Dodž Siti? Zašto? Nisam tamo krenuo. Krenuo sam u Kolorado.

— Bele, momče! Vaša majka je veoma bolesna. Mislim da je ozbiljno. Morali biste požuriti tamo — reče mu Erp smrknutim glasom.

— Bolesna!?

— Da. Veoma bolesna...

Lice Džona Mek Bela dobi tvrd izraz. Oca nije ni zapamtio i majka mu je bila sve što je imao na svetu. Znao je koliko se ta žena namučila rađajući da bi ga othranila i odgojila.

Znao je da će odmah u Dodž Siti. Bez obzira na to što je u potrazi za Rodom Klentonom krenuo u Kolorado i bez obzira što se pred njim, na pola dana jahanja nalazio Rod Kalagan, koji je išao prema severu.

— Ja i Dok Holidej ujutru rano idemo za Dodž Siti. Možete sa nama — reče mu Erp.

— Da, da. Jahaću sa vama. Moram odmah za Dodž Siti — klimao je zamišljeno glavom.

— Veoma mi je žao — reče Arčibald Kolovej. — Baš sam upoznao dobro društvo, a uskoro ćemo se rastati.

Uskoro im se za stolom pridružio i Dok Holidej. Stavio je na sto dve stotine dolara, koliko je te večeri zaradio na pokeru.

— Prokletstvo! Dve stotine dolara za jedno veče! — zakrešta traper i upita kockara: — Zar vi svake večeri možete da zaradite toliko?

— Ne baš uvek — nasmeja se kockar. — Ali, ponekad je moguće. Jer, ljudi žele da provere da li zaista tako dobro igram poker kao što se priča.

— Dve stotine dolara! To je pravo bogatstvo! — nije mogao da se naćudi Arčibald.

— Taj novac je vaš — reče mu Holidej.

— Kako moj, čoveče, sto mu davola? — trže se traper.

— Nadam se da će vam biti dovoljno da kupite dobrog konja — nastavi kockar umesto odgovora.

— Uostalom, novac ionako nije baš sasvim moj, već su ga ovi ljudi izgubili na kartama. Ako hoćete, uostalom, shvatite to kao način njihove dobrodošlice i njihove brige o čoveku kome su na njihovoj teritoriji ukrali konja i koga su opljačkali.

Kockar je imao poseban smisao za humor.

— Ne znam kada ću vam se i kako odužiti — nije traperu bilo lako baš da shvati da mu je Holidej taj novac poklonio.

— Nemojte ni da mislite o tome — odvrati mu Dok. — Videćemo se valjda još nekad, kada budete u nekoj boljoj prilici. Tada možemo da odigramo partiju pokera.

— Svakako, svakako, čoveče — nasmeja se traper oduševljeno, još uvek veoma iznenađen velikodušnošću ovog čoveka o kome se nisu baš uvek čule najlepše priče.

Sedeli su još malo, pričajući i pošto je bilo već prilično kasno, otišli su na počinak.

Tri čoveka, rano ujutro, odjahali su iz grada, žureći prema Dodž Sijetu, oprostivši se od traperu Arčibalda Koloveja, koji je nameravao da ostane u gradu još onoliko vremena koliko mu je potrebno da kupi konja, pa da onda nastavi put prema severu, tamo negde ka dobrim lovištima. Bilo je suviše rano i grad je još spavao. Pogledom ih je ispratio gostioničar Maks Bišof. Dugo je gledao za njima.

— Ne bih voleo da budem u koži nekoga ko se zameri ovim ljudima.

— reče on traperu, koji je stojao za šankom čekajući da popije jutarnju kafu.

— Mislim da ste potpuno u pravu — potvrdi Kolovej.

Šarlota Vilkins bila je već na samrti kada je Džon Mek Bel dojahao u Dodž Siti. Stari lekar, doktor Džim Hauard sedeo je kraj njene postelje, kada je Džon Mek Bel ušao u sobu u kojoj je ležala bolesnica.

Iako izmučena dugotrajnom bolešću, Šarlota je još uvek bila lepa. Nasmešila se kada je ugledala sina.

— Dobro je da ste stigli — reče Hauard ustajući. — Već je kasno, poći ću kući, a vi budite pored nje. Ja sam joj inače dao sve što je po-

trebno od lekova. Potrebno je samo da budete uz nju.

Džon Mek Bel isprati doktora do vrata. Stari Džim Hauard mu, polazeći, reče tihim tonom da bolesnica ne čuje:

— Žao mi je. Mislim da nema nade. To je poslednji stadijum tuberkuloze. Ni lekari na istoku joj ne bi pomogli. Šteta, još je mlada i lepa žena...

Doktor Hauard kao da je hteo još nešto da kaže, a onda mahnu rukom u znak pozdrava.

— Laku noć, doktore — pozdravi ga Mek Bel.

— Ku noć — odvrati doktor. — Doći ću opet ujutru.

Stari doktor Džim Hauard, sutradan ujutru nije više ništa mogao pomoći. Šarlota Vilkins umrla je te noći, pred zorom. Kao da je odlagala sudnji čas čekajući momenat da se njen sin pojavi.

Te, poslednje noći u njenom životu, Džon Mek Bel nije ni trenuo, iako je danima pre toga jahao i bio veoma umoran od puta. Ta noć bila je najteža u njegovom životu.

Gotovo do poslednjeg trenutka svog života, Šarlota Vilkins se smešila, držeći svoga sina za ruku.

— Želela bih da mi nešto obećaš, sine. Mogu li to da tražim od tebe?

— upitala je te noći Džona.

— Majko, obeću ti što god tražiš od mene — potvrdno joj je klimnuo glavom Mek Bel, koji se svim silama trudio da sačuva mir pred njom.

— Pre nego što umrem, Džone...

— govorila je Šarlota, sa naporom izgovarajući svaku reč.

— Majko, ne govori tako! Ozdravićeš! Moraš ozdraviti...

Džon Mek Bel nije hteo da se pomiri sa strašnom činjenicom, da mu je majka na samrti.

— Znam, sine, da sam teško bolesna — blago se smešila Šarlota. — Ali se radujem što si već dovoljno odrastao i što ćeš moći da živiš bez mene. Istovremeno, to me pomalo i

brine, jer nije lako biti odrastao muškarac u ovoj zemlji u kojoj muškarci nose revolvere. ... Zato i hoću da te nešto zamolim. Shvati to kao moju želju. Ako na to imam prava. ...

— Svakako da imaš prava, majko. Reci mi. Šta želiš da ja učinim?

Šarlota Vilkins ga pogleda pravo u oči.

— Sine — reče — tvoj otac je bio revolveraš. Živeo je od revolvera jedno vreme... bio je čuvar zakona. Ali, ipak bio je revolveraš. I ta sudbina ga je stalno pratila. Čak i onda, kada je, upoznavši mene, rešio da prekine takav život i da se posveti mirnom rančerskom poslu... Sudbina ga je stigla i koštala života.

— Da, majko — slušao je Džon Mek Bel njene reči.

— Znam da voliš oca, iako ga nikada nisi upoznao i da zbog toga želiš da kazniš njegove ubice — nastavila je Šarlota. — Znam i to da si jednoga od njih već kaznio. Ubio si u dvoboju Boba Leroja, tamo dole u Laramiju, u Arizoni.

— Bio je to dvoboj. Bob Leroj je prvi potegao revolver — kao da je želeo da se opravda Džon Mek Bel.

— Znam da nisi ispaao nepošten, dečko moj. Ipak... Plašim se, jer biti revolveraš na takav način, znači biti stalno na ivici između zakona i bezakonja. Ne bih želela, sine, da napraviš neki pogrešan korak, odnosno da pođeš pogrešnim stopama. Biti revolveraš veoma je opasan zanat. Znam da te ne mogu odvratiti od namere i želje da kazniš ubice svoga oca, niti bih želela da te odvratim od nečega što je duboko u tvom srcu. Znam i to da ti zbog svega toga, što nosiš u sebi, uopšte neće biti lako u životu... Želim samo da umrem mirno, znajući da nećeš napraviti grešku. Mislim na ljudsku grešku.

Šarlota malo začuta, a onda ponovo nastavi:

— Ne mislim da ljude koji su ga ubili ne treba kazniti, ali ne možeš

to učiniti na svoju ruku. Jer, uvek postoji opasnost da, pogrešivši, postaneš sličan njima. Njih treba kazniti kako to nalaže zakon. I tvoj otac je kažnjavao zločince za njihova nedela. Već sam ti toliko puta rekla da je, pre nego što je rešio da zauvek ostavi revolvere bio agent federalne vlade, savezni šerif. Znaš, on jeste ubijen, gnusno, nije kod sebe čak ni imao oružje, ali ipak, i pored toga što sam ga izgubila još kao mlada žena, nikad nisam zažalila što sam ga upoznala. Jer, umro je kao čestit čovek, koji je poštovao zakon... Jednoga dana biće reda u ovoj državi. Ne može se večito suditi samo koltom. I, ako već misliš da lično moraš doprineti tome, da zlikovci koji su nečasno ubili tvoga oca budu primerno kažnjeni za svoje nedelo, onda nemoj ni slučajno doći u situaciju da učiniš bilo šta što bi bilo u suprotnosti sa zakonom. Kažem, ako već moraš da to učiniš, onda postani čovek od zakona... Kreni stopama svoga oca, budi na strani zakona. Nastoj da te razbojнике predaš u ruke pravde. Nemoj im ti, samo na svoju ruku, presuđivati revolverima. Govorim ti to jer ti si mlad, dečko moj, i život je pred tobom, kao i pred drugim mladim ljudima.

Džon Mek Bel stezao je njenu ruku, ćutke slušajući njene reči.

— Eto, to sam htela da te zamolim da učiniš — rekla je na kraju.

Bile su to poslednje reči Šarlote Vilkins. Zatim je utonula u dubok san, dišući isprekidano i više se nije probudila.

Sahranjena je sutradan na groblju u Dodž Sitiju. Među nekolicinom ljudi i žena koji su prisustvovali sprovodu, bio je i šerif Vajet Erp.

— Bila je to divna žena — rekao je šerif Džonu Mek Belu, kada su se sporim korakom vraćali s groblja u grad.

— Da šerife. Bila je to veoma divna žena — potvrdio je turobnim glasom Mek Bel.

– Ako vam mogu biti od pomoći, nemojte zaboraviti da se obratite meni – rekao je Erp na rastanku, pošto su već stigli u grad.

Džon Mek Bel je samo ćutke klimnuo glavom.

Sutradan već, Mek Bel se pojavio u kancelariji šerifa iz Dodž Sitijsa.

– Mogu li da sa vama razgovaram, šerife? – upitao je još od vrata, ulazeći u kancelariju Vajata Erpa.

– Svakako, Bele! Sedite samo.

Vajat Erp sedeo je zavaljen u stolicu, sa nogama na stolu. Kada je Mek Bel ušao u njegovu kancelariju, on skide noge sa stola i ponudi ga da sedne naspram njega.

– Radi se o meni... – Samo recite, Bele. Učiniću sve što mogu, ako vam treba pomoć.

Mek Bel ponudi šerifa cigarom, što ovaj rado prihvati, i pošto su obojica zapalili, on počeo da govori:

– Erpe, vi znate da tražim ljude koji su ubili moga oca.

– Svakako da znam – odvrati mu Vajat.

– Ne bih želeo da ti ljudi prožive svoj vek nekažnjeni za zločin koji su učinili.

– Nastavite samo, Bele.

– Moja majka zamolila me je na samrti da se potrudim da ti ljudi budu kažnjeni po zakonu. Ja bih želeo da to i učinim.

– Da... – slušao ga je Erp.

– Želeo bih, zbog toga, da stupim u službu federalnih vlasti, da uhapsim zlikovce i predam sudiji. Kako se ne bih morao sa njima lično obračunavati... – pokušavao je Mek Bel da objasni.

Vajat Erp ga je posmatrao nekoliko dugih trenutaka, prateći povremeno pogledom dim svoje cigare. Onda je progovorio:

– Mislim da mogu nešto da učinim za vas. Nedavno sam razgovarao sa guvernerom. Potrebni su ljudi koji će na grudima nositi značku federalnog šerifa. I sam sam dosta vremena radio kao federalni šerif, ali moj glavni posao je,

ipak, ovde u Dodž Sitijsu. Sačekajte nekoliko dana, Bele, dok porazgovaram sa guvernerom. Predložiću mu da vas primi u službu federalnih vlasti.

Nekoliko dana kasnije, Vajat Erp je posetio Džona Mek Bela u stanu gde je donedavno živela njegova pokojna majka.

– Imam dobre vesti, Džone! Guverner je rekao da mu se javite u Kanzas Sitijsu, što pre. On vas već očekuje. Mislim da ćete morati na put i to u Kolorado – reče mu Erp, tapšući ga po ramenu.

– U Kolorado! – kliknu Mek Bel.

– Tamo negde živi jedan od ubica moga oca. Zove se Ed Klenton.

– Smući mi se da čujem prezime Klenton, jer Klentonovi su mi u Tombstonu ubili brata – smrknu se lice šerifa Vajata Erpa. – Mada taj Klenton nije od tih iz Tombstona, verujem da nije ništa manji gad.

Dva dana kasnije, Džon Mek Bel nalazio se u Kanzas Sitijsu, u uredu guvernera države Kanzas. Guverner ga je uputio glavnom čoveku za pitanja federalnih vlasti na teritoriji Kanzasa, Bilu Holmu. Bio je to čovek srednjih godina, dugih brkova, bivši rendžer u Teksasu, poznat na Zapadu kao neumoljivi borac na strani zakona. Mnogi razbojnici još uvek su drhtali pri pomenu njegovog imena, mada ovaj čovek već dugo vremena nije nosio revolver, jer je u jednom revolveraškom obračunu ranjen u kuk, posle čega je ostao trajan invalid i i doživotno hrom.

– Drago mi je da vas je preporučio moj dobar prijatelj, šerif Vajat Erp – reče Holm u znak dobrodošlice i pošto su se upoznali on odmah pređe na razgovor o poslu:

– Ovo vam je značka federalnog šerifa – reče on dajući Džonu Mek Belu šerifsku zvezdu. – Možete je nositi na sebi, ili u džepu, svejedno je. Važno je samo da je dobro upotrebite, odnosno da radite po za-

konu. Plata je osamdeset dolara, ništa naročito... Možete je dizati svakog meseca u bilo kojoj pošti, ili banci na Zapadu, naravno uz ova dokumenta. Inače, vaš prvi zadatak je da odete u Kolorado. U Solt Belou Siti. Tamo se ljudi žale na izvesnog lokalnog šerifa, nekog Šeridana... Mislim da mu je ime Ed Šeridan. Kažu da je prigrabio svu vlast u gradu i da sprovodi bezakonje i svoju ličnu volju. Treba da odete tamo, da vidite šta se dešava i da stanje dovedete u red. Pre toga javite se tamošnjem guverneru u Kolorado Springsu, on će vam dati detaljnija uputstva. Ukoliko se utvrdi da je zaista tako kao što ljudi pričaju, žaleći se, imate pravo da tom šerifu oduzmete značku i da ga predate u ruke sudije. Pa, Mek Bele, želim vam puno sreće na vašem prvom zadatku!

Bil Holm mu pruži ruku, Time je njihov razgovor bio završen. Istoga dana, Džon Mek Bel je odjahao iz Kanzas Sitija.

Jahao je u Kolorado.

Bilo je već veče kada je čovek u kišnoj kabanici ujahao u Solt Belou Siti, u Koloradu. Njegov dolazak niko nije primetio jer na ulicama nije bilo ni žive duše, pošto je hladna jesenja kiša lila kao iz kablja. Njegov crni šešir bio je sav mokr, a kapi kiše slivale su mu se i niz neobrijano, u bradu zaraslo lice.

— Prokleta kiša! — opsovao je glasno, zaustavljajući konja, kako bi pogledom osmotrio gde se nalazi hotel ili salun. Životinja koju je jahao, bio je to smeđi zdrebac, takođe je bila sasvim mokra. Po pokretima konja moglo se zaključiti da je prilično umoran, od dugog puta.

Čovek koji je te kišne jesenje večeri ujahao u Solt Belou Siti, bio je Rod Kalagan.

Ujahavši sa južne strane, neosvetljenim sokačetom u glavnu ulicu, odmah je spazio salun. Na velikom drvenom panou, iznad vrata saluna bilo je napisano ime gostionice: »Probušeni dolar«, što se i pored toga što je kiša lila moglo pročitati, jer je iznad ulaza, na mestu zaklonjenom od kiše, goreo fenjer.

Rod Kalagan sjaha ispred saluna, vezavši konja za prečagu i žurno ude unutra. U salunu nije bilo mnogo ljudi, svega nekolicina njih koji su sedeli za stolovima. Svi upepriše poglede prema njemu kada se pojavio u vratima. On ostrim pokretom ruke obrisa mokro lice, dok je prilazio šanku.

— Viski — rekao je oporim prozobljim glasom, pre nego što ga je gostioničar i ponudio.

— Pasije vreme — reče gostioničar, onizak čovek visokih zalizaka i rumenog izbrijanog lica, dok mu je sipao piće u čašu.

Rod Kalagan ne reče ništa na ovu gostioničarevu primedbu. Jednim trzajem ruke sasu piće u grlo, a onda se namršti. Lice mu dobi neki neprijatan izgled.

— Tražio sam viski, trovaču! — opsova Kalagan. — Zar ti ovo dubre nazivaš viskijem!?

Gostioničar se trže.

— Ali, mister... Pa dao sam viski — počeo da muca, brišući nervozno ruke o krajeve bele gostioničarske pregače.

— Zar se u ovoj smrdljivoj rupi pije samo ovakav viski? — naceri se Kalagan.

— Drugi nemamo — uzvрати mu gostioničar, nastavljajući da nervozno lomí prste na rukama. — Imamo još jedino brendi.

— Prokleti brendi! Mogu da zamislim kakvo je tek to dubre od pića! — opsova Kalagan, a zatim dohvatí flašu sa viskijem, koja je stajala na šanku i nasu još jednu čašu, koju takođe ispi jednim gutljajem, stresavši se od žestine pića.

– Čuj, momče, kako se ono zoveš? – obrati se ponovo gostioničaru.

– Džef... Džef O'Konor – reče gostioničar.

– Džef – ponovi Kalagan.

– Da, mister... – Čuj, Džefe! Ko je vlasnik ovog »Probušenog dolara«?

– Ja mister – odgovori Džef O'Konor.

Rod Kalagan izvadi iz džepa dolar i baci ga na šank. Zatim ga ponovo uze u ruku i dade gostioničaru prstom znak da mu pride bliže. Zatim reče mekim, siktavim glasom:

– Vidiš ovaj dolar, Džefe! On je pravi, a ne probušen. Zato se potrudi da što pre nabaviš bolji viski. Inače ću ti ubuduće plaćati samo probušenim dolarima.

Ove svoje reči Kalagan proprati glasnim smehom, kao da uživa u svom nimalo pristojnom raspoloženju.

– Da da, mister – treptao je gostioničar svojim preplašenim očima, nervozno.

– A, sada mi sipaj još jedan viski – cerio se Kalagan. – Jeste da je grozan, ali sam prokisao i moram se ugrejati.

Džef O'Konor nasu još jednu čašu koju Rod Kalagan takođe ispi gutljajem.

– Čuj, Džefe – nastavi on – ima li u ovom prokletom gradu hotel? Treba mi soba.

– Da, mister, postoji hotel, tristo metara dalje, idete glavnom ulicom. U samom centru grada. Videćete, na uglu je, preko puta saluna »Crvena zvezda«. Ali, ako želite, možete odsesti i ovde. Ja takođe imam nekoliko soba za izdavanje, tu gore iznad saluna – odgovori mu gostioničar.

– Aha... – zamisli se Kalagan

– Reći ću svojoj ženi da vam odmah spremi sobu, ako želite ovde da odsednete. I da vam spremi nešto za jelo – dodade Džef O'Konor.

– Nešto toplo bi mi svakako trebalo, posle jahanja po ovoj proklesnoj kiši – naceri se bivši robijaš iz Jume.

– Recimo, veliki odrezak sa dosta pečenog krompira – nastavi gostioničar.

Rodu Kalaganu se nije ponovo izlazilo napolje, na kišu, a viski koji je popio već je počeo da ga greje. Zato je odlučio da ostane ovde. Između ostalog, prijalo mu je i to što se gostioničar trudi oko njega sa dosta poniznosti.

Uostalom, bivši robijaš iz Jume nije nameravao da se dugo vremena zadržava u Solt Belou Sitiju. Došao je ovamo da bi uzeo onih tri-deset hiljada dolara u zlatnicima, koje je pre više od dvadeset godina zakopao u napuštenom rudarskom gradiću, tri milje severoistočno odatle. Jedino što mu je bilo važno, to je da na svom putu negde ne sretne bivšeg pajtaša po zlodelu, Eda Klentona. Nije nameravao da sada, posle toliko vremena sa bilo kim deli davno opljačkani novac. Možda je i bolje da ostane ovde, pomislio je. Možda će biti manje zapažen, nego da uzme sobu u hotelu.

– U redu, ostaću ovde. Odvedi me odmah gore, u sobu – reče suvo Kalagan.

– Da, mister! Odmah idemo. Moja žena Marta će odmah doći da vam donese čistu posteljinu, a zatim će vam pripremiti dobru večeru.

Po načinu na koji je gostioničar govorio, moglo se zaključiti da nije baš često imao goste koji žele da iznajme sobu. Rekavši to on povede Kalagana gore, niz drvene stepenice, koje su se nalazile na drugom kraju šanka i koje su prilično škripale pod njihovim nogama.

– Evo, ovo će biti vaša soba, mister – reče on otključavajući vrata na spratu, na kraju uzanog hodnika. – Ostajete li više dana, mister?

— Zar je to važno? — odgovori mu Kalagan pitanjem koje je izgovorio na takav način da je gostioničaru dao do znanja da prekine.

— Naravno, naravno... Hteo sam da kažem da možete ostati koliko želite ovde — zbunjeno dodade gostioničar. — Nego, sad ću ja da odem po Martu. Odmah će ona, mister.

Rod Kalagan skide šešir i kišnu kabanicu, a zatim ih baci na stolicu koja se nalazila pored kreveta.

— Još nešto, Džefe — obrati se on gostioničaru.

— Recite samo, mister. — Gostioničar je govorio svojim unjkavim-mucavim glasom.

— Tamo napolju, ispred tvog saluna je moj konj. Treba mu dobar smeštaj i hrana. I to što pre, jer danima već neprekidno jašem — reče mu Kalagan.

— Bez brige, mister! Smestiću ga u štalu, gde držim i svog konja. Biće dobro nahranjen, ne morate da brinete. Odmah ću to učiniti.

Rekavši to, Džef O'Konor pođe svojim gegavim hodom niz hodnik, ostavljajući Kalagana samog u sobi. Zatim zastade za trenutak, a onda se ponovo pojavi na vratima sobe.

— Mister...

Rod Kalagan je taman seo na ivicu kreveta i počeo da izuva čizme.

— Šta je sad, Džefe?

— Ja... Ja ustvari ne znam ni kako se zovete.

— Šta bi ti značilo moje ime, Džefe? — Rod Kalagan ga pogleda pravo u oči.

Džef O'Konor gotovo se trže od tog pogleda.

— Šerif ponekad navrati u moj salon, znate. Obično hoće da zna da li imam nekog od gostiju i uvek traži ime tog čoveka — reče gostioničar.

— Šerif? — ponovi Kalagan.

— Da, mister. Bilo bi dobro da znam da mu kažem kako se zovete, ako me bude pitao.

Rod Kalagan se nasmeja.

— Znaš šta, Džefe? — reče on ce-reći se.

— Ne znam, mister.

— Reci tom šerifu da dode ovamo gore da me pita kako se zovem.

— Taj šerif je veoma opasan čovek, mister.

— Onda neka obavezno dode, Džefe, do đavola! — opsova Kalagan.

— U redu, mister, tako ću mu reći.

Rod Kalagan se ponovo naceri:

— Kako se zove taj đavolski šerif, Džefe?

— Zove se Ed...

— Ed?!

— Da. Ed Šeridan — potvrdi gostioničar.

Rod Kalagan se više nije smejao.

— Poznavao sam jednog momka, po imenu Ed. Ali taj nije bio Šeridan — reče on glasno, ali više za sebe. Onda ponovo pogleda Džefa O'Konora pravo u oči.

— Misliš li ovde da stojiš dok kiša ne prestane, do đavola! — opsova Kalagan.

Džef O'Konor bez reči brzo zatvori vrata sobe i požuri niz hodnik.

Rod Kalagan već je ležao obučen, na krevetu, kada je u sobu ušla žena duge crne kose i krupnih zelenih očiju. Žena je na sebi imala jednostavnu plavo-zelenu haljinu, koja je dobro pristajala njenom vitkom stasu.

Bivši robijaš iz Jume odmeri je od glave do pete, ne ustajući iz kreveta. Na njeno tiho: »Dobro veče«, on je odvratio pitanjem:

— Ko si ti?

— Ja sam Marta Konor, žena vlasnika saluna. Došla sam da vam pripremim sobu, mister. Donela sam čistu posteljinu — odgovori mu žena.

Rod Kalagan je pogleda u oči. Imala je lepo ženstveno lice, mlečnog tena, a otvoreni dekolte na njevoj haljini isticao je njen dugi vrat.

Marta Konor dostojanstveno otrpe drski pogled, bez iole zbnjenosti. Bila je, kao supruga vlasnika saluna, naviknuta na raznorazne goste, pa tako i na one koji ne poseduju ni minimalnu pristojnost u ophođenju, čak ni u slučajevima kada su žene u pitanju.

— Otkud onakvoj kreaturi od čoveka tako zgodna žena? — naceri se Kalagan ustajući iz kreveta i unoseći se Marti Konor u lice.

Ona se odmače u stranu, sada već ne skrivajući da je ponašanje ovog čoveka prevršilo svaku meru.

— Čujte mister — odvrati mu ona ljutito — želite li da vam namestim sobu ili ne?

— O da, svakako! — cerio se Kalagan i dalje. — Zar bi bilo pristojno da odbijem bilo šta...

Bez reči, Marta Konor pride njegovom krevetu i poče da stavlja čistu posteljinu, koju je donela.

Rod Kalagan ju je posmatrao kako to radi, nagnuta nad posteljom. U tom momentu u njemu se probudi neki sirovi nagon, izazvan prisustvom te žene, koju je prvi put u životu.

Bio je to gotovo životinjski nagon čoveka koji je punih devetnaest godina proveo u zatvoru u Jumi.

On pride Marti s leđa, uhvativši je snažno obema rukama oko pasa. Uz preplašeni uzvik zbog ovog neočekivanog postupka, Marta se izvi unazad, a Kalagan je još jače ščepa, sada jednom rukom ispod pojasa, a drugom za grudi.

— Ma, pustite me na miru, čoveče! — besno uzviknu žena.

Kalagan se nadmoćno nasmeja, a zatim približi svoje lice njenom vratu.

Dahtao je kao životinja, od uzbuđenja, i Marta oseti kako iz njegovih usta zaudara viski.

— Prestani da se dereš i prene-
mažeš, ženo — reče joj gotovo u samo uvo, prigušenim siktavim glasom Rod Kalagan. — Prestani ili bih mogao da budem zao.

— Pijani ste, mister... Šta hoćete od mene? Moj muž bi mogao svaki čas da naiđe — sada već odlučno, ali ne i sa manje straha nastavi da govori Marta Konor.

To se i dogodilo.

Džef Konor, vlasnik saluna, pojavio se u vratima.

— Mister...

On zapanjeno prekide rečenicu koju je hteo da izgovori. Stajao je u vratima sobe, iznenađeno posmatrajući scenu koju vidi pred sobom, a usta su mu i dalje, u čudu, bila otvorena.

Rod Kalagan se naglo okrete, grubo povukavši za sobom i Martu, koja je i dalje stajala pred njim, drhteći od straha i nemoći. On jednom rukom munjevito izvuče revolver iz futrole, a drugom je i dalje čvrsto stezao ženu za grudi.

— Ma, pusti me... — vikala je uplašeno Marta, ali ju je Rod Kalagan još čvršće stezao.

Bivši robijaš iz Jume uperi cev svoga kolta u vlasnika saluna.

— Šta je bilo, Džefe!? — prosikta on besno.

Iako prilično plašljive prirode, Džef Konor smogao je snage da se suprotstavi svom obesnom gostu.

— Do đavola, mister! Šta to radite sa mojom ženom? Ostavite je na miru! — odlučno je protestovao gostioničar.

— A šta ako to ne učinim, Džefe? — prosikta Kalagan pretećim tonom.

— U tom slučaju...

— Šta u tom slučaju?

— Moraću da odem do šerifa i da potražim pomoć i zaštitu — reče vlasnik saluna.

— Po šerifa? Da potražiš pomoć i zaštitu? Je si li tako rekao, Džefe?! — rugao se Kalagan.

— Da. I ukoliko odmah moju ženu ne ostavite na miru, zahtevam da smesta napustite moju gostionicu. Takvi gosti mi nisu potrebni.

Rod Kalagan odgurnu od sebe gostioničarevu ženu, tako snažno

da ova posrnu, i zamalo što nije pala na pod.

Marta Konor snažno vrisnu.

Njen muž u tom momentu načinio je grešku, koja ga je veoma skupo stajala.

Izveden iz takta grubošću Roda Kalagana prema njegovoj ženi, načinio je očajnički gest, želeći da je zaštiti. Posegnuo je rukom za malim salonskim revolverom marke »deringer«, koji je nosio u futrolu od meke kože ispod svog prsluka.

Džef Konor nikada nije pucao u čoveka, iako je, zbog samoodbrane, stalno nosio revolver. Nije mislio da to učini ni ovoga puta. Samo je želeo da svom obesnom gostu pokaže da mu neće dozvoliti da se tako ponaša sa njegovom ženom. Jer, u pitanju je bila čast i njega i njegove supruge.

Iako je nameravao da samo da do znanja Kalaganu da i on poseduje revolver, te da zbog toga ne želi da dozvoli da mu bilo ko preti i ponižava ga na taj način, ipak je načinio užasnu grešku. Nije smeo tako postupiti.

Ne pred Rodom Kalaganom, čovekom kome je trebao i manji razlog pa da se odluči da puca u čoveka.

Pucao mu je pravo u stomak.

Džef Konor polete čitav korak unazad, odbačen silinom metka.

— Prokletstvo...

To je bilo poslednje što je rekao.

Načinio je još nekoliko tromih koraka, krenuvši teškom mukom od vrata, kroz hodnik, u pravcu stepeništa, a zatim je pao, uz tup tresak.

Ležao je na boku, nasred hodnika, a na stomaku mu se širila velika krvava mrlja.

Džef Konor, vlasnik saluna »Probušeni dolar« u Solt Belou Sitiju, bio je mrtav. Zato što je hteo da zaštiti čast svoje žene.

Marta Konor, njegova supruge, uz vrisak izlete iz sobe i kleknu kraj tela svoga muža.

— Džefe... O, Džefe... — vikala je uspaničeno, tako da se sve orilo, ne

znajući šta da učini u takvom momentu.

Zatim okrete lice prema čoveku koji je pucao u njega i koji je, držeći još uvek revolver u ruci, stajao u vratima sobe.

— Ubio si ga! Ti si ga ubio! Proklet bio! — kriknu ona prema njemu.

Kalagan nije rekao ništa. Kao da krik ove žene, i njena kletva, nisu dopirali do njegovih ušiju.

Samo je, čutke, ušao u svoju sobu i zatvorio vrata za sobom. Rod Kalagan je opet ubio čoveka.

*

Ed Šeridan, šerif Solt Belou Sitija, sedeo je u salunu »Crvena zvezda«, čiji je on bio vlasnik i kartao se sa dvojicom svojih pomoćnika, kada je čuo pucanj.

Bio je to čovek obučen u elegantno sivo odelo, ispod koga je nosio prsluk iste boje i crvenu košulju, a oko vrata je imao vezanu crnu somotsku mašnu. Na glavi je imao sivi skupoceni šešir, a na nogama crne čizme od najkvalitetnije kože.

Ni po čemu se ne bi reklo da je šerif, sudeći po njegovom izgledu, koji je više pristajao nekom poslovnom čoveku, da mu na levj strani grudi, zakačena za prsluk, nije stajala značka kakvu nose čuvari zakona na Zapadu.

Bio je to čovek srednjih godina i uredno podšišane kose, srednjeg rasta i snažne konstitucije. Bio je uredno izbrijanog lica sa energično isturenim bradom.

Na desnom obrazu imao je ružni ožiljak.

Njegove prilično sitne oči žučkaste boje i prodornog pogleda, odavale su utisak neprijatne ličnosti. Na sebi je imao opasač sa dva revolvera, po jedan sa svake strane, koji su visili u kožnim futrolama.

Ed Šeridan se nije ni pomerio kada je čuo pucanj.

— Izgleda da se neko veseli negde — reče jedan od dvojice njegovih pomoćnika.

Bio je to tip mršavog, suvonjavog lica, prilično izduženog vrata i visokog rasta, što se lako moglo primećivati i kad sedi za stolom.

Ovaj čovek, ni po čemu karakterističnih crta lica, bio je obučen kao i svaki prosečni kauboj na Zapadu. Jedino se po značci šerifovog pomoćnika koja mu je stajala pričvršćena za kožni prsluk, s leve strane grudi, i po opasaču sa revolverom, koji je držao prilično nisko ispod desnog kuka, moglo zaključiti da ne živi od čuvanja krava.

Njegovo ime bio je Džoša Milton. Mogao je imati oko trideset godina.

— Ko bi bio lud da se veseli po ovako pasijem vremenu, kad ova prokleta kiša nikako da stane — odvrati drugi šerifov pomoćnik, po imenu Maks Logan.

Nasuprot Džoši Miltonu, Maks Logan je bio nižeg rasta i dežmekast. Njegovo lice bio je neobrijano i delovalo je prilično opasno, bez obzira što se ovaj čovek gotovo stalno smešio. Bio je istih godina kao i Milton, slično je bio i odeven, a za pojasom je takođe imao opasač sa revolverom, koji je nosio sa desne strane.

— U salunu ne pada kiša. Mislim da pucaj dolazi iz »Probušenog dolara« — nastavi Džoša Milton.

— Ne pamtim kad je neko pucao u »Probušenom dolaru«. Mora da je neko prilično pijan — naceri se Maks. — A mi inače zatvaramo pijanice koji pucaju u salunima. Zar ne, Ede?

Logan pogleda u svoga šefa.

— Ne brbljaj — odvrati mu suvo šerif. — Kad završimo ovu partiju pokera, vas dvojica idite da vidite šta se tamo dešava. Ako je u pitanju neka pijandura, pripremiću nalog da se zatvori taj prokleti salun.

Ed Šeridan nije znao da je Džef Konor, vlasnik saluna »Probušeni dolar, upravo ležao mrtav. I da je

znao, to mu sigurno ne bi pokvarilo raspoloženje.

Šerif Solt Belou Sitijsa je u poslednje dve godine, već uspeo da zatvori dva saluna i da njihove vlasnike, koji nisu mogli da i dalje obavljaju svoj posao, prinudi da zauvek napuste grad. Povodi za to bili su slični kao i ovaj: pucnjava iz revolvera.

Iako niko od te pucnjave nije stradao, jer ni u jednom od pomenuta dva slučaja, nije bio po sredi nikakav obračun revolverima, već čisto neobuzdano ponašanje pripitih kaubojja sa susednih rančeva, koji su se na taj način veselili, Ed Šeridan je ipak uspeo da zauvek zabrani dalji rad vlasnicima dvaju saluna.

Međutim, svi u gradu dobro su znali da šerif to nije učinio zato da bi obezbedio red i mir, već prvenstveno iz ličnih razloga.

Ti razlozi bili su čisto praktične prirode.

Naime, otkako se pre pet godina Ed Šeridan oženio sa Dženifer Luis, udovicom bivšeg gradonačelnika Solt Belou Sitijsa, Džonatana Luisa, postao je vlasnik saluna »Crvena zvezda« i omanjeg, ali pašnjakom i vodom najbogatijeg ranča u okolini, koji je takođe nosio naziv »Crvena zvezda«. Dženifer Luis je salun i ranč donela u miraz Edu Šeridanu.

Tako je čovek, koji je pre više od petnaest godina odnekud dojahao u Solt Belou Siti, rekavši da se zove Ed Šeridan i da traži posao, zaposlivši se vrlo brzo kao šerif za skromnu platu, jer u gradu već dugo vremena nisu mogli da nađu čuvara zakona, odjednom postao bogat.

Ali, iako je bio vlasnik i ranča i saluna, na kojima je provodio više vremena nego u šerifskoj kancelariji, prepustivši posao čuvara zakona uglavnom svojim pomoćnicima, to mu već posle kratkog vremena nije bilo dovoljno. Želeo je više, da bude još bogatiji. Upravo

zbog toga, uspeo je da zatvori dva saluna u gradu, čime se broj gostiju u »Crvenoj zvezdi« znatno povećao.

Pored »Crvene zvezde« sada je još jedino u gradu postojao i salun »Probušeni dolar«. Zato je Ed Šeridan čekao priliku da i Džefa Konora, vlasnika saluna »Probušeni dolar« prisili da zatvori svoj lokal.

Gotovo niko u gradu nije odobravao ovakvo ponašanje šerifa. Ljudi su negodovali, pogotovo kad je samovoljno zaposlio dvojicu pomoćnika, za šta nije postojala nikakva stvarna potreba, jer Solt Belou Siti je bio prilično miran grad. Ali, Ed Šeridan je to učinio vrlo smišljeno, da bi učvrstio svoju vlast u gradu.

Njemu je na ruku i to išlo što je novi gradonačelnik, lekar po zanimanju, Džek Belou, bio notorna pijanica. Džek Belou je, u stvari, kako se pričalo po Solt Belou Sitiju, igrao kako Šeridan svira.

Tako je praktično sva vlast prešla u šerifove ruke.

Ed Šeridan je u stvari sve više postojao biznismen koji je bio zaštićen šerifskom značkom. Čak se po gradu pričalo da je dobar deo stoke na njegovom ranču ukraden sa okolnih rančeva, ali javno, iz straha od šerifove odmazde, to niko nije smeo da kaže.

Samo je jednom stari trgovac Slim Džeferson pokušao da se suprotstavi šerifovom ponašanju. On je javno zahtevao da se Ed Šeridan odluči hoće li se baviti poslom čuvara zakona ili poslovima na svom ranču i u salunu, kao i to da otpusti dvojicu svojih pomoćnika, jer je smatrao da nema nikakve potrebe da grad izdržava trojicu čuvara zakona. Slim Džeferson je zahtevao i to da se dva zatvorena saluna ponovo otvore, kao i da se umesto Džeka Beloua izabere novi gradonačelnik koji neće biti pod totalnim šerifovim uticajem.

Slim Džeferson bio je član gradskog odbora i imao je pravo da na javnom mestu iznese svoje mišljenje,

ali je vrlo brzo osetio posledice svojih reči. Da je stari trgovac znao šta će mu se posle toga dogoditi i da niko u gradu, iz straha, neće zbog toga reagovati, verovatno nikad ne bi ni rekao ništa protiv šerifa. Jer, nedelju dana kasnije, dvojica nepoznatih ljudi, sa maramama preko lica, upali su u toku noći u njegovu radnju i podmetnuli požar.

Izgorela mu je gotovo sva roba, koja se nalazila u dućanu, tako i pozadi u magacinu, a sama zgrada samo što se nije srušila. Stari trgovac više se nikada nije oporavio od tog vremena, a u gradu je zavladao strah. Iako su svi bili gotovo sigurni da su požar podmetnuli Džoša Milton i Maks Logan, po šerifovoj naredbi, to niko nije smeo javno da izusti.

Ljudi su se još više povukli u sebe, nastojeći da se ne nađu na putu šerifu i njegovim pomoćnicima, za koje niko nije znao ni ko su zapravo, ni odakle su došli.

Međutim, iako je u gradu postojao veliki strah od odmazde od strane šerifa i njegovih pomoćnika, istina o onome što se događa u Solt Belou Sitiju, počela je polako da izlazi na videlo. Nekoliko anonimnih pisama poslanih iz Solt Belou Sitija stiglo je na adresu guvernera države Kolorada, u Denveru. Pisma su ukazivala na nezakonito ponašanje šerifa i na nedela koja je ovaj činio, zbog čega bi morao da odgovara pred zakonom.

Zbog toga je guverner Kolorada zahtevao da mu, iz Kanzas Sitija, federalnog biroa za taj deo Zapada, pošalju nekog od federalnih vlasti da ispita slučaj u Solt Belou Sitiju i pomogne da se Ed Šeridan, ukoliko se utvrdi da je istina ono što je pisalo u anonimnim pismima, izvede pred sud.

Ed Šeridan nije ništa znao o merama koje je preduzeo guverner države Kolorado.

Šerif Solt Belou Sitija i dalje se ponašao onako kako sam želi. Pot-

puno samovoljno. To je pokazivao i time što nije hteo da prekine ni započetju partiju pokera sa svojim pomoćnicima, sedeći, kao i obično, u salunu »Crvena zvezda«, čiji je on bio vlasnik.

— Ful — rekao je pobedonosno Šeridan, stavljajući svoje karte na sto, pored već bačenih karata svojih saigrača i kupeći gomilu novca ispred sebe.

— Imali ste sreće, šerife... Stvarno ste imali sreće, jer ja imam dva para s kečevima — smejao se Maks Logan.

— Sa dva para retko kad možeš da dobiješ partiju — odvrati mu Šeridan.

— Hoćemo li još po jednu? — upita Džoša Milton, čije je lice bilo potpuno bez izraza.

— Ne! Ako vam odnesem sav novac tražićete da vas besplatno hranim do plate, i viski besplatno. Idite sad do »Probušenog dolara« i vidite ko je to pucao tamo. Uhapsite tu budalu. Naplatite mu kaznu od trideset dolara zbog kršenja javnog reda i mira, i neka do sutra prenoći u buvari — reče šerif ustajući sa stolice i dodade:

— Izgleda da je kiša već stala. Idem na ranč. Videćemo se sutra.

Kad je Rod Kalagan ponovo sišao u salun, izašavši iz svoje sobe, tamo za šankom nije bilo nikoga, niti je koga bilo od gostiju, iako je lokal bio otključan.

On sam uze sa šanka flašu sa viskijem i otpi iz nje nekoliko gutljaja. Delovao je mirno, kao da malo pre toga nije ubio čoveka.

Prokletstvo. Baš mi nije trebalo da ustrelim tog prokletog barmena. Ali, sam je tražio davola. I ta prokleta žena, razmišljao je Kalagan.

U tom momentu u salun udoše dvojica šerifovih pomoćnika, Džoša Milton i Maks Logan.

— Šta se ovde događa? — upita Logan, cereći se neprijatno.

— Ako me uši ne varaju, neko je ovde pucao — nastavi on pre nego što je Kalagan bilo šta rekao.

Tada se začu Martin glas koji je dolazio sa drugog kraja saluna.

— Ovaj čovek je ubio mog muža! — vikala je žena.

Kalagan prvo odmeri dvojicu šerifovih pomoćnika, a onda pogleda u pravcu odakle je dolazio Martin glas.

Žena ubijenog Džefa Konora stajala je u društvu jednog starijeg čoveka u crnom pohabanom odelu.

— Čovek u koga ste pucali, mister, mrtav je — reče čovek u crnom odelu.

Zatim se predstavi Kalaganu:

— Ja sam Džek Belou, ovdašnji lekar i gradonačelnik. Dobro je što su upravo stigli i šerifovi pomoćnici. Mislim da ćete morati štašta da objasnite, mister.

Rod Kalagan otpi još jedan gutljaj viskija iz flaše, pre nego što je progovorio:

— Pucao sam u samoodbrani. Taj barmen je potegao revolver na mene. Uostalom, ako njegova žena, koja je bila prisutna kad se to dogodilo, ne želi da potvrdi moje reči, proverite i sami. U unutrašnjem džepu prsluka ima revolver koji je hteo da potegne.

— Znači, nije ga potegao? — naceri se Maks Logan.

— Rekao sam da je hteo. Zar je trebalo da čekam da on puca u mene? — odvrati Rod Kalagan.

— Proklet bio! Laže! Hteo je da me siluje! Moj muž je želeo da ga spreči u tome, a ovaj čovek mu je hladnokrvno pucao u stomak. On je ubica! — vrištala je Marta Konor.

Džek Belou se zakašlja, a onda odmahnu rukom.

— Ovo nije mesto da se utvrđuju činjenice. Za to je, ipak, nadležan šerif. Ovog čoveka treba uhapsiti i izvršiti istragu reče on, obraćajući se dvojici šerifovih pomoćnika.

Zatim slegnu ramenima i dodade:

— Ja tu više ništa ne mogu da učinim. Kao što sam već rekao, Džef Konor je mrtav.

On kašljući izađe iz saluna.

Maks Logan se ponovo naceri:

— Čuo si šta kaže gradonačelnik, mister. Podi sa nama. Prenoćićeš u zatvoru. Tada će doći šerif.

Rodu Kalaganu, međutim, nije padalo na pamet da poslušša šerifovog pomoćnika.

— Idi do đavola, čoveče! Nikuda ja ne idem. Upravo sam uzeo sobu ovde i rešio sam da ovde i ostanem — odbrusi on.

— Mislim da to ipak neće ići, mister — cerio se Maks Logan.

Rekavši to, šerifov pomoćnik spusti šaku blizu svog revolvera, čime je Kalaganu dao do znanja da po svaku cenu želi da učini ono što je naumio. Njegovo lice imalo je veoma opasan izgled.

Džoša Milton, drugi šerifov pomoćnik, odmaknu se na dva koraka od Logana. Onako visok, bezizražajnog mršavog lica, delovao je još opasnije od Maksa Logana. Nije progovorio ni reč, ali njegova ruka, koja je bila opasno blizu drške kolta, govorila je sama za sebe.

— Ideš li, ili ne? — sada oštro upita Logan, želeći da Kalaganu da do znanja da ne namerava da se pogađa.

— Idi do đavola! — ponovi Kalagan.

— Onda poteži, prokleti stranče! — opsova Logan.

Rod Kalagan se polako okrete prema dvojici ljudi, koji su stajali spremni da potegnu revolver.

Sigurno bi u salunu »Probušeni dolar« te večeri bilo još pucnjave da se iznenada, neočekivano, nije u tom momentu u vratima pojavio Ed Šeridan, šerif Solt Belou Sitijsa.

Slučajno je odlučio da ipak svrati u salun, pre nego što odjaše na svoj ranč. Kao da je imao neki predosećaj.

A, onda... Iznenadeno je buljio u svog starog poznanika iz mladosti, Roda Kalagana.

— Vidi, vidi! — začuđeno podiže obrve. — Rod Kalagan, glavom i bradom.

— Rodu Kalaganu je čovek koji je na grudima nosio šerifsku značku, takođe bio poznat, veoma dobro.

— Ed! — nasmeja se ovaj podrugljivo. — Svašta sam u životu mogao da zamislim, ali da ćeš ti biti šerif, to nikada baš nisam mogao... Ed Klenton, šerif... Ha, ha!

Šerifovo lice se smrknu kada ga Kalagan oslovi sa: Klenton.

— Vremena se menjaju, Kalagane. Znao sam da ćeš jednom, ipak, doći u Solt Belou Siti... Kad tad. Ali, nisam te baš očekivao večeras, po ovako prokletom vremenu.

— Otkud to da si znao da ću doći, Ede? — smeja se Kalagan i dalje podrugljivo.

— Znao sam to isto tako dobro kao i ti, Kalagane, jer suviše se dobro poznajemo. Znam da te je sve ove godine mučila jaka nostalgija... Zbog onih trideset hiljada dolara u zlatu.

— Izgleda da nas je obojicu mučila ista nostalgija. Jer, zbog nje si, izgleda, i rešio da dodeš ovamo, Ede! Pa, makar morao nositi i značku šerifa na grudima, značku kakvu si uglavnom mrzeo. Zar se ne sećaš, Ede?

— Ista boljka nas muči, Kalagane — nasmeja se šerif.

Šerifovim pomoćnicima ništa nije bilo jasno dok su slušali razgovor dvojice ljudi. Marta Konor je takođe stajala kao ukopana.

— Ovaj čovek je ubio Džefa Konora, mister Šeridane — upade u razgovor Maks Logan.

Rod Kalagan se podrugljivo nakašlja.

Otkad te to zovu Šeridan Klentone? Zar si promenio i ime? Ne verujem da će ti to pomoći da postaneš neko drugi Ede Klentone.

Da, bio je to, u stvari, Ed Klenton, jedan od trojice ljudi, koji su pre

više od dvadeset godina opljačkali banku u Vajomingu. Pre petnaest godina pojavio se u Solt Belou Sittiju i predstavio se lažnim imenom: Šeridan. Znao je da je Kalagan u zatvoru u Jumi i znao je da će se, kad izađe, sigurno pojaviti ovde, kako bi došao po onih trideset hiljada dolara, u zlatu, koje je zapakao u blizini, kada su posle pljačke banke u Vajomingu bežali ispred potere.

Ed Klenton je sada dočekao taj dan. Međutim, smetalo mu je što ga njegov bivši pajtaš oslovljava praviim imenom.

— Zovi me Šeridan, do đavola! — opsova on.

— Da, Klentone! Ako ti tako više odgovara, Klentone, mogu te zvati i Šeridan! — cerio se ubica.

Mišić zaigra na šerifovom licu, a ožiljak mu se zgrči i postade još ružniji. Oči su mu ljutito sevale.

— Mislim da ćeš sada poći do moje kancelarije i objasniti šta se ovde dogodilo — odlučno reče on Kalaganu.

— Naravno, Klentone... Pardon, Šeridane. Ali, samo pod jednim uslovom! Hoću da mi se ova dvojica sklone s puta, osim ako nemaju jaku želju da umru od trovanja olovom — reče Kalagan, pokazujući na dvojicu šerifovih pomoćnika.

Ed Klenton dade očima znak Miltonu i Loganu da izađu napolje, a zatim isto učini i sam, pošavši zajedno sa ubicom Džefa Konora.

Marta Konor je zaprepašćeno gledala za njima. Posle svega što se dogodilo, ona je bila kao ošamućena.

*

Malo kasnije, u šerifovoj kancelariji, razgovor dvojice pajtaša iz mladih dana, vodio se do duboko u noć.

Kao da jedan od njih nema na grudima metalnu šerifsku zvezdu. I kao da drugi nije te iste večeri ustrelio čoveka.

Ed Klenton izneo je bocu dobrog viskija i dve čaše, pošto je saslušao šta se dogodilo u »Probušenom dolaru«, naravno iz usta Roda Kalagana.

Nismo se već dugo videli, Kalagane. Da nazdravimo za prošle dane — reče on.

— Moji prošli dani nisu bili baš tako sjajni, Klentone. Bio sam devetnaest godina u Jumi — odvrati mu oporo Kalagan sipajući piće sebi u čašu.

— Znam. Ali bi ti zato budućnost mogla biti lepša, uz novac po koji si ovamo došao... Naravno, ako zbog svojih gluposti opet ne zaglaviš u Jumu.

— Šta hoćeš time da kažeš, Klentone?!

— Mislim, ako ne zaglavši zbog ubistva Džefa Konora...

Rod Kalagan opsova:

— Idite do đavola i ti i taj prokleti trovač lošim viskijem!

Klenton ga oštro pogleda.

— Ne zaboravi da sam ja ovde šerif, Kalagane! Na meni je da izvršim istragu i utvrdim kako se to dogodilo. Da li shvataš šta hoću da ti kažem, Kalagane?

Rod Kalagan je shvatio da mu Ed Klenton nudi nagodbu.

Ubica je vrlo dobro znao da Ed Klenton ne može sam da dode do sakrivenog novca, jer samo on, Kalagan, koji ga je i sakrio, zna gde se on nalazi. Ali, isto tako je znao da ga Klenton ne bi pustio da bez njega ode po novac. Obojica su bila u situaciji da moraju da pristanu na nagodbu, mada bi najradije pucali jedan u drugog.

— Dobro... Reci onda ovoj dvojici lešinara da nas ostave na miru. Neka izađu odavde, pa da razgovaramo — reče Kalagan svom bivšem pajtašu Klentonu, pokazujući pokretom ruke na njegove pomoćnike, koji su takođe bili prisutni u šerifovoj kancelariji.

— Milton... Logane, ostavite nas — dade Klenton znak svojim pomoć-

nicima, koji bez reči ustadoše i odoše u susednu prostoriju.

Zatim se obrati Kalaganu:

— Pa, da čujem šta predlaže moj bivši ortak?

— Prvo da čujem šta ti predlažeš, Ede — odvrati mu Rod Kalagan.

Ed Klenton se nakašlja.

— Znaš šta, Rode — reče on — mislim da nemaš baš neki veliki izbor, sada pošto smo se posle toliko godina sreli. Svidelo se to tebi ili ne, kao što sam ti već rekao, ja sam ipak šerif u ovom gradu, a ti si upravo ustrelio čoveka.

— Do đavola i taj čovek! — psovao je Rod.

— Ne prekidaj me kad govorim, Kalagane! Dobro znaš da ti ne verujem da si pucao u njega u samoodbrani. Uostalom, ti si ga, ipak, ubio, bez obzira da li je on imao revolver kod sebe, ili ne. Znam da si ovamo došao po novac koji si ovde zakopao. Iako jedino ti znaš gde je taj novac, vrlo dobro ti je poznato da on ne pripada samo tebi. Bob Leroj, ti i ja smo ga zajedno opljačkali, tamo u Vajomingu. Ti si nas prevario, zakopavši ga a da mi ne znamo gde, i sigurno se ne bi tako jeftino izvukao da nam potera nije bila za petama. Ali, prošlo je dosta vremena... možda možemo, kad dodemo do tog novca, da zaboravimo ono što si učinio, odnosno da predemo preko toga. Prema tome, pošto Boba Leroja više nema...

— Kako nema? — prekide ga Kalagan.

— Nema ga. Čuo sam da ga je neki tip ustrelio dole u Laramiju, gde je Bob živio.

— Nisam to znao — reče Kalagan malo zamišljeno.

— Sad znaš — potvrdi mu Ed Klenton i nastavi:

— Dakle, pošto Boba više nema, novac više ne moramo deliti na tri, već na dva dela.

— Predlažeš da svako od nas dobije po petnaest hiljada dolara? — upita ga Kalagan.

— Šta imam, kog đavola, da predlažem! Novac je moj, isto koliko i tvoj. I to što ja sad govorim, to je za tebe najbolja varijanta. U protivnom, mogao bi biti osuđen zbog ubistva i obešen.

Glas Eda Klentona bio je pun ljutnje.

Rod Kalagan je nekoliko trenutaka ćutao. Onda je progovorio:

— U redu, Ede. Za dan-dva ću otići po novac i doneti ti tvoju polovinu.

— Ne, Kalagane! — prekide ga Klenton. — Ja nisam tako rekao! Zajedno ćemo otići po taj novac, ti i ja. Posle toga ćeš zauvek otići odavde. Što dalje od Solt Belou Sitija. I trudi se da više nikad ne dođeš u ovaj grad. Jer, ja sam ipak ovde šerif i ne želim da imam problema zbog tebe.

— Dogovoreno, Ede.

— To je već bolje, Kalagane. I, zapamti: ne pokušavaj da me prevariš. Hoću da kažem, ne pokušavaj da pobegneš iz grada sa namerom da sam uzmeš novac i odeš. Jer, nećeš daleko stići. Ne zaboravi da imam dvojicu ljudi koji vrlo dobro barataju koltovima. Bićeš mrtav, a da nećeš stići da potrošiš ni pola dolara od onih trideset hiljada u zlatu. Je l' jasno?

Rod Kalagan ustade sa stolice.

— Jasno je, Ede. Bolje živ sa petnaest hiljada, nego mrtav sa trideset hiljada dolara. Ali, to isto važi i za tebe. Poštuj nagodbu. A sada idem u onaj prokleti salun, u kom sam uzeo sobu. Već je prilično kasno.

Tada Ed Klenton besno povisi ton. Gotovo da je počeo da viče na Kalagana:

— Kuš! Do đavola! Zar misliš da ideš u taj salun sada, pošto si prethodno ubio čoveka, koji je bio vlasnik tog saluna?! Zar te tamo u Jumi nisu naučili ničem pametnom, Kalagane?!

Ubica Džefa Konora ga pogleda pomalo začuđeno.

— Šta ti je, Ede? Zar se nismo dogovorili? Uostalom, zar misliš da

treba da provedem celu noć, sedeći s tobom? Čoveče, ja jedva čekam da se ispavam. Pokisao sam i promrzao, a uz to, danima sam jahao. Moram da se odmorim. Spava mi se, do đavola! — protestovao je Kalagan.

Odmorićeš se, ali u zatvorskoj ćeliji — odsečno mu reče Ed Klenton.

— U ćeliji? Ali, zar se nismo pre nekoliko trenutaka nagodili?

— Jesmo se nagodili, Rode. Svakako da smo se nagodili. Ali, ti stalno zaboravljaš da sam ja ovde šerif i da ona novopečena udovica, Marta Konor, sada očekuje od mene da izvršim istragu povodom ubistva njenog muža. Ona bi te najradije videla kako visiš o nekoj grani, osuđen na smrt vešanjem, Rode. Zar ne shvataš, čoveče, do đavola?

— Pa, kako možeš da pomiriš svoju savest predanog čuvara zakona sa našim dogovorom? — zajedljivo ga upita Kalagan.

Ed Klenton mu objasni šta smeri.

— Lepo! Prenocićeš ovde u ćeliji, a sutra, ili prekosutra, dok navodno obavim istragu, bićeš pušten. Kad izađeš oдавде, onda idemo pravo po novac, a posle toga... Ti se nosi kud god znaš iz ovog grada. Je li jasno?!

Rod Kalagan htede nešto da opsuje, ali je shvatio da nema kud i da mora da pristane na sve što Ed Klenton zahteva.

— Da da... Samo, ubrzaj istragu, do đavola, Ede — reče Kalagan.

Ed Klenton, šerif sa lažnim imenom, pozva svoje pomoćnike iz susedne prostorije i naredi im da Kalagana smeste u jednu od zatvorskih ćelija. Uz to im reče da mu pripreme nešto za jelo i da mu daju viskija koliko hoće.

Zatim pozdravi Kalagana:

— Helo, Rode! Doći ću sutra.

Onda je konačno rešio da odjaše na svoj ranč.

*

Marta Konor je, uz pomoć nekolicine građana sutradan sahranila svoga muža na gradskom groblju. Smrt muža veoma ju je potresla. Još kao veoma mlada devojka ostala je bez roditelja, koji su stradali u jednom kobnom brodolomu na reci Misisipi. Iste godine upoznala je i Džefa Konora, koji se, na propuhtovanju, zaustavio u Suaresu, gde je ona do tada živela.

Džef Konor je bio veoma pažljiv prema njoj i prilično joj se dopao kao čovek. Nije joj smetalo to što je dosta stariji od nje i što je čak niži rastom. Marta je u njemu, na izvestan način, našla i zamenu za svoje izgubljene roditelje. Brzo su se upoznali i zbližili i kad joj je on predložio da pođe sa njim na Zapad, da u nekom od tamošnjih gradova otvore salun, ona je pristala. Uz put su se i venčali i veoma sretno živeli punih dvanaest godina, iako nisu imali dece.

Sada je opet ostala sama. Nije imala više nikog na svetu.

Bilo je popodne kada se vratila sa groblja. Iako još uvek duboko potresena i u dubokoj žalosti, još istoga dana otvorila je salun, želeći da nastavi posao.

Osećala je Marta Konor da više nema razloga da ostane u ovom gradu, ali i to da name gde da ode. Zato je razmišljala da ipak treba da ostane u Salt Belou Sitiju. Tako će bar moći da odnese cveće na grob svome mužu i da se na miru na njegovom grobu isplače.

Mrak još nije počeo da pada kada je šerif ušao u salun »Probušeni dolar«. Marta oseti neprijatnost kad ga je ugledala.

Taj čovek, iako je bio čuvar zakona, nikada joj se nije dopadao. Ne samo zbog toga što su se mnogi ljudi žalili na njega, i što je o njemu svašta slušala, već pre svega zato što ga lično nije podnosila, zbog nje-

gove nadmenosti i svog osećanja da Ed Šeridan nije pošten čovek.

— Žao mi je zbog onoga što se dogodilo tvome mužu, Marta...

Ed Klenton, odnosno lažni Ed Šeridan, pravio se kao da izražava saučešće, iako mu se po glasu moglo sasvim dobro primetiti da ga smrt Džefa Konora nije ni najmanje potresla.

Marta Konor samo klimnu ćutke glavom, dajući mu do znanja da ga je razumela.

— Šteta. Takva je ljudska sudbina. Čovek živi i... umre — nastavi šerif.

— Džef nije umro, šerife. On je ubijen — reče Marta prigušeno, trudeći se da ne zaplače.

— Sudbina... — ponovo reče šerif.

— Sudbina! — ponovi Marta glasom u kom je bilo teške, opore ironije i mnogo tuge istovremeno.

Ona je gledala šerifa pravo u oči.

— Na kakvu to sudbinu mislite, šerife?

— Mislim da je suviše brzopleta postupio kada je pokušao da potegne revolver na stranca, koji je odseo ovde u salunu — hladno joj odgovori Klenton.

Udovica razrogači oči.

— Ne razumem šta hoćete da kažete šerife? Taj čovek je držao revolver u ruci, preteći njime mome mužu i meni i hladnokrvno je pucao u njega, kada je Džef pokušao da me zaštititi! Shvatate li? Džef je hteo da me zaštititi od napasničkog ponašanja tog čoveka!

— Da... Čuo sam da je pokušao da vam se udvara.

— Udvara!? — gotovo se zagrcnu udovica.

Tu reč izgovorila je glasom koji je bio na ivici plača i očajničkog besa.

— Udvara... Pa, da mi Džef nije priskočio u pomoć, taj nitkov bi me silovao.

— Na žalost, to je sada teško utvrditi — bezobzirno nastavi da govori šerif. — U svakom slučaju, u istrazi sam utvrdio da je Džef zaista imao

pištolj marke »deringer« u unutrašnjem džepu svog prsluka i da je stranac pucao u samoodbrani.

— Samoodbrani? U kakvoj davolskoj samoodbrani? Pa taj podlac je već držao pištolj u ruci, kada je Džef ušao u sobu. Džef nije imao nikakve šanse protiv tog ubice, šerife!

Marta Konor već je počela da više od uzbuđenja.

Ed Klenton mirno zapali cigaru, kao da razgovara o najobičnijim stvarima, a ne o ubistvu, koje se u gradu u kom je on bio šerif dogodilo pre samo jednog dana. Sam dohvati flašu viskija i povuče gutljaj.

— Znam da ti nije lako, Marta, ali nemam nikakvih dokaza da je tako kao što ti govoriš. Uostalom, onog stranca ću morati da pustim. Ja sam ga saslušao, do najsitnijih detalja i nema više nikakve osnove da ga i dalje držim u zatvoru — rekao je.

— Pustićete ga? Ubicu?!

Udovica nije mogla da veruje svojim ušima.

— Moraćeš da se pomiriš sa onim što se desilo — reče suvo Klenton. — Znam da ti neće biti lako. Nije za ženu da sama vodi poslove u salunu. Uzgred, ako budeš trebala pomoć, možeš mi se obratiti.

— Na kakvu to pomoć mislite, šerife? — sada već ljutito upita udovica.

— Bilo kakvu... Kakva već može zatrebati ženi koja je ostala bez muškarca.

— Mislim da mi neće trebati nikakva pomoć — odvrati udovica. — Od vas sam jedino očekivala da tom čoveku, koji je ubio moga muža, ne dozvolite da nekažnjeno ode odavde. To bi trebalo da bude vaša dužnost, kao šerifa...

Ed Klenton, odnosno Ed Šeridan, kako se lažno predstavljao, oštro je pogleda, ali ipak nije ništa rekao na njenu primedbu. Napravio se kao da je prečuo poslednje udovičine reči.

— Onda, idem — kaza joj i pode ka vratima.

Pre nego što je izašao iz saluna »Probušeni dolar«, još jednom se okrenu prema Marti Konor.

— Ako odlučiš da prodaš ovaj salon, javi mi. Možda bih ga kupio — reče on izlazeći.

Udovica nije rekla više ni reč. Nije ni pogledala u njegovom pravcu, kada je izlazio.

Prokleti Šeridan, pomisli ona u sebi.

A onda... U mislima joj se pojavi sinoćna scena, neposredno posle ubistva njenog muža.

Onaj čovek, koji je ubio Džefa, oslovio je šerifa sa »Klenton«. Zašto? Taj ubica se ponašao kao da se već ko zna od kada poznaje sa šerifom.

»Otkad te to zovu Šeridan, Klentone? Zar si promenio ime?»

Te reči koje je sinoć izgovorio ubica njenog muža, odzvanjale su Marti Konor u ušima.

»Zovi me Šeridan, do đavola!»

Sada se sećala i šerifovih reči.

Ko je u stvari, šerif Solt Belou Siti-tija? Ed Šeridan, ili Ed Klenton?

Ako je taj čovek prijatelj ubice njenog muža, onda nije ni čudno što je rešio da ga, posle svega što se dogodilo, pusti iz zatvora.

Da ga pusti, da slobodno šeta na slobodi, kao da se ništa nije dogodilo. Kao da nije ubio Džefa...

Onda joj do svesti dopre i ime, kojim ga je šerif sinoć oslovio: Kalagan.

»Vremena se menjaju, Kalagane. Znao sam da ćeš doći u Solt Belou Siti...»

Šerif je spominjao i nekih trideset hiljada dolara u zlatu.

Do đavola! Nešto postoji između ta dva čoveka, između šerifa i tog Kalagana. Čak i ako nisu prijatelji, neka veza postoji, još od ranije, ko zna od kada.

Marta Konor nije ni primetila da je već uveliko noć i da jedino mesečina, koja se napolju probijala kroz oblačno nebo, osvetljava njen salon.

Razmišljanje ju je potpuno obuzelo. Ona kresnu šibicu i upali lampu. Onda je čula topot konja, koji je dolazio odnekud niz ulicu, približavajući se.

Primaknu se prozoru. Kiša je već odavno bila prestala, ali napolju je duvao jak vetar.

*

Čovek koji je kasno te večeri ujahao u glavnu ulicu Solt Belou Siti-tija, dolazeći u grad s južne strane, bio je visok i vitak, a na sebi je, preko kožne jakne nosio, zbog vetra i kiše, vuneni pončo, onakav kakav nose goniči krava u Meksiku.

U momentu kada je primetio da se u salunu »Probušeni dolar« u kom je do tada bio mrak, upalilo svetlo, on se nalazio oko sto pedeset koraka dalje.

Nekoliko trenutaka kasnije, zastavivši konja ispred saluna, kratko je razmišljao da li da side, ili potraži neko drugo mesto u gradu, a onda je ipak sjahao.

Hitrim i vešt看 pokretom vezao je konja za prečagu, ispred saluna, a onda je ušao unutra.

Marta je još stajala kraj prozora kada se čovek u pončo ogrtaču pojavio na vratima.

— Dobro veče. Ima li koga? — upita čovek, ulazeći u salon nameštajući obod svog šešira, koji je bio iskrivljen od vetra.

Čovek, zbog slabe svetlosti jedine lampe koja je gorela, nije odmah primetio ženu koja je stajala pored prozora.

— Da — odgovori mu tiho Marta, koja nije baš bila oduševljena dolaskom nepoznatog gosta.

— Razmišljao sam da li da udem, ili ne — nastavi došljak — pošto sam primetio da ste tek sada upalili lampu.

— Koliko vidim, ušli ste — reče udovica.

— Da... U stvari nisam odavde. Stranac sam, kako se to kaže ovde

na Zapadu — osmehnu se čovek dok je prilazio šanku.

— Da, vidim da ste stranac. Želite li nešto?

— Popio bih viski. Možda i dva... Zna, hladno je tamo u preriji. Prilično sam se smrzao.

Čoveku bi prilično neuobičajeno što u salunu, za šankom vidi ženu. Zato pokuša da od toga napravi šalu, želeći da izmeni atmosferu neke usiljenosti, koja se stvorila odmah prilikom njegovog ulaska u salun.

— Oprostite, malo sam zbunjen, jer nisam navikao da vidim da u salunima za šankom rade žene — reče on kroz smešak.

— I ja sam zbunjena, strance. I više od toga... Ošamućena sam. Nisam ni ja navikla na to... Ali, moraću da naviknem.

Po njenom glasu stranac odmah zaključi da ženi nije do šale.

— Zar nemate muže? — upita je.

— Više ne. Danas popodne sam ga sahranila — odvrati mu udovica.

— Oprostite!

Čovek u pončo ogrtaču se trže, a zatim da bi izbegao mučnu tišinu reče:

— Shvatam kako vam je. I meni je, nedavno, umrla majka. Je li vam muž bio bolestan?

Udovica se gorko nasmeja.

— Ne baš. Umro je prilično zdrav. Zapravo ubijen je.

Došljak primeti suze u njenim očima, kako svetle u polumraku.

— Žao mi je — reče nelagodno.

A onda je upita:

— Ko ga je ubio? Kada se to dogodilo?

Marta Konor odmahnu rukom.

— Čoveče, prestanite, molim vas, da pitate. Nemam nerava za razgovor takve vrste. Rekla sam vam već da sam danas sahranila muža... Ako hoćete piće, možete se poslužiti i sami. Samo me nemojte previše zapitkivati, molim vas — reče mu ona glasom koji je više nego njene reči, govorio o njenom teškom stanju.

Čovek zavuče ruku ispod pončo ogrtača i iz džepa na jakni izvadi dugu »virdžinija« cigaru. Pažljivo je odgrizao vrh cigare zapalio je, a onda je povukao nekoliko dimova, pre nego što je ponovo progovorio:

— Zovem se Mek Bel, gospodo... Džon Mek Bel. Predstavnik sam federalnih vlasti. Došao sam poslom u ovaj grad, kao savezni šerif. To vam kažem zbog toga, što želim da vam dam do znanja da vas nisam pitao iz puke radoznalosti ko je ubio vašeg muža, već zato što bih možda mogao da vam pomognem.

— Kako da mi to pomognete, strance? Odnosno, Bele, ili kako već rekoste da se zovete... — odvrati mu udovica. — Kako da mi pomognete? Moj muž je mrtav. Džef je mrtav... Nema ga više.

— Rekao sam vam da sam savezni šerif. Ali, vi kao da baš mnogo ne držite do toga... Ja vam ne mogu vratiti muža, gospodo Ali, možda ipak nešto mogu da učinim. Nešto što je u mojoj moći.

— Ne znam... Marta Konor odmahnu rukom.

— Taj čovek, koji je ubio vašeg muža. Gde se on sada nalazi?

— Taj ubica, Kalagan... On...

— Kalagan!

Belov glas odjednom postade tvrd:

— Rekli ste Kalagan, gospodo?

— Da, izgleda da se tako zove. Kalagan... Šerif ga je oslovio tim imenom.

— Sigurni ste da je Kalagan? A gde je on sada?

— Valjda je još uvek u pritvoru. Ako ga onaj šerif Ed Šeridan, ili Ed Klenton, ili kako se već, do đavola zove, nije već pustio do sada.

— Kažete Klenton? Ed Klenton?! Da li ste sigurni u ono što govorite, gospodo?

Marta Konor opet postade nervozna. Nije mogla da se snade u bujici ovakvih pitanja, koja joj je neprestano postavljao čovek što je pre svega četvrt sata ušao u njen salun.

– Do đavola i ta imena, mister Bele. Treba li da vam sve govorim po dva puta – reče ona nervozno.

Ali, Džon Mek Bel nije mislio da prekine razgovor koji je počeo da mu postaje veoma važan:

– Čujte, gospodo! Vi govorite na nerazumljiv način. Rekli ste Ed Šeridan ili Ed Klenton. Kako se, do đavola, taj čovek, o kome govorite, zapravo zove? Šeridan ili Klenton?

– Otkud znam, mister. Od kako ja znam tog čoveka, on se oduvek zvao Ed Šeridan. Ili se bar tako predstavljao. Ali, sinoć, kada je onaj nitkov ubio moga muža i kada je ovamo, posle toga, došao i šerif sa svojim pomoćnicima, shvatila sam da se ubica moga muža i šerif oduvek poznaju. Čak, čini mi se, prilično dobro poznaju. Jer, šerif je tog nitkova oslovio sa Kalagan, a ovaj njega sa Klenton.

– Objasnite mi to – reče joj Mek Bel.

– Spominjali su neke prošle dane i nekih trideset hiljada dolara u zlatu. Već sam rekla da su se oslovljavali imenima Klenton i Kalagan. Onda mu je šerif rekao: »Ne zovi me Klenton! Zovi me Šeridan!« Tako nekako mu je odbrusio. Taj Kalagan je čak počeo i da se šegači. Rekao je: »U redu Klentone... Pardon, Šeridane.« Eto, tako su razgovarali njih dvojica.

– Znači tako! Klenton i Kalagan. Obojica u Solt Belou Sitiju. Ed Klenton i Rod Kalagan opet zajedno – leđeno će Mek Bel.

Marta Konor ga je ispitivački gledala. Nije joj bilo jasno o čemu to ovaj čovek priča.

– Dajte mi jedan viski, gospodo! Mislim da će mi sad posebno prijati – reče joj Mek Bel.

Udovica mu dodade flašu i čašu, pustivši ga da sam sebi natoči piće.

Pošto je otpio gutljaj žestokog pića, Džon Mek Bel se zagleda pravo u oči Marte Konor.

– Čujte, gospodo! Čovek koji je ubio vašeg muža, zove se Rod Kala-

gan i okoreli je ubica. Razbojnik najgore vrste! Ed Klenton, ako je to on, a izgleda da jeste, nije ništa bolji od njega.

– Šerif? Šerif sa lažnim imenom, koji nosi na grudima značku čuvara zakona, da bi se od tog zakona bolje zaštitio! – zapanjeno je govorila Marta Konor.

Udovica počela da shvata, mada su joj mnoge stvari još uvek bile nejasne.

– Dobro ste rekli, gospodo. Taj čovek nosi na grudima značku čuvara zakona, da bi se od zakona zaštitio. Ali, neće još dugo. Tako mi svega na svetu, neće!

Belov glas bio je odlučan.

– Prokletstvo! Taj šerif mi se nikada nije svidao. Uostalom, ionako se za njega svašta priča ovde... da na najgori način sprovodi svoju volju, umesto da primenjuje zakon. Čak, taj čovek je mnogim svojim postupcima bio s one strane zakona.

Marta Konor govorila je polako, ali se u njenom glasu osećala gorčina zbog nagomilanog besa.

– Znači šta, gospodo...

– Marta. Zovite me Marta Konor, mister Bele – reče mu udovica.

Odjednom, Marti Konor prestade da smeta prisustvo stranca, koji je te večeri svratio u njen lokal. Čak kao da je njegov dolazak počeo da joj vraća izgubljenu snagu i samopouzdanje u život, posle tragedije koju je doživela. Osetila je znatnu olakšicu, zbog njegovog prisustva.

– Marta! Znam da vam ne mogu nadoknaditi gubitak koji ste doživeli smrću svog muža. Ali, mislim da ću uspeti da učinim ono što je potrebno da se njegov ubica ne izvuče nekažnjeno.

Učiniću to sigurno! I zbog vas i zbog sebe. Ali, morate mi pomoći.

– Svakako da ću vam pomoći, mister!

Udovica se sada već sasvim oslobodila.

– Kao prvo, ne smete nikome reći da sam predstavnik federalnih

vlasti, pošto želim da iznenadim te nitkove. Ni moje ime ne smete izgovoriti – objašnjavao joj je Mek Bel.

– Kako vi kažete, mister. Šta god budem mogla, učiniću za vas. Samo mi recite. Mislim da mi je sada lakše – reče mu Marta Konor.

– Morao bih da prenoćim negde, ali da šerif ne sazna da sam u gradu. Bar ne do sutra...

– Postoji hotel – objasni mu Marta – ali nisam sigurna da tamo neće primetiti vaš dolazak. Ako želite, možete spavati ovde. Sobe nam nisu baš neke naročite, ali su čiste. Uostalom, ima ih ukupno četiri, pa možete izabrati koju hoćete.

– To nije problem. Odgovara mi da ostanem ovde, bar večeras. Neka moj dolazak primete tek sutra – složi se Mek Bel.

– U redu. Ja ću vam spremiti sobu i pripremiti nešto za večeru. Odmah ću zaključati lokal, da neko od gostiju ne bi banuo, a vi odvedite svog konja u štalu koja se nalazi iza saluna – reče mu udovica.

Polu sata kasnije, Džon Mek Bel i Marta Konor sedeli su za trpezarijskim stolom, večerajući u onom delu kuće u kom je udovica do juče stanovala sa svojim pokojnim mužem. Dugo su pričali.

Džon Mek Bel ispričao joj je priču o svome ocu, koga su, iako kod sebe nije imao oružje, pre više od dvadeset godina, ovde u Koloradu, ubila trojica ljudi: Bob Leroj, Rod Kalagan i Ed Klenton. Ispričao joj je i priču o svojoj majci, koja je nedavno umrla u Dodž Sitiju i o tome kako je odlučio da postane savezni šerif.

Ona, Marta Konor, objasnila je Mek Belu sve detalje tragedije koja se dogodila dan ranije i način na koji je okrutni razbojnik ubio njenog muža. Takođe, objasnila mu je kakva situacija već dugo vremena vlada u gradu.

Ponoć je već bila prošla kada je Mek Bel ustao od stola i krenuo u svoju sobu, na počinak.

Znao je da ga sutra čeka naporan dan.

*

Rod Kalagan pojavio se ispred saluna »Probušeni dolar«, sutradan pre podne, dan i po od momenta kada je na mučki način ubio Džefa Konora.

Marta Konor upravo je prala čaše iza šanka, kada ga je primetila ugledavši ga kroz prozor saluna. U tom momentu kroz njenu svest prostruja sve što se dogodilo.

Ponovo je osetila strah od tog čoveka.

Srećom, Rod Kalagan nije ušao u salun, već je otišao pozadi u štalu, po svog konja, koga je one tragične večeri tu ostavio i koga je nedavno ukrado od jednog putujućeg lovca na bufala, u blizini Bolera, opljačkavši ga pri tome.

Još neko je sa prozora svoje sobe posmatrao Roda Kalagana.

Džon Mek Bel nikada ranije nije imao prilike da sretne okorelog ubicu, ali prepoznao mu je lice koje je još davno video na jednoj požutejoj fotografiji poternice.

On oseti kako mu se želudac skuplja, kako u njemu buja želja za osvetom. Najradije bi, istog momenta, sišao dole i ustrelio tog kojota... Ali, istovremeno setio se i reči svoje pokojne majke Šarlote.

Rod Kalagan nije uzjahao konja, već ga je, onako neosedlanog, poveo niz ulicu, u pravcu saluna »Crvena zvezda«.

Džon Mek Bel side dole u salun i zateče Martu kako ubicu svog muža prati pogledom.

– To je, dakle, Rod Kalagan? – reče Mek Bel upitno, kao da proverava sebe.

– Da, mister. Taj nitkov ubio je moga muža – potvrdno reče udovica Džefa Konora.

– A gde on to sad ide?

– Postoji samo još jedna gradska štala, gde bi on mogao da ostavi

svog konja. To je ona koja pripada hotelu, preko puta saluna »Crvena zvezda«.

— Ko je vlasnik tog hotela? — interesovao se Mek Bel.

— Lekar Džek Belou. Sinoć sam vam pričala i o njemu. To je, kao što sam već rekla, jedna obična pijanica, inače gradonačelnik u ovom gradu... Ali, gradonačelnik koji više sluša šerifa, nego ostale građane. To je zato jer se boji šerifa, a i zbog toga što u njegovom salunu može da loče besplatno, do mile volje — odgovori mu Marta Konor.

— Baš lepo. U ovom gradu svi misle samo na novac. Šerif je istovremeno i vlasnik saluna, a lekar je istovremeno i hotelijer. Sve sami biznismeni! — podrugljivo će Mek Bel.

— Taj hotel je, u stvari, vlasništvo njegove žene Lujze, koja je već godinama nepokretna. Lekar se i oženio sa njom zbog toga, da ne bi morao da misli kako da nabavi dovoljno novca za piće. Inače, Belou i njegova žena stanuju u kući, koja se nalazi uz sam hotel. Imaju nekog momka, koji se brine o hotelu, tako da lekar i njegova žena uopšte i ne brinu naročito o poslu, sem što s vremena na vreme zavire u poslovne knjige — objašnjavala je udovica.

— Zar taj Belou ne može da pomogne svojoj ženi da se izleči? — upita Džon Mek Bel.

On?! On je toliko bez prestanka pijan, da bi teško izlečio i kokoš. Retko ko i zatraži od njega lekarsku pomoć.

Džon Mek Bel se nasmeja na ove Martine reči.

— Izgleda da je vreme da se i ja javno pojavim u ovom gradu. Ali, pre toga ću popiti kafu. Naravno, ako nemate ništa protiv, Marta.

— Popićemo kafu zajedno, a ja ću onda da izađem da sačekam poštansku kočiju, koja danas stiže u grad. Trebalo bi da mi stigne neka roba koju sam još ranije naručila.

— Baš dobro. Onda ćemo zajedno da sačekamo kočiju. Prošetaću malo sa vama, da mi pokažete grad.

— Zar ne mislite da bi to moglo biti opasno? — upita ga udovica.

— Opasno je već samim tim što su ljudi poput Roda Kalagana i Eda Klentona u ovom gradu, i što mogu da rade šta im je volja, pa čak i da ubijaju nedužne ljude, kao da pucaju u zečeve. Uostalom, ne verujem da bi ostalo neprimećeno moje prisustvo u ovom gradu. A nema baš ni mnogo svrhe da se dugo krijem. Jer, ako bih se krio i trudio da ostanem dugo neprimećen, kako bih bio u stanju da uradim ono zbog čega sam došao ovamo. Za sada je jedino bitno da niko ne sazna da sam ja federalni šerif. Ne morate kriti da sam odseo kod vas, ali jednostavno, ako vas neko pita, recite da ne znate ni ko sam, niti kako se zovem — objašnjavao joj je Džon Mek Bel.

Pola sata kasnije, pošto su popili kafu, Džon Mek Bel i Marta Konor pojavili su se na glavnoj ulici, zajedno.

Prošli su pored saluna »Crvena zvezda« i gradskog hotela, a zatim su se zaustavili ispred radnje Slima Džefersona, starog trgovca mešovitim robom. Ispred njegovog dućana, tačno preko puta ulice, bila je poštanska stanica, sa velikim drvenim rezervoarom vode pored, koji je služio za napajanje konja.

— Helou, Marta — pozdravi stari trgovac Martu prijateljski.

Slim Džeferson bio je prijatelj njenog muža i među prvima joj je priskočio u pomoć, kada je trebalo obaviti sve potrebne i neprijatne poslove oko njegovog pogreba.

— Treba li ti nešto iz moje radnje? — pitao je Slim.

— Ne, Slime, hvala. Došla sam samo da sačekam poštansku kočiju. Treba da mi stigne neka roba. Još ranije smo je naručili. Ja i Džef... — odgovori mu udovica.

— Već sam ti rekao, Marta. Ako ti bilo šta zatreba iz moje radnje,

samo mi reci. Nemoj gledati na to da li trenutno imaš novaca, ili nemaš. Ti dobro znaš da smo Džef i ja oduvek bili veoma dobri prijatelji.

Dok je govorio, stari trgovac je, s vremena na vreme, bacao pogled u pravcu Mek Bela, koji je stojao sa udovicom.

— To je čovek koji je odseo u mom salunu — objasni Marta Slimu i bi joj malo neprijatno što ne može da mu objasni ko je, u stvari, ovaj čovek.

— Dobro, — reče Slim pozdravivši nepoznatog stranca, na što mu Džon Mek Bel otpozdravi ćutke, dodirnuvši ovlaš rukom obod svog šešira.

Uskoro, uz škripu velikih drvenih točkova i uz topot dva para upregnutih konja, u grad uđe dilažansa.

— Oooo! Hooj! — uzvikivao je kočijaš, dok je pritežući uzde, zaustavljao konje, koji su u glavnu ulicu Solt Belou Sitija utrčali galopom.

— Zadržaćemo se četvrt sata, kao i obično. Za to vreme, ispregni konje i napoj ih. — Čulo se kako kočijaš, silazeći sa kola, govori svome pomoćniku.

Dok je Marta Konor hitala preko ulice, ka kočiji koja se zaustavila, Džon Mek Bel se malo pomeri u stranu, tako da je stao u senku trgovačke radnje Slima Džefersona.

Tada ga je primetio, šerifa.

Na drvenom tremu saluna, koji se mogao dobro videti iz kosog ugla, pojavio se čovek u sivom elegantnom odelu, sa šerifskom zvezdom na grudima.

Vetar koji je, uprkos škrtom jesenjem suncu duvao niz ulicu, podizao je i spuštao obod njegovog skupocenog šešira.

To je, znači, Ed Klenton!

Mek Bel mu je mogao sasvim dobro videti lice. On oseti ponovo gorčinu u stomaku, kao malopre, kada je kroz prozor svoje sobe ugledao Roda Kalagana.

Džon Mek Bel zadiže kraj svog pončo ogrtača i prebaci ga preko ramena. Zatim iz džepa izvadi ci-

garu i zapali je. Tako, sa cigarom među zubima, on pođe sredinom ulice.

Išao je polako, laganim korakom, onakvim kakvim se kreće puštinska divlja mačka, dok vreba plen. Prošavši pored saluna »Crvena zvezda«, pogled mu se susrete sa šerifovim. Mek Bel kao da zastade na momenat, gledajući Eda Klentona pravo u oči. Zatim je nastavio da korača ulicom u pravcu iz kog je došao, prema salunu »Probušeni dolar«.

Nije se nijednom okrenuo, ali bio je siguran da ga Ed Klenton posmatra, osećao je njegov pogled na svom potiljku. Znao je da će se njih dvojica uskoro suočiti.

Međutim, Džon Mek Bel, pošto je odmah po dolasku kočije krenuo nazad, niz ulicu, nije primetio jedinog putnika, koji je doputovao dilažansom i sišao u Solt Belou Sitiju.

Tog čoveka, koji je izašao sa suprotne strane od one koja se mogla videti sa mesta gde se nalazila radnja Slima Džefersona, videla je udovica Marta Konor, dok je preuzimala robu.

Ali, Marta Konor nije mogla da u tom čoveku bledog lica i negovanih tankih brkova, obučenom u lepo skrojeno crno prugasto odelo, prepozna čuvenog kockara i revolveraša Džona Henrija Holideja, poznatijeg po imenu Dok Holidej.

Pojava tog stranca delovala je prilično imponantno i pomalo snobovski, jer ljudi u Solt Belou Sitiju ne pamtje kada je u njihov grad neko doputovao bez konja, već jednostavno dilažansom.

Čovek u crnom prugastom odelu uputio se laganim korakom sredinom ulice, noseći u ruci jedini svoj prtljag: malu kožnu tašnu, kakvu obično nose lekari.

Dok Holidej je išao prema hotelu.

*

Već istog dana u Solt Belou Sitiju došlo je do obračuna revolverima.

Maks Logan, šerifov pomoćnik, uputio se popodne u salun »Probušeni dolar«, po nalogu svoga šefa.

Grubim pokretom otvorio je salunska pokretna vrata, cereći se po običaju, na svoj ružan način.

— Marta! — obrati se on još od vrata vlasnici saluna — čujem da imaš goste.

— Samo jednog gosta — odvrati mu udovica.

— Muškarca...

Maks Logan se cerio i dalje, pokazujući svoje zube požutele od duvana za žvakanje, među kojima je držao drvce šibice.

— Da, muškarca — mirno reče Marta Konor.

— Marta, Marta... — nastavi Logan na svoj bezobrazan način: — Tvoj siroti muž još se nije ni ohladio u grobu, a ti već u kuću primaš muškarce.

Udovici zastade knedla u grlu. Poželela je da najradije tresne tog oholog šerifovog pomoćnika, prvim što joj se nađe pri ruci.

Ali, ipak, uspjela je da se obuzda i da to ne učini.

— On je gost. Čovek je stranac. U prolazu je — reče ona savladavajući se.

— Stranac... Neki prokleti stranac. A kako se zove taj tip? — upita Maks Logan.

— Niti sam ga pitala, niti mi je rekao... Ni ko je, ni kuda ide.

Udovica se pravila neveštom, držeći se dogovora sa Belom, da ne oda njegovo ime, niti ko je on.

— Nemoguće da ga nisi upoznala, Marta — iskezi se još više Logan, želeći da po svaku cenu izvuče iz ove žene sve što zna.

— Ne vidim zašto bi me zanimalo ko je taj čovek i kako se zove. Uostalom, stigao je tek sinoć — odvratala je udovica Džefa Konora.

— Sinoć je stigao? Pa, mogla si ga i bolje upoznati... Duga je noć, Marta. Naravno je noć duga za žene koje su ostale bez muževa.

Maks Logan je prevršio svaku meru i najgoreg ukusa svojim ponašanjem.

— Znaš šta, Makse Logane! Ti vrlo dobro znaš da sam ja juče sahranila muža. Ti si veoma bezobrazan čovek. Uostalom, ovo je salun za goste. Možeš da popiješ piće ako hoćeš, na to jedino imaš prava ovde. U protivnom, molim te da napustiš ovu kuću. Zahtevam da to učiniš! — gotovo je vrisnula prigušenim glasom Marta Konor.

Maks Logan se nasmeja.

Da, da! Ako ti promet loše ide, mogu popiti viski... Naravno, ako kuća časti.

Šerifov pomoćnik kao da se trudio da bude što gnusniji.

— Ne, kuća ne časti. Naravno ne takve kao što si ti!

Udovica je sada već prestala da se kontroliše.

Lice Maksa Logana, odjednom, poprimi ukočen izraz. Videlo se da ga je Marta Konor svojim glasom i onim što mu je skresala u brk, već prilično razbesnela.

— Slušaj, kučko! Počni već jednom da mi normalno odgovaraš na pitanja koja ti postavljam, ili ću ti razbiti tu prokletu gubicu! — siktao je Logan.

On rukom načini preteći pokret, kao da će je šćepati za kragnu, kako bi je preplašio i naterao da govori.

Ali, nije to učinio.

Glas, prilično oštar, koji ga je u tom momentu prekinuo, dolazio je sa suprotne strane, sa stepeništa koje je iz saluna vodilo na sprat. Taj glas gotovo ga je ukopao u mestu:

— Zar šerifovi pomoćnici dižu ruke na žene, Makse?!

Maks Logan se polako okrete u pravcu iz kog je dolazio glas.

Na licu mu je opet leodeo gadni osmeh.

— Pazi, pazi... Pa, to je, izgleda, taj stranac. Zar želiš da izigravaš džentlmena, čoveče?

Svoje reči, šerifov pomoćnik prati glasnim, podrugljivim smejanjem.

Mek Bel, koji je stajao gore na vrhu stepeništa, u raskopčanoj kožnoj jakni, side dole. Učinio je to namerno sporo, silazeći korak po korak. Nije skidao pogled sa Logana. U ustima je, među zubima, držao nezapaljenu cigaru, a pri svakom njegovom koraku stepenice od drveta su jezivo škripale, remeteći neprijatnu tišinu, koja je odjednom nastupila, na još neprijatniji način.

— Nešto si hteo, Makse? — upita ga Mek Bel ledenim glasom, pošto je prišao šanku, sasvim blizu šerifovom pomoćniku.

Ovaj drsko pokaza na metalnu zvezdu, značku šerifovog pomoćnika, koju je nosio na grudima.

— Kad neki stranac dođe u grad, onda je red da šerif bude o tome obavešten. Red je da se javi šerifu. A, pošto ti nisi došao da se javiš u šerifovu kancelariju, što si inače morao učiniti, ako si ozbiljan čovek, što očigledno nisi, ja sam došao ovamo — govorio je Maks Logan, istovremeno ne prestajući da se podmuklo smeši.

— A, zašto si došao ovamo, Makse?

Džon Mek Bel gledao ga je u oči.

— Došao sam da vidim ko se to sve muva po ovom gradu. Reci mi ko si i kako se zoveš, stranče.

— A, zašto tebe to zanima, Makse? Maks Logan postajao je sve nervozniji.

— Čuj, stranče! Zar ne vidiš značku čuvara zakona na mojim grudima? Mog šefa veoma zanima ko si, a ja, inače, ne volim tipove koji me nerviraju.

— Imaš slabe živce. I ta značka, koju mi pokazuješ, tebi uopšte ne pristoji, Makse. Mislim da ljudi, takvi kao što si ti i tvoj šef, uopšte ne bi smeli biti čuvari zakona. Oni, koji su vam dali te značke, grubo su pogrešili — odvrati mu Džon Mek Bel hladnokrvno.

Lice Maksa Logana pocrvene od besa.

— Znaš šta, stranče! Ne igray se sa svojim živcima, do đavola! Poslednji put ti govorim da kažeš ko si i zašto si došao ovamo! — dreknu on.

Džon Mek Bel ga je i dalje gledao pravo u oči, ne skidajući pogled sa njega. Zatim je učinio pokret, koji je Maksa Logana potpuno izveo iz takta. Prstima je uhvatio za kraj drvceta šibice, koje je pomoćnik šerifa držao među zubima, izvukavši ga. Zatim je kresnuo drvce i zapalio mirno svoju dugu »virdžinija«
cigaru.

Držeći je, među zubima, na krajevima usana, duboko je povukao dim, a zatim ga odbio iz usta, duvnuvši ga pravo u lice šerifovom pomoćniku. Pre nego što je iznenađeni Maks Logan uspeo da bilo šta kaže i bilo kako reaguje, Mek Bel mu hladno reče, naglašavajući svaku svoju reč:

— Idi kod svoga gazde. Reci mu neka te prvo nauči da se lepo ponašaš, naročito prema damama. A što se tiče toga ko sam i zašto sam ovde, to ću mu ja lično reći. Onda, kad to sam budem hteo.

Džon Mek Bel, zatim naglo povisio ton:

— A sada odlazi! Marš napolje! I više nikad nemoj ući u ovaj salon!

Maks Logan je bio toliko iznenađen, da nije uspeo da izusti ni jednu jedinu reč. Gotovo automatski, on se okrete i pođe prema vratima.

Ali, njegovi živci, ipak, nisu izdržali. Nije mogao da otrpi uvredu, koju mu je svojim rečima naneo taj stranac. Obesni šerifov pomoćnik, koji je više nego često na grub način vredao ljude, nije navikao da mu se vraća istom merom.

U istom momentu, kada je levom rukom otvarao pokretna salunska vrata načinivši pokret kao da će kora nuti izlazeći na ulicu, podmuklo i brzo kao zvečarka, on se okrete potežući revolver iz futroie za pojasom.

Ali, Džon Mek Bel je računao na tu podlost.

U momentu dok je šerifov pomoćnik izvlačio revolver iz svoje futrole, Mek Bel je potegnuo svoj kolt, za delić sekunde brže od Logana. Već ga je držao u ruci i pucao.

Samo jedan metak bio je ispaljen u salunu »Probušeni dolar«.

Maks Logan jauknu od bola. Hitac koji je ispalio Džon Mek Bel pogodio ga je ravno u grudi i on pade na ulicu, proletevši, odbačen metkom, kroz salonska vrata.

Bio je mrtav istog momenta kada je pao na zemlju, saplevši se pri tom nogama preko drvenog trema i otkotrljavši se na ulicu.

Podmukli revolveraš, Maks Logan, ležao je lica zarivenog u tvrd crvenkastu zemlju glavne ulice u Solt Belou Sitiju, opružen koliko je dug i širok.

Iako je na grudima nosio zvezdu šerifovog pomoćnika Maks Logan nije bio čovek čestite prošlosti. U Solt Belou Siti dojahao je bežeći ispred ruke zakona u Teksasu, gde je za njim bila raspisana i poternica, jer je učestvovao u pljački voza, sa ljudima koji su predstavljali ostatak bande Džesija Džemsa, ~~nađeleko po zlu poznatog razbojnika~~. Tom prilikom su čak ubijena dva čoveka: vozač lokomotive i njegov pomoćnik. Maks Logan imao je sreću da se izvuče ispred potere i da joj umakne, pobegavši na vreme na sever, u Kolorado.

Tu, u Solt Belou Sitiju, našao je utočište, postavši pomoćnik šerifa Eda Šeridana, odnosno Eda Klentona, koji je znao za razbojničku prošlost Maksa Logana, ali kome to nije smetalo, jer ni sam nije bio ništa bolji. Naprotiv, Ed Klenton je bio čovek mnogo opasniji od Logana, ali mu je trebao čovek koji zna da barata revolverom i koji će to svoje znanje iskoristiti za ostvarenje njegovih nečistih ciljeva.

Maks Logan umro je onako kako je živio, od revolvera.

Udovica Marta Konor stajala je razrogačenih očiju i posmatrala ceo ovaj događaj.

— On... On bi vas ubio! — promucala je uplašeno, gledajući u Bela.

— Da gospodo, on je hteo da me ubije — odgovori joj Mek Bel, vraćajući svoj teški kolt, marke »bant-lajm« u futrolu.

Rekavši to, on povuče dugi dim iz zapaljene cigare, koja mu je sve vreme stajala u ustima, i pode prema izlazu.

Kuda ćete? — upita ga Marta, koja još nije uspela da se sasvim povрати od šoka.

— Idem do šerifa Eda Klentona — odgovori joj kratko Mek Bel. — Ali... Vi ste sami, a sa njim je i njegov drugi pomoćnik, Džoša Milton. Taj je, takođe opasan... Neki kažu i mnogo opasniji od Logana. Oni će vas ubiti — gotovo počeo da kuka Marta Konor.

Mek Bel joj se blago osmehnu.

— Marta! Ako ja ne odem tamo, onda će oni sigurno doći ovamo — reče on.

Zatim je izašao na ulicu.

Šerif i njegov pomoćnik Džoša Milton sedeli su za stolom do prozora u salunu »Crvena zvezda«, kada su čuli pucanj.

— Prokleta budala, taj Logan! Rekao sam mu da ne poteže revolver. Taj ludak je sigurno izgubio živce i pucao u njega. Možda ga je ubio! — prosikta Ed Klenton, skočivši sa stolice.

Džoša Milton je ćutao. On lagano ustade, izvlačeći svoje dugačke noge ispod stola i pride prozoru.

— Maks će mi pošteno platiti za ovo!

Šerif Solt Belou Sitija i dalje je režao od ljutine, udarivši pesnicom o sto.

— Izgleda da neće imati vremena da vam plati ono što mislite, šefe —

odvрати mu Džoša, koji je, kao skamenjen, stajao pored prozora, gledajući niz ulicu.

— Šta hoćeš time da kažeš, do đavola? — opsova Ed Klenton, gledajući ga ljutito.

— Hoću da kažem da Maks Logan upravo leži nasred ulice, tamo ispred saluna »Probušeni dolar«. Izgleda da ga je onaj stranac ustreljio.

— Šta!

... Sto mu gromova!

Ed Klenton pritrčao prozoru. Onda je ugledao ono što mu je Džoša Milton rekao: Maksa Logana, kako leži na ulici, nepomičnog tela.

— Prokletstvo! — psovao je neobuzdano šerif.

Zatim ljutito počeo da korača po prostoriji, uzduž, grčevito razmišljajući šta da preduzme.

Džoša Milton nije se odvajao od prozora.

— Morali bismo nešto da učinimo šefe — reče on ne gledajući u Klentona.

— Moramo. I to odmah. Uostalom, taj tip je pucao u šerifovog pomoćnika. Idemo odmah u taj prokleti salon. Uhapsićemo ga. Načini li nepromišljen pokret, pucaj mu pravo u želudac. Hajde! Krećemo» — oštro reče Ed Klenton.

Džoša Milton prestade da posmatra kroz prozor i pogleda u svog šefa.

— Nećemo morati da idemo tamo, Ede. Taj tip upravo korača glavnom ulicom i ide ovamo — rekao je on hladno.

Džon Mek Bel koračao je laganim, ali odlučnim koracima, idući glavnom ulicom Solt Belou Sitija, prema salunu »Crvena zvezda«.

Njegov šešir, stetson širokog oboda, bio mu je nabijen na čelo tako, da mu je senkom koju je bacao sasvim sakrivao oči.

Nalazio se oko trideset koraka od saluna, kada se pokretna salunska vrata, uz škripu otvoriše i na trem izađoše dva čoveka.

Ed Klenton i Džoša Milton.

Šerif sa lažnim imenom i njegov pomoćnik zakoračiše preko drvenog stepenika i sidoše na ulicu.

Ed Klenton stade. Razmaknuo je bluzu svog sivog elegantnog odeli, tako da su mu ruke mogle slobodno stajati u visini drški njegovih revolvera.

Džoša Milton produži četiri koraka i zaustavi se na rastojanju sa leve strane u odnosu na Klentona. Visoki, suvonjavi pomoćnik šerifa u Solt Belou Sitiju, stajao je blago raskrečenih nogu, na način na koji to čine profesionalni revolveraši. Prsti njegove desne ruke, gotovo su dodirivali dršku kolta, koji mu je stajao opasno nisko obešen ispod desnog kuka, u futroli koja je bila pričvršćena donjim krajem za butinu.

Džon Mek Bel zaustavio se na deset koraka od njih dvojice. Stajao je mirno, ne prestajući da puši svoju cigaru.

Gledali su se pravo u oči. Čutke. Prošlo je više od jednog vraški dugog minuta, kada je Džon Mek Bel progovorio:

— Zašto si poslao onog momka, po imenu Maks, u »Probušeni dolar«, Klentone? On je mrtav.

Ed Klenton se trže pri pomenu svog pravog imena. On iskrivi usne od iznenađenja, a ružni ožiljak na obrazu mu zaigra od nervoze.

— Ko si ti, čoveče? Otkud znaš moje ime? — upita on oporim glasom.

Džon Mek Bel povuče još jedan dim iz svoje cigare, pogledavši trenutak gore, u škrtu sunce koje se iznad Klentonove glave probijalo kroz oblake. Zatim ispljunu cigaru, sporim pokretom noge je zgazi vrhom čizme, a onda reče:

— Zar si mislio da ćeš ceo život proživeti nekažnjen za svoja zlodela, Klentone? Za ono što si pre više od dvadeset godina ubio nenaružanog Abrahama Mek Bela, kao i za sve ono što si do danas uradio.

— Ko si ti, čoveče?
— Ja sam Mek Bel, Klentone.
— Ne govori gluposti! Mek Bel je mrtav! — Ed Klenton mumlao je razdražljivim glasom.

— Mek Bel ponovo jaše, Klentone. Ubio si Abrahama Mek Bela, ali nisi ubio ime Mek Bel.

— Do đavola! Ne razumem šta hoćeš od mene!

— Ja sam Mek Bel, Klentone. Da li shvataš? Sećaš li se onog zimskog jutra, pre više od dvadeset godina, kada ste pucali u nenaoružanog Abrahama Mek Bela. Ti, Leroj i Kalagan. Da li se sećaš one žene koja je vrisnula tada nad njegovim mrtvim telom. Ta žena bila je moja majka. Da, ja sam Džon Mek Bel, njegov sin. Tada, kada si ti pucao u mog oca, ja sam još uvek bio nerođen. Još uvek sam se nalazio u blagoslovenoj utrobi moje majke. Je li ti sad malo jasnije, Klentone?

Ed Klenton stajao je kao ukopan. Odjednom, kroz glavu mu prolećeše davni događaji.

— Ali, zar ti želiš da sad prođeš kao tvoj otac onda? — naceri mu se Klenton. Zatim oštro nastavi:

— Uostalom, to je bilo tako davno. I, ako si zbog toga došao u Solt Belou Siti, onda si grdno pogrešio... Izgleda da si pobrkao neke stvari, stranče? Zar ne vidiš da sam ja šerif u ovom gradu? A ti? Ti si upravo ustrelio šerifovog pomoćnika. Za to se ide na vešala, momče!

Džon Mek Bel mu se ledeno osmehnu.

Džošu Miltona podiđe neka ledena jeza od tog osmeha.

Prokletstvo! Ovaj čovek ima živce! Pomisli šerifov pomoćnik, čija je ruka još uvek stajala opasno blizu revolvera.

— Maks je mrtav i za to je sam kriv. Pokušao je da me ubije, iznenada potežući revolver iz kog je želeo da puca u mene. Ja sam ispalio metak u samoodbrani. Nadam se da ti nećeš biti tako glup, Klentone!

Nećeš valjda završiti nosa zarivenog u zemlju, ovde u gradu u kom si toliko vremena bio šerif! — reče mu hladno Mek Bel.

Ed Klenton gotovo sasvim pobesne:

— Daj revolver, stranče! Hapsim te, u ime zakona! Džoša, uzmi mu kolt!

Džon Mek Bel mu uzvрати:

— Ne, Klentone! Od ovog momenta, ti više nisi šerif Solt Belou Sitija. Hapsim ja tebe i vodim te u Denver, na suđenje. Između ostalog i zbog ubistva Abrahama Mek Bela, kao i zbog toga što si pustio na slobodu Roda Kalagana, tvog bivšeg pajtaša, čoveka koji je hladnokrvno ubio Džefa Konora, vlasnika saluna »Probušeni dolar«. Ali, to nije sve. Postoji još mnogo nezakonitih stvari, koje si učinio kao šerif pod lažnim imenom. Moraćeš mnogo toga da ispričaš sudiji u Denveru, Klentone!

Rekavši to, Džon Mek Bel izvadi iz džepa svoju značku federalnog šerifa i baci je prema Klentonu.

— Ovo je moja značka, Klentone! Ja sam predstavnik saveznih vlasti. Hapsim te, a onda ćeš mi ispričati gde se nalazi tvoj pajtaš Rod Kalagan, pošto će zajedno sa tobom, na suđenje u Denver poći i on. Prema tome, daj mi svoju značku šerifa, na koju od ovog momenta više nemaš prava, i svoj revolver! I, bez ikakvih trikova!

Lice Eda Klentona pozelene.

— Šta čekaš, Džoša! Ubi tog psa! Sam ne može protiv nas dvojice! — dreknu on, shvativši da nešto mora odmah da učini, i želeći da Belovu pažnju skrene na svog pomoćnika. Ali, tada se dogodilo nešto što niko u tom trenutku nije mogao očekivati.

Preko, na ulaznim vratima gradskog hotela, pojavio se čovek u crnom, u lepo skrojenom prugastom odelu. U ruci je držao revolver.

Bio je to Džon Henri Holidej.

– Stani, Klentone! Nije lepo kad su dvojica protiv jednog, zar ne? Zato, ne pokušavaj ništa jer te imam na nišanu! – odjeknu njegov glas.

– Do đavola! – opsova Klenton.
– Ko je sad ovaj?

– Moje ime ti se verovatno neće svideti baš mnogo, ali ako nešto pokušaš, završićeš kao i tvoj kompanjon, Maks Logan – odvrati mu podrugljivo Dok Holidej.

Ed Klenton pljunu besno, pogledavši u svog pomoćnika. Oči su mu sevale od ljutine.

Ruka Džoše Milтона već je načiniła onaj dobro poznati revolveraški pokret. Šerifov pomoćnik, hladnog bezizražajnog lica već je izvlačio kolt.

Džon Mek Bel je na vreme reagovao. Spazivši u pravom trenutku pokret ruke Džoše Logana, on se munjeviti baci u stranu, istovremeno iz futrole izvukavši svoj revolver.

Dva pucnja, gotovo u istom momentu, odjeknula su u glavnoj ulici Solt Belou Sitija.

Samo jedan metak pogodio je cilj.

Džoša Milton promašio je. Ali, nije uspeo ponovo da puca.

Metak iz Belovog kolta, zario mu se u desno rame. On urliknu od užasnog bola, okrenuvši se, odbačen udarcem metka, za čitavih pola kruga, dok mu je revolver izleteo iz ruke, pavši daleko od njega.

Pao je zatim na zemlju i ostao na njoj u čudnom poluležećem položaju, ali tako da mu nije padalo na pamet da ponovo pokuša da uzme kolt.

Levom šakom, Džoša Milton stezao je svoje desno rame, iz koga je tekla krv, a lice mu se krivilo od bola.

Dok Holidej mu pritrčao u nekoliko lakih skokova i baci pogled na ranu.

– Ništa strašno za čoveka koji je spreman i da ubije – reče on podrugljivo, a zatim dodade:

– Neka mu lekar ispere ranu i izvadi metak.

Ed Klenton je stajao kao ukopan.

– Pa, Klentone – pogleda ga Mek Bel oštro – daj mi revolver i značku! Uhapšen si.

Bivši šerif sa lažnim imenom, ot-kopčao opasač sa revolverima i pu-sti ih da padnu na zemlju. Zatim skide šerifsku zvezdu sa svojih grudi i baci je pred Mek Bela.

Džon Mek Bel se tada obrati poznatom kockaru:

– Hej, Dok! Otkud vi ovde? Danas ste mi baš đavolski mnogo pomogli!

Dok Holidej vrati svoj revolver u futrolu i nehajno odmahnu rukom:

– Slučajno sam ovde. U prolazu sam. Sutra putujem dalje, u planine Kolorada. Verovatno je i vama poznato da mi pluća nisu baš najzdravija, a Kolorado mi po svojoj klimi baš sasvim odgovara. Naime, jedan moj prijatelj ima brvnaru, pedeset milja severno odatve, u Čiroki planinama, pa me je pozvao u goste. Dobar vazduh, to je ono što mi najviše treba – objašnjavao je kockar.

Svako ko je znao Doka Holideja, bio je upoznat sa tim da ovaj čovek već duže vremena boluje od tuberkuloze, koju je dobio od nekog pacijenta, još u vreme kad je kao mlad zubar radio na istoku. Upravo zbog te bolesti, čuveni kockar i revolveraš je zauvek i napustio zubarsku praksu i došao na Zapad, gde je živio životom avanturiste. Samo, njegovi najbliži prijatelji, kojih je bilo veoma malo, znali su da je Dok Holidej živio kao avanturista baš zbog toga što je namerno izazivao smrt, znajući da će, ako ne umre od revolvera, sigurno umreti od tuberkuloze, u to vreme neizlečive bolesti.

– Kako god bilo, ja ću vam uvek biti zahvalan za ovo – reče mu Mek Bel, a zatim se okrete ka Klentonu:

– A, sad, ideš u zatvor, Klentone. Što se tvog pomoćnika tiče, neka nađe lekara da mu izvadi metak i

očisti ranu i neka do sutra zauvek ode iz ovog grada. Osim, ako ne želi da ti se pridruži u zatvoru.

Rekavši to, Mek Bel pride Džošu Miltonu i strgnu mu sa grudi značku šerifovog pomoćnika.

*

Jedan par očiju posmatrao je sve što se događalo na glavnoj ulici, ispred saluna »Crvena zvezda«.

Rod Kalagan je stajao sakriven iza odškrinutog prozora hotela, u sobi na prvom spratu, koju je upravo tog dana iznajmio, pošto ga je Ed Klenton, uz nagodbu, pustio iz zatvora.

Bilo je dogovoreno da Rod Kalagan i Ed Klenton, sutradan rano odjašu do starog rudarskog naselja, do mesta gde se nalazilo trideset hiljada dolara u zlatu. Klenton je Kalaganu, na njegovu molbu, dozvolio da ipak bude pušten i izade iz zatvorske ćelije, kako bi mogao da se okupa i odmori.

Klenton mu je to, teška srca, dozvolio istovremeno mu dajući do znanja, da Kalaganu, čak i kad bi ovaj pokušao da neopaženo odjaše iz grada i sam ode po novac, to ni slučajno ne bi uspelo. Jer, na njega je stalno motrio, bar jedan od dvojice Klentonovih pomoćnika.

Ali, sada su se okolnosti potpuno izmenile.

Prokletstvo, psovao je u sebi Rod Kalagan, samo mi je još taj Mek Bel trebao. A i onaj davolski kockar Dok Holidej, kud baš on sad da se nade ovde? Do đavola, pa Holidej je takode odseo u hotelu. Moram se što pre počistiti odavde! Sa Klentonom je, ionako, gotovo. Bar neću morati da sa njim delim onih trideset hiljada dolara, razmišljao je grozničavo ubica.

Kalagan je čuo svaku reč koja je malopre bila izgovorena dole, na ulici, ispred saluna. Kao da ga je udario grom iz vedra neba, kada je čuo ime Mek Bel. I on se, iako je to

bilo davno, vrlo dobro sećao onog događaja od pre više od dvadeset godina, kada su njih trojica pucali u Abrahama Mek Bela. Znači, taj stranac sa značkom federalnog šerifa je njegov sin. Davo je došao po svoje!

Rešio je da sačeka mrak, uzme konja iz štale i zauvek ode iz grada, još iste večeri. Ed Klenton ga više ne može sprečiti u tome, jer je upravo pušten, a ni njegovi pomoćnici. Maks Logan je mrtav, a Džoša Milton ranjen.

Samo da se nipošto ne sretne sa Belom, ili sa onim prokletim kockarom.

*

Pošto je Eda Klentona smestio u zatvorsku ćeliju, pozadi šerifske kancelarije, koja se nalazila blizu radnje starog trgovca Slima Džefersona, Mek Bel je pokušao da ga natera da govori: želeo je da sazna gde se u gradu nalazi Rod Kalagan.

Ali, Ed Klenton je bio toliko van sebe, da nije pristajao na bilo kakav razgovor. Mek Bel shvati da tako samo gubi vreme i da treba da Klentona ostavi neko vreme samog u ćeliji, dok ovaj ohladi glavu i promeni ponašanje.

Pošao je zato prema salunu »Crvena zvezda«, u nameri da nađe ranjenog Džošu Miltona i da od njega sazna ono što ga interesuje. Želeo je da što brže obavi taj posao, pa da posle svrati do Holideja, koji se posle događaja ispred saluna »Crvena zvezda« vratio u hotel.

Čovek, koji je u salunu »Crvena zvezda« radio za šankom, gostioničar po imenu Pablo Eskalante, Meksikanac tankih brčića i lopovskog lica, na Belovo pitanje, samo je slegnuo ramenima:

— Ne znati gde biti mister Džoša. Možda otići kod doktor Džek Belou. Doktor stanovati u ona kuća, odma' uz hotel... — rekao je Pablo.

Džon Mek Bel stekao je utisak da gostioničar ne laže, jer je delovao prilično preplašeno. Taman kada je hteo da pođe doktorovoj kući, Džek Belou se pojavi na vratima saluna. Bio je prilično pijan.

— Efo ga doktr Belou — pokaza Pablo Eskalante očima prema doktoru koji je upravo prilazio šanku, blago se teturajući.

Džek Belou se zagleda u Mek Bela. Oči su mu bile vodnjikave i bez sjaja.

— Znači, vi ste taj stranac, što ste pucnjavom ceo grad podigli na noge? — reče on. — Mister, ja sam gradonačelnik u ovom gradu i zahtevam da smesta napustite Solt Belou Siti. Inače ću već sutra tražiti zaštitu od federalnih vlasti, ukoliko ne učinite kako kažem.

Mek Bel ga oštro odmeri. Bilo mu je i smešno i tragično istovremeno, što pred sobom vidi čoveka koji je toliko pod uticajem alkohola da ne zna ni šta govori.

— Neće trebati, gradonačelniče. Ja sam predstavnik federalnih vlasti — odvrati mu Mek Bel.

Prilikom izgovaranja reči „gradonačelniče“, Mek Bel ju je podrugljivo naglasio.

Ali, Džek Belou je bio toliko pijan da to uopšte nije mogao da primeti.

— Šta to trabunja ovaj stranac? Pablo, gde je šerif, do davola! — pogleda Belou u gostioničara.

— Znate šta, Belou?! — preseče ga Džon Mek Bel. — Ili ste popili više nego što vaš organizam to može da podnese, ili ste maloumni, kad tako govorite. Vaš šerif, pardon, vaš bivši šerif se upravo nalazi u zatvoru. Biće mu suđeno zbog niza nezakonitih stvari, a između ostalog i zbog ubistva i saučesništva prilikom ubistva. Žalosno je što ovaj grad ima takvog gradonačelnika! Uostalom, kao savezni šerif imam veća ovlašćenja od vas, kada je u pitanju sprovođenje zakona. Zato se ponašajte kako treba. U protivnom, i sami ćete se naći iza rešetaka, Belou!

Mek Bel, zatim, oštrim pokretom izvadi iz džepa značku predstavnika savezne vlasti i poturi je gradonačelniku pod nos.

Džek Belou kao da se odjednom sasvim istreznio.

— N...n...ne razumem — počeo on da muca.

— Naravno da ne razumete kad ste pijani, čoveče! I ne pokušavajte da se u bilo šta mešate, osim uz moju dozvolu. Vi ste, inače, i lekar, zar ne? — Mek Bel nije popuštao.

— Da...da. Ja sam, u stvari, pre svega lekar. Gradonačelnik sam postao slučajno. Ne znam ni sam kako se to desilo...

Džek Belou je slegao ramenima, nespretno, a na licu mu se smenjivao izraz iznenađenja sa izrazom izazvanim osećanjem straha od nepoznatog.

— Šerifov pomoćnik, neki Džosua... Malopre je bio kod nas da mu izvadite metak iz ramena i da mu očistite i previjete ranu?

Mek Bel je upitno gledao Džeka Beloua u oči.

Lekar klimnu glavom.

— Da... Evo, do malopre je baš bio u mojoj ordinaciji.

— Gde je on sada? — preseče ga Mek Bel.

— Gde je? Ne znam. Stvarno ne znam. Tu je, negde u gradu. Budala! Rekao sam mu da mora da miruje, da ostane u ordinaciji, bar pola sata. Nije me poslušao. Čim sam mu izvadio metak, odmah je otišao.

— Gde stanuje?

— Nigde — odgovori Belou. — Nekad spava u šerifovoj kancelariji, nekad na šerifovom ranču...

Džon Mek Bel više nije hteo da sluša gradonačelnikove reči, jer nije verovao da će saznati nešto više. Izašao je iz saluna, u nameri da se vrati u šerifsku kancelariju, gde se nalazio Ed Klenton, u zatvorskoj ćeliji, i da ovoga natera da progovori gde je Rod Kalagan.

Za momenat je zastao na drvenom tremu saluna. Dok je palio cigaru, razmišljao je da li da ipak

svrati do Doka Holideja i pozove ga na piće za večeras. Ipak, rešio je da prvo dozna gde se nalazi Kalagan i da pokuša da ga uhapsi što pre, jer mrak samo što nije pao.

Ali, i pored toga, po inerciji, bacio je pogled gore, prema prozorima hotelskih soba koje su gledale na ulicu.

U tom momentu, odjeknuo je pucanj.

Metak, koji ga je promašio, zario se u drveni zid, sasvim blizu njegove glave.

Istovremeno, Mek Bel se bacio u desnu stranu, otkotrljavši se do same ivice zgrade. Reagujući munjevit, uspeo je da se zavuče u tamni prostor, koji je zgradu saluna odvajao od susedne zgrade.

Istog momenta izvadio je revolver iz futrole i, uperivši ga u pravcu iz kog je bio ispaljen metak, posmatrao.

Svi prozori na hotelskoj zgradi bili su zatvoreni, osim jednog, na kom se lelujala zavesa.

Znači, neko je pucao s tog prozora, oceni Mek Bel munjevit. Osim lelujanja zavesa, iza otvorenog prozora, nije se videlo više ništa. Ali, Mek Bel odlučio da, ipak, ostane još neko vreme tu u zaklonu. Jer, mislio je, možda se onaj koji je upravo pucao, još uvek nalazi tamo i čeka ga na nišanu.

Onda je čuo rzanje i topot kopita sa suprotne strane, tamo iza hotela, gde se verovatno nalazio stražnji izlaz.

On potrča u tom pravcu, ali stigao je kasno. Topot konja bivao je sve dalji i gubio se polako u daljini.

Neko je bežao, neko ko je maločas hteo da ga ubije, pucajući u njega sa prozora hotela.

Kada je, trčećim korakom, ušao u hotel, Mek Bel se gotovo sudario na vratima sa Dokom Holidejem.

— Baš sam spavao, kad sam čuo pucanj — objasni mu kockar. — Dok sam skočio, taj je već trčao niz stepenice. Jedino što znam, jeste to

da je pucao sa prvog sprata, na kom je i soba u kojoj sam ja odseo. Samo, soba iz koje je on pucao, nalazi se na drugom kraju hodnika, odmah uz stepenište.

Mek Bel ulete u hol, gde se nalazila recepcija.

— Kako se zove čovek, koji je malopre istrčao napolje? — upita on čoveka za recepcijom, nekog suvošnjavog čičicu, niskog rasta, koji je na sebi imao pohaban frak i smešni polucilindar na glavi.

Čovečuljak, koji se gotovo zatresao od straha, odgovori mu, kao iz topa, svojim tankim drhtavim glasice:

— Upisao se u knjigu gostiju kao Rod Kalagan.

Mek Bel samo besno stisnu zube i bez reči izađe napolje, gde je ispred vrata stajao Dok Holidej.

— Kasno je da ga sada gonite — reče kockar.

Nad gradom se već spuštao mrak.

*

Rod Kalagan mamuzao je smeđeg ždrepcu, bežeći kao pomahnitao, sretan što mu je mrak, koji je upravo počeo da se spušta nad prerijom, odličan saveznik.

Do đavola, izgubio sam živce, razmišljao je grozničavo. Mora da mi je ruka zadrhtala, kad sam ga promašio... Tog prokletog Mek Bela.

Nije nameravao, ni slučajno, da na takav način ode iz grada. Jer, da je samo malo bio sporiji, pošto je promašio Mek Bela, ovaj ga je mogao stići. I ko zna šta bi se dogodilo. Ali, kada je Mek Bel, stojeći na tremu saluna »Crvena zvezda« zapalio cigaru i bacio pogled gore prema hotelskim prozorima, Rodu Kalaganu već uveliko napeti nervi su popustili. Razbojniku se činilo da Mek Bel baš gleda u njega. I on je pucao.

Ali, sad je gotovo. Jurio je prema starom napuštenom rudarskom

naselju, gde je posle pljačke banke u Vajomingu, pre više od dvadeset godina, zakopao trideset hiljada dolara u zlatu.

Iako mesto ka kome je hitao nije bilo daleko, svega pet milja, ili možda nešto više od grada, Rod Kalagan ipak odluči da noć provede negde u blizini. Učinio je to iz razloga, jer se na jednom delu puta, zbog oštih i okomitih stena, nije moglo jahati ni danju, a pogotovo ne noću, već je taj deo puta morao prevaliti pešice, vukući konja za sobom.

Pre nego što je odlučio da se zaustavi u podnožju jedne visoke stene, dobro je oslušnuo da li ga neko prati.

Noć je bila mirna i već je postajalo prilično hladno. Ali, on je osećao veliko olakšanje, jer nikakva potera nije išla za njim.

Osetio je kako mu se telo lagano trese, ali ne od hladnoće, već od uzbuđenja izazvanog svim ovim što se desilo. Kada je Mek Bel pogledao gore, prema prozorima hotela, i kada je Rod Kalagan video njegovo lice, taj pogled je razbojnika neodoljivo podsetio na pogled Abrahama Mek Bela... Onda, davno, još pre više od dvadeset godina kada su on, Klenton i Leroj pucali u njega. Setio se očajničkog krika one žene, nad mrtvim telom Abrahama Mek Bela... Bila je zima, sneg je već napadao. A na belom snegu crvenela se topla mrlja od Abrahamove krvi.

Sreća što je štala bila odmah tu, u dvorištu i što je konj još ranije bio osedlan. Kao da sam znao da će sve zavisiti od nekoliko trenutaka, razmišljao je Kalagan.

Ipak, i pored svega što se desilo, sada je najvažnije to što je on uspeo da umakne i nije mu padalo na pamet da se ponovo nađe u tako glupoj situaciji. Odmah, čim svane, otići će do starog rudnika i iskopati sakrivene zlatnike. A posle toga: zbogom, Kolorado! Zauvek. Zauvek...

O tome je razmišljao Rod Kalagan, dok je savijen, umotan u čebe, ležao u podnožju visoke stene.

*

Arčibald Kolovej dojahao je sa istočne strane do starog, napuštenog rudarskog naselja u blizini Solt Belou Sitijsa. Iako je mrak tek počinjao da pada i još je imao vremena da stigne do grada, pošto je dobro poznavao put, jer je u više navrata jahao ovuda, ipak je odlučio da ovde zanoći.

Nije želeo da svraća u grad. Zima je bila već na pragu, a on je namerao da pređe preko Čiroki planina, pre nego što sneg zaveje. Tamo, u Cvetnoj dolini, na samom severu Kolorada, kada se pređe preko Čiroki planina i masivnog planinskog venca Big Krok, nalazila se njegova brvnara. Tu je Arčibald Kolovej provodio celu zimu i deo proleća, loveći u okolini bufala, koja su u stadima pasla širom Cvetne doline, kao i ostale životinje skupocenog krzna, kao što su pume ili lisice.

Zato je i odlučio da prenoći u ovom napuštenom naselju i da sutra, ranom zorom, nastavi put prema severu.

Mazgu, natovarenu lovačkom opremom, koju je vukao za sobom, i konja, smestio je u napušteni, stari ambar od crvotočnih i trulih dasaka.

Konj je bio šaren, crno-beli ždrebac, dobre pasmine, koga je kupio dole u Boleru, za novac koji mu je dao Dok Holidej.

Pošto je u ambaru bilo prilično toplo, Arčibald Kolovej odluči da i on tu prenoći. Tako nije imao potrebu da, zbog prerijske hladnoće, u toku noći loži vatru, a ionako je želeo da što pre legne, pošto je bio prilično umoran od dugog jahanja, koje je trajalo već danima.

Probudio se u sam cik zore.

U stvari, probudio ga je topot konjskih kopita po tvrdom i kamenitom tlu, koji je dolazio sa suprotne strane nekadašnje ulice bivšeg rudarskog naselja, tačno na mestu gde se nalazio jedan od bivših ulaza u rudarsku jamu.

Ko se to, do đavola, muva ovuda tako rano, pomisli lovac na bufala, trgavši se iz sna.

Zatim je instiktivno skočio sa svog ležaja i uzeo lovačku pušku, koja mu je ležala nadohvat ruke.

Krijući se iza polusrušenih drvenih zgrada, on tiho prede ulicu i držeći se stalno senke i zaklona, dođe do same ivice naselja.

Stajao je zaklonjen iza debele grede i gomile sanduka, na mestu gde je nekada bila rudarska kantina, kada je ugledao čoveka.

Odmah je poznao njegovo lice i gotovo da je uzviknuo od iznenadjenja.

Bio je to čovek koji mu je tamo dole u Nju Meksiku, u blizini Bolera, oteo konja i opljačkao mu novac.

Dobro je video i svog smeđeg ždrepcu, koji je stajao kod ulaza u rudarsku jamu. Rod Kalagan je upravo stavljao tešku kožnu torbu na konjske sapi, pričvršćujući je kaiševima za sedlo.

Arčibald Kolovej, namesti svoju lovačku pušku tako da je razbojnika mogao držati na nišanu. Onda je viknuo:

— Ostani tu gde si, čoveče!

Glas lovca na bufala prolomio se kroz ledenu tišinu ranog i hladnog jutra.

Rod Kalagan stade kao skamenjen.

Bivši robijaš iz Jume, razbojnik i ubica Džefa Konora, okrete se polako u pravcu odakle je dolazio glas. Dobro je mogao videti čoveka koga je nedavno opljačkao, ostavivši ga u preriji bez konja. Video je i cev lovačke puške, koja je preteći bila uperena u njega.

Brzo je reagovao:

— Stani! Možda bismo nekako mogli da se nagodimo! — progovori on.

Lovac na bufala oštro opsova:

— Sto mu gromova! Kakva nagodba s tobom, razbojniče. Za krađu konja ide se na vešala! Odmakni se od tog konja i pažljivo otkopčaj opasač sa revolverom, tako da padne na zemlju. A onda digni lepo ruke. I bez ikakvih prokletih trikova, ako ti je život bar malo mio! — naređivao je Arčibald Kolovej odlučno, ni za milimetar ne pomerajući cev svoje lovačke puške.

Po glasu čoveka s puškom, Rod Kalagan je dobro znao da se ovaj nimalo ne šali. Dobro je znao staro revolveraško pravilo: »Kad čovek s revolverom sretne čoveka s puškom, ovaj s revolverom je gotov«.

Ali, zar sada, kada konačno kod sebe ima tih trideset hiljada dolara u zlatu. Zar sada da sve odjednom izgubi. Ništa gore u ovom trenutku nije se moglo dogoditi Rodu Kalaganu.

— Čuj, mister! Mogli bismo se nagoditi — reče razbojnik promuklim glasom.

— Nagoditi?! Ne zasmeyavaj me, čoveče, jer nisam nimalo raspoložen za šalu — odbrusi mu lovac.

— Daću ti dve hiljade dolara u zlatu. Hiljadu za konja i hiljadu za onih osam stotina dolara, koje sam ti uzeo, tamo u Nju Meksiku — insistirao je i dalje razbojnik i ubica Rod Kalagan, znajući dobro da su mu, ukoliko mu to ne uspe, šanse gotovo nikakve.

— Rekao sam ti da me ne zasmeyavaš, čoveče! Prestani i učini onako kako sam ti rekao! — grmeo je Arčibald Kolovej.

— Pet hiljada dolara! Čuješ li?! Pet hiljada dolara, mister! I to u zlatu. Shvataš li? U zlatu!

Rod Kalagan je očajnički pokušavao da se nagodi sa Kolovejem, mada je već i sam osećao da od

takve nagodbe, kakvu on predlaže, najverovatnije neće biti ništa.

— Čuj, lopužo! Sada me već nerviraš! Nikakva nagodba sa tobom ne dolazi u obzir. Prvo ću te razoružati, a onda te vodim do najbližeg šerifa, a to je u Solt Belou Siti. A sada učini kako sam ti rekao. Ali, polako, čoveče! Jedan pogrešan pokret i ti si gotov, zauvek.

Arčibald Kolovej bio je neumoljiv.

— Da, da...

Razbojnik počeo polako da otkopčava opasač sa oružjem.

Rod Kalagan odlučio se za očajnički korak. Nije, ni po koju cenu, hteo da izgubi tih trideset hiljada dolara u zlatu, na koje je toliko mislio dok je sedeo iza rešetaka u Jumi, dugih devetnaest godina.

Već je bio otkopčao opasač sa revolverom i držao ga u levoj ruci...

— A sada ga pusti da polako padne na zemlju — preteći je govorio lovac na bufala.

Kalagan načini pokret kao da će to i učiniti. Zamahnuo je snažno levom rukom, ali nije bacio oružje. Kao mačka, bacio se u stranu. Padajući, već je izvlačio revolver iz futrole, ne skidajući pogled sa čoveka s puškom.

Dva zaglušujuća pucnja odjeknula su tog ranog jutra u napuštenom rudarskom naselju. Oba su bila ispaljena iz lovačke puške Arčibalda Koloveja.

Prvi metak, kalibra devet milimetara, pogodio je Roda Kalagana u stomak, na šta se razbojnik naglo savi, načinivši telom pokret napred.

Drugi ga je pogodio u grudi, odbacivši ga unazad, žestokom silinom, tako da je gotovo izgubio tle pod nogama, kao da će poleteti.

Razbojnik i ubica, Rod Kalagan pao je tresnuvši na leđa. U ruci je grčevito stezao svoj kolt, iz koga nije stigao da isпали nijedan hitac.

Iako su mu oči ostale otvorene, on više nije mogao da vidi sivo nebo Kolorada, koje je postajalo sve svetlije u nadolazećem danu.

Bio je mrtav.

Lovac na bufala mu je, zatim, polako prišao.

— Prokleta budala! — opsovao je on.

Podigavši njegovo mrtvo telo, stavio ga je preko koniskih leđa. Iako nije nameravao da svraća u Solt Belou Siti, sada će, eto, ipak, morati. Moraće da tamo odnese telo mrtvog razbojnika i preda ga šerifu. Naravno, moraće i da objasni šta se dogodilo.

*

Bilo je rano jutro kada se Džon Mek Bel probudio u šerifskoj kancelariji. Proverio je da li zatvorenik Ed Klenton spava u svojoj zatvorskoj ćeliji, koja se nalazila u zadnjem delu zgrade, a onda je zaključao kancelariju, da bi za momenat skoknuo do saluna »Probušeni dolar«.

Marta Konor je već bila budna i nalazila se u salunu, koji još nije bio otvoren. Videvši Mek Bela, ona pride brzim korakom vratima i otključa ih.

— Uranili ste? — upitala ga je, puštajući ga da uđe unutra i zatvarajući vrata za njim.

— Da, Marta. Naime, ubica vašeg muža, Rod Kalagan sinoć je pobegao iz grada — reče joj Mek Bel. — Nisam stigao da ga na vreme sprečim u tome.

— Čula sam da je taj nitkov pucao i u vas. Sinoć su ljudi pričali o tome što se desilo, ovde u salunu. Veoma sam se zabrinula, Mek Bele.

— Da, pucao je u mene. Srećom, promašio je... Ali, to sada nije najvažnije. Naime, moram što pre za njim, u poteru. Pre nego što umakne.

— Da?

— Problem je, u stvari, u tome što neko za to vreme mora da pričuva Eda Klentona, koji se sada nalazi u zatvoru. Ne znam koga da nadem, kome bih to poverio. Trebao bi mi

čovjek koji je pouzdan i pošten. Naravno, i koji ume da barata oružjem, ako to slučajno zatreba. Zato sam se tako rano i uputio vama. Vas jedino dobro poznajem u ovom gradu i želeo bih da se sa vama posavetujem, Marta. I sami znate da ne mogu da se oslonim na gradonačelnika, koji je, najblaže rečeno, izgubljen slučaj, čovek na koga se uopšte ne može računati — objašnjavao je Džon Mek Bel svoje namere.

Marta Konor klimnu glavom, čime mu je dala do znanja da ga je potpuno razumela. Momenat se zamislila, a onda joj na um pade dobra ideja:

— Aha! Setila sam se. Stari Slim Džeferson je kao izmišljen za to. On je nekada, u mladosti, bio vojnik i to dugo godina. Inače, stari trgovac je sigurno jedan od najpoštenijih ljudi u gradu. I sam je dolazio u sukob sa čovekom koga ste zatvorili, negodujući javno zbog njegovog nezakonitog ponašanja. Verujem da će stari Slim pristati na to! — kliknu udovica.

— Ako vi tako kažete, ja nemam razloga da vam ne verujem. Hajdemo onda odmah do Slima. Valjda se neće naljutiti ako ga i probudimo — složi se Mek Bel.

— Sigurno ga nećemo probuditi, ali u svakom slučaju on se ne bi naljutio. Hajdemo — odvrati Marta.

Cetvrt sata kasnije, Slim Džeferson već je bio spreman, pošto je odmah pristao da pomogne Mek Belu, kada je konačno saznao ko je ovaj čovek i šta, u stvari želi. Već je sedeo naoružan u šerifskoj kancelariji.

— Ne brinite Mek Bele! Sada, kada ste me kao predstavnik federalnih vlasti postavili ovde, budite sigurni da će taj nitkov, koji se sada nalazi u zatvoru, biti najbolje čuvan dok se vi ne vratite. Jedva čekam da tog čoveka vidim kako stoji pred sudijom, dok mu ovaj bude izricao smrtnu presudu, kaznu vešanjem.

Jer, taj nitkov, koji je mnogima nanio toliko zla, ništa bolje nije ni zaslužio — govorio je stari trgovac Slim Džeferson, dok se Džon Mek Bel pripremao za jahanje.

U tom momentu u kancelariju je ušao i Dok Holidej.

— Zar i vi ustajete rano, Dok? — pozdravi ga Mek Bel. — Ja ne baš često, ali moram da stignem onog razbojnika Kalagana. Taj nitkov ne može biti daleko.

Dok Holidej se zakašlja, a onda objasni:

— Već sam vam rekao, Bele, da sam ja samo u prolazu, pošto putujem u Čiroki planine. Ali, da bih stigao tamo gde sam naumio, potreban mi je konj, jer sam ovamo doputovao poštanskom kočijom. Zapravo, uranio sam da bih kupio konja i da bih što pre, još danas, odjahao odavde. Sinoć sam se raspitao u salunu. Čuo sam da deset milja odavde, severoistočno, postoji jedan ranč u čijem koralu ima dobrih konja za prodaju.

— Znači, idete tamo.

— Da. Međutim, morao bih negde da pozajmim konja za kratko vreme, kako bih odjahao do tog ranča.

Marta Konor, koja se nalazila takode tu, pošto je sa Mek Belom otišla da pozove Slima Džefersona, umeša se u ovaj razgovor:

— Pa, to uopšte nije tako komplikovano, mister. Ako ste vi prijatelj Mek Bela, a vidim da jeste, možete uzeti konja iz moje štale. To je konj mog pokojnog muža, a ja inače retko kada jašem. U svakom slučaju, možete ga uzeti i odjahati do tog ranča, gde želite da kupite konja. To je sigurno ranč Džima Kolrajta. On gaji najbolje konje u okolini.

— Odlično, gospodo! — zahvali joj se kockar. — U pravu ste, idem na ranč Džima Kolrajta. Bar tako su mi rekli da se zove taj čovek. Vrlo brzo ću vam vratiti vašeg konja.

— Ako vam se žuri, kao što kažete, možete mog konja slobodno

ostaviti na Džimovom ranču i odmah produžiti dalje. Dobro pozna- jem Džima. On je bio dobar prija- telj mome mužu. Džim će mi konja vratiti kad bude dolazio ovamo u grad po namirnice. Meni konj ionako neće biti potreban – reče mu udovica.

– Pa to će ispasti sve mnogo bo- lje nego što sam ja očekivao – obra- dova se Dok Holidej. – Biću vam veoma zahvalan, gospodo.

– Ako ste Belov prijatelj, onda ste i moj prijatelj – odvrati mu Marta. – Nego, hajdete sa mnom po tog konja.

Dok Holidej pogleda u Bela:

– Onda možemo da krenemo za- jedno, pošto ćete i vi prema severu. Taj momak koji vas je sinoć zamalo pogodio, pucajući u vas, beži u tom pravcu. Zar ne, Bele?

Džon Mek Bel klimnu glavom.

Nekoliko minuta kasnije, dva čo- veka jašući prema severu, napustili su grad.

Slim Džeferson, pošto je proverio da zatvorenik mirno leži u svojoj ćeliji i da je dobro zaključan, nasta- vio je da sedi za stolom u šerifskoj kancelariji.

Nije mogao videti čoveka koji je otpozadi, iz susedne ulice, prišao malom prozoru sa rešetkama, koji se nalazio na ćeliji Eda Klentona.

Taj čovek bio je Džoša Milton. Visoki suvonjavi revolveraš nije poslušao Bela, koji mu je naredio da što pre napusti grad.

– Šefe, da li me čuješ? – dozva on tihim glasom Klentona.

Ed Klenton ležao je budan na tvrdoj zatvorskoj postelji kada je čuo Džošu glas. On istog mo- menta skoči na noge.

Prozor na njegovoj ćeliji nalazio se veoma visoko, skoro ispod same tavanice, tako da nije mogao videti čoveka koji ga je dozvao, ali mu je

zato odmah prepoznao glas. Milton, dakle, nije odjahao iz grada. On mu jedino može pomoći da sada izade odavde.

– Džoša! Gde si, momče, do da- vola! – javi mu se Klenton.

– Živ sam, gazda. Ali, onaj tip me je tako đavolski udesio da bar jedno duže vreme neću moći da pu- cam desnom rukom.

– Do đavola to! Pucaćeš levom. Nego, reci mi otkud ti sad ovde. I šta se dešava dok sam ja u ovoj smrdljivoj rupi?

– Došao sam da pitam da li vam nešto treba, gazda. Možda da nešto poručim vašoj ženi na ranču.

– Do đavola žena! Šta mi ona može pomoći. Reci mi gde je onaj tip Mek Bel?

– Taj prokleti tip je upravo odja- hao iz grada, gazda, a sa njim je oti- šao i onaj tip u crnom prugastom odelu, koji se juče umešao u naš obračun i pomrsio nam konce.

– Odjahao! Znači, i Dok je otišao sa Belom.

– Da, Dok Holidej, taj đavolski kockar. Da se on nije pojavio, Mek Bel bi završio na groblju.

– Ne brbljaj sad mnogo, Džoša! – preseče ga Klenton. – Nego, reci mi kuda su otišli?

– Valjda u poteru – odgovori mu Džoša.

– Poteru? Za kim?

– Za Rodom Kalaganom. Kala- gan je sinoć odmaglio iz grada, po- što je prethodno pucao u Bela i pro- mašio ga.

– Šta! Prokletstvo! Kalagan hoće sam da pokupi onaj novac! – sik- tao je Klenton.

– Ništa ne razumem, šefe. O čemu to govorite? – zbunjeno je pi- tao Džoša Milton.

– Ne pričaj previše, Džoša! Mo- ram što pre da izadem odavde. Ču- ješ li?! Pomozi mi da izadem iz ove rupe, pre nego što se Mek Bel i Dok Holidej vrate u grad. Moram da nađem Kalagana, pre nego što um- akne – požurivao je Klenton Mil- tona.

Džoša Milton začuta za trenutak, ostavljajući Eda Klentona bez ikakvog odgovora.

— Čuješ li, Džoša! Gde si, do đavola?

— Postoji jedan problem, šefe. Taj Mek Bel, pre nego što je odjahao iz grada, ostavio je jednog čoveka da ga zamenjuje u šerifskoj kancelariji. Taj čovek je, u stvari, Slim Džeferson. On sada sedi tamo i naoružan je.

— Taj prokleti trgovac! — psovao je Klenton.

— Da. Mek Bel mu je sigurno dao sva ovlašćenja da ga ovaj može zamenjivati, dok se ne vrati, pod punim zakonskim ovlašćenjima i odgovornošću.

Džoša Milton počeo polako da uzmiče.

— Do đavola! Ako treba, ubi tog prokletog starog jarca. Moram izaći odavde, što pre! — režao je Klenton.

— Ako to učinim, mogao bih završiti na vešalima, gazda! Zar zaboravljate da je Mek Bel federalni šerif. Ako ubijem Slima, koga je on ovlastio, to bi bilo isto kao da sam ubio policajca.

Ali, Ed Klenton je dobro poznavao karakter Džoše Milтона. Na vreme je shvatio zašto ovaj odugovlači sa tim da mu pomogne. Pre nego što je ponovo progovorio, gotovo se ujeo za usnu, kako bi sačuvao mir i pribranost i kako bi mogao da deluje ubedljivo.

— Čuj, Džoša! Na jednom mestu u starom rudarskom naselju, pet milja odavde nalazi se sakriven novac. Trideset hiljada dolara u zlatu. Samo Rod Kalagan zna gde je tačno sakriven taj novac, jer ga je on i sakrio. Ali, taj novac pripada i meni, isto koliko i njemu.

— Kakav je to novac, šefe? — sada već zainteresovano upita Džoša Milton.

— Opljačkali smo banku u Vajomingu pre više od dvadeset godina... Ali, to sad nije važno. Važno

je da novac postoji i da moram stići da izađem odavde, pre nego što Rod Kalagan zauvek zбриše s njim. Naravno da, posle svega, ne dolazi u obzir nikakva deoba s njim. Zapravo ćemo uspeli da dodemo do tog novca, tako da sav bude naš — ubedljivo je objašnjavao Ed Klenton.

— Delićemo? — podmuklo upita Milton.

— Delićemo, do đavola! Svakom po petnaest hiljada dolara! Čim dođem do novca, odlazimo iz Kolorada, zauvek. Sa petnaest hiljada dolara, Milton, možeš do kraja života lepo živeti recimo u Meksiku.

— A, Mek Bel! I Dok Holidej?

— Oni... Oni će završiti na groblju, ako se ponovo sretnemo!

— Ne bih baš voleo da se ponovo sretnemo sa njima, šefe.

— Do đavola, Milton! Nećemo ih sresti. Oni su krenuli u poteru za Kalaganom, ne znajući da se on nalazi blizu grada. Najahće se dok shvate da ga uzalud jure. Sigurno će ta dvojica biti daleko na severu, dok mi budemo sa novcem, koga ćemo uzeti od Kalagana, zauvek odjahati na jug. Ne mogu nam svi federalni šerifi Zapada ništa, kad jednom predemo Rio Grande i budemo u Meksiku — govorio je Klenton nervoznim glasom čoveka kome se đavolski žuri.

— Govoriš ozbiljno, gazda? — upita ga sumnjičavo Milton.

— Ne šalim se, do đavola! Kad sam se šalio u životu? Valjda me dobro poznaješ, Džoša!

— Pa, dobro, gazda... Pripremi se da izađeš. Uskoro ćeš izaći odavde — odluči visoki suvonjavi revolveraš, koji je u mislima već video petnaest hiljada dolara u zlatu.

*

Sunce, od čijih zraka se baš nije moglo naročito ugrijati, već je odskočilo, kad su Džon Mek Bel i Dok

Holidej jašući ugledali jahača, koji im je dolazio s desne strane.

— Hej, Dok! Vidite li onog jahača? — uzviknu Mek Bel.

— Da, vidim — odvрати kockar. — Čini mi se da vodi za sobom još jednog konja i mazgu. Jaše polako, jer su obe životinje koje vodi za sobom natovarene.

— Pogledajte malo bolje, Dok! Neka me grom ubije ako ono nije Arčibald Kolovej! Stari dobri, Arti! Otkud on ovde?

Dok Holidej bolje zagleda.

— Mislite na onog lovca na bufala, koga je Rod Kalagan opljačkao tamo dole u Nju Meksiku i oteo mu konja. Izgleda da jeste. Što ti je ljudska sreća promenljiva! Neka nemaš nijednog konja, a nekad čak imaš dva — nasmeja se kockar šaljivo.

— Jeste da mi se žuri, ali bi bio red da se bar pozdravimo sa našim prijateljem — reče Džon Mek Bel.

— Mislim da ste u pravu — složi se kockar.

Rekavši to, obojica mamuznuše svoje konje i pojahaše u tom pravcu.

Kada su se već sasvim približili starom lovcu Arčibald Koloveju, čekalo ih je iznenađenje.

— Hej, Arti! Ako me oči ne varaju to je telo nekog čoveka prebačeno preko tog smeđeg ždrepc! — uzviknu Mek Bel.

— To je leš jedne lopuže! — odvрати lovac na bufala. — A taj smeđi ždrebac je, u stvari moj, koga mi je ta ista lopuža ukrala u Nju Meksiku, tamo u blizini Bolera.

— Šta! Rod Kalagan!

Mek Bel skoči sa svog konja i pride mrtvom telu, čiji su udovi mlitavo visili preko konjskih sapi. Zgrabivši mrtvog razbojnika za kosu, on mu podiže glavu.

— Da. To je on — potvrdno klimnu glavom Mek Bel pošto je pogledao u lice mrtvaca.

— Budala! Sam je to tražio — reče Arčibald Kolovej, a zatim u detalje objasni šta mu se dogodilo.

— Eto, Mek Bele — umeša se u razgovor i Dok Holidej, pošto je saslušao reči lovca na bufala — uštedeli ste, zahvaljujući Arčibald Koloveju, i trud i metak.

Džon Mek Bel se kiselo osmehn timer na ovu kockarovu primedbu.

— Više bih voleo da sam ga uhvatio živog. Ali, sad, šta je tu je — reče on.

— Hej, Dok! A otkud vi ovde? — upita ga Arčibald Kolovej.

Holidej mu objasni u nekoliko rečenica.

— Pa, sto mu gromova! Nećete valjda sada kupovati konja, kada sam ja, eto, ponovo došao do svog ždrepc. Ne, to ne dolazi u obzir. Daću vam ovog šarenog ždrepc, koga upravo jašem. To vam je konj odlične pasmine. Svih dve stotine dolara, koje ste mi dali onda u Boleru morao sam da dam da bih ga dobio. I opet mi ga je gazda prodao teška srca. Znate, dobar konj nema cenu. Evo, odmah, samo da telo ovog razbojnika prebacim na leđa ovog konja, kojeg ste pozajmili u Solt Belou Sitiju — raspriča se Arčibald Kolovej.

Dok Holidej se osmehn timer.

— O kej, bar ću uštedeti trošak koji sam planirao, a ionako mi se žuri. Bar se neću zadržavati kupujući konja, nego ću moći odmah da nastavim prema Čiroki planinama — složi se kockar.

— Znate, Dok, veoma ste me zadužili tamo u Boleru, kad me je ovaj nitkov opljačkao — odvрати Kolovej, pokazujući na mrtvo telo Roda Kalagana, a zatim dodade:

— Zar vam se, zaista tako baš žuri? Šteta! Jednom smo se dogovorili da ćemo odigrati partiju pokera. Do davola, malo ko bi mi verovao da sam se kockao sa čuvenim Dokom Holidejem.

Holidej se nasmeja od srca.

— Drugi put, Arčibalde. Sada mi se zaista žuri, a i zdravlje me ovih dana baš ne služi najbolje.

Rekavši to, kockar se zakašlja. Kašalj je bio dug i iznurujući, tipi-

čan za osobe obolele od tuberkuloze. Kao da je potvrđivao poslednje Holidejeve reči.

— Pa, dobro — pomiri se lovac. — Ja ću, ipak, morati u Solt Belou Siti, da leš ove bitange predam šerifu. Mada baš nisam nameravao da tamo svraćam.

Džon Mek Bel mu tada podrobnije objasni:

— Bivši šerif je u zatvoru, Arti. Sada se ja, trenutno staram o zakonu, dok se u gradu ponovo ne uspostavi red i zakon. Nisam stigao da vam kažem. U međuvremenu, od našeg viđenja u Boleru, stupio sam u službu federalnih vlasti.

— Savezni šerif! Pazi, pazi... — kliknu Arčibald.

— Da, Arti. Telo ćeš predati meni. Ali, ipak bi morao da pođeš u Solt Belou Siti, jer moraš da potpišeš izjavu o onome što se dogodilo — reče mu Mek Bel.

— Da, da... Razumem. I za te nitkove postoji zakon. Naravno da ću poći, ako se tako mora, mada se i meni žuri dalje. Ali, šta se sad tu može?! Nego... Pre nego što se rastanemo od Holideja, da popijemo kafu. Ionako ništa neće biti od pokera. Važi? Začas ću da naložim vatru. Kafa će biti gotova, pre nego što telo ove bitange prebacim na drugog konja, kako bih za Doka mogao da oslobodim ovog lepog ždrepcu.

Arčibald Kolovej je bio ubedljiv.

Džon Mek Bel i Dok Holidej se složiše i sjahaše sa svojih konja.

— Pa, dobro, Arti! Ionako se vraćamo u Solt Belou Siti. A pošto Dok već hoće da ide, da onda popijemo kafu na rastanku — reče Džon Mek Bel.

— Da, topla kafa će mi prijati, a jutros je ionako nisam popio, pošto smo žurili. Uostalom, vi ste najviše dobili u vremenu Mek Bele, jer nećete morati u poteru za ovim razbojnikom -- odvrati Dok Holidej.

*

Slim Džeferson, stari trgovac mešovitom robom i bivši vojnik, dremao je u šerifskoj kancelariji, sedeći zavaljen u stolici i sa nogama na stolu.

Istog momenta kada je čuo da neko rukom hvata za kvaku ulaznih vrata i otvara ih naglo, on otvori oči. Samo je za trenetak pokazao iznenađenost, pošto na vratima vide bivšeg šerifovog pomoćnika Džošuu Milтона, a onda je u momentu skočio sa stolice.

— Šta hoćeš, Džošua? Zabranjeno je ulaziti ovamo! ti još nisi otišao iz gra... — govorio je stari trgovac, istovremeno uzimajući pušku, koja je stajala naslonjena na drvenu sošku za oružje.

Ali, nije uspeo da do kraja izgovori započetu rečenicu.

Džošua Milton držao je revolver u levoj ruci i već je pucao u Slima Džefersona. Metak koji je ispalio pogodio je starog trgovca u levu stranu grudi i on pade kao pokoršen. Padajući, srušio je drvenu stolicu na kojoj je do malopre sedeo.

Uz tup tresak, pored njegovog tela pala je i puška, uz pomoć koje je pokušao da zaustavi Džošuu Milтона.

Milton je delovao munjevito. Odmah, ne obazirući se na telo Slima Džefersona, koje je ležalo kraj njegovih nogu, dohvatio je svežanj ključeva, koji je visio obešen o ekser iznad stola, a zatim je potrčao kroz hodnik, koji je vodio u stražnji deo zgrade, gde su se nalazile zatvorske ćelije.

— Matora budala — govorio je Džošua dok je otključavao rešetkastu gvozdena vrata ćelije u kojoj se nalazio Ed Klenton.

Dobio je ono što je tražio. Hteo je da me zaustavi puškom. Naterao me je da pucam u njega.

— Požuri! Ne brbljaj — prekide ga grubo Klenton. — Nemamo sad

vremena za priču. Moramo što pre da nademo Kalagana, pre nego što ode i sa sobom odnese sav novac.

— Svakako, šefe! Sad ste slobodni. Ja idem u štalu da osedlam konje. Sačekaću vas na ulici — reče Milton, pošto je otključao teška zatvorska vrata, i ostavljajući ključeve u bravi okrete se i potrča napolje.

— Šta! Konji još nisu spremni? Požuri, do đavola! Za minut da si gotov! Ja izlazim odmah, čim uzmem svoje oružje, koje mi je onaj prokleti Mek Bel oduzeo prilikom hapšenja — vikao je Ed Klenton za njim.

*

Ono što se zatim dogodilo u glavnoj ulici Solt Belou Sítija, nije trajalo ni punih pet minuta.

U momentu kada je Džoša Milton hladnokrvni revolveraš, čovek koji je bez trunke kajanja pucao u starog trgovca Slima Džefersona, potrčao prema štali da osedla konje, u grad su stigli sa severne strane u glavnu ulicu, dva čoveka!

Bili su to Džon Mek Bel i Arčibald Kolovej. Jahali su polako, vukući za sobom natovarenu mazgu i konja, preko čijih sapi je bio prebačen leš ustreljenog Roda Kalagana.

Džoša Milton bi ih primetio da je pogledao u tom pravcu. Ali, obuzet žurbom, trčeći od šerifske kancelarije ulicom prema štali sa konjima, koja se nalazila iza gradskog hotela, bio je okrenut leđima u odnosu na pravac iz kog su dolazila dvojica jahača.

Ali, zato su dvojica jahača primećivala njega.

— Onom momku se, izgleda, negde veoma žuri kad tako trči ulicom — reče lovac na bufala pogledavši u Mek Bela.

— Hej! Pa to je onaj prokleti revolveraš Džoša Milton, kome sam naredio još juče da napusti grad. Ako dobro vidim, taj tip je upravo

istrčao iz šerifske kancelarije! — uzviknu Džon Mek Bel zabrinuto.

— Ne razumem o čemu se radi, ali mi se to baš ne sviđa. Kad neko tako žuri, onda to baš nisu čista posla — odvrati Arčibald Kolovej.

— U pravu si, Arti! Izgleda da i nisu čista posla. Možda se nešto dogodilo starom Slimu Džefersonu, koga sam ostavio da me zameni u kancelariji, dok se ne vratim.

— Ako mu se bilo šta i dogodilo, to najverovatnije nije baš ništa lepo — kao da je slutio Kolovej.

Mek Bel naglo zaustavi svoga konja, gotovo se ukočivši u mestu. Kao da nije mogao da veruje u ono što je video u sledećem trenutku.

— Ed Klenton! Taj gad je pobegao iz zatvora! Milton mu je, znači, pomogao. Možda su ubili Slima!

Ed Klenton je, upravo uzeo opasac sa svojim revolverima, koji se nalazio obešen na zidu šerifske kancelarije i zakopčavši ga oko pasa izlazio iz šerifske kancelarije. Zastao je u vratima, sledivši se u mestu, kada je spazio Mek Bela i čoveka koji je zajedno s njim jahao ulicom, dolazeći sa severne strane.

— Prokletstvo. Pa on se već vraća! — opsovao je glasno.

Već sledećeg trenutka, Ed Klenton utrča munjevito natrag. U momentu je spazio pušku koja je ležala na podu, pokraj nepomičnog tela Slima Džefersona. Razbojnik nogom odgurnu telo starog trgovca i ščepa pušku.

Sada si gotov, Bele! prolete mu kroz glavu opaka misao. Nisi se smeo vratiti Ne sad...

Klenton pride prozoru i isturi cev puške kroz prozor, ne otvarajući ga. Komadi razbijenog stakla, uz tresak, padali su dole.

Mek Bel nije ni očekivao dobrodošću.

Vidivši kako se Ed Klenton za trenutak pojavio u vratima kancelarije i zatim ponovo utrčao unutra, znao je da je obračun neizbežan. Zato je istog momenta reagovao.

— Arti! Sjaši odmah i hvataj zaklon. Ako ostanemo u sedlima, onaj tip će nas postreljati kao zečeve.

Gotovo istovremeno, Džon Mek Bel i Arčibald Kolovej iskočiše iz sedala i baciše se u stranu. Učinili su to u poslednjem momentu, jer meci su već fijukali iznad njihovih glava.

— Izgleda da se ovaj ne šali! — doviknu lovac na bufala Mek Belu.

Kolovej je već ležao na zemlji, sakriven iza stuba zgrade koja se nalazila na suprotnoj strani ulice, u odnosu na kancelariju, odnosno koso, levo u odnosu na mesto sa kog je pucao Ed Klenton. U rukama je držao svoju lovačku pušku.

Mek Bel je sa revolverom u ruci, čučao pripijen uz zid zgrade na istoj strani ulice, u istoj ravni sa Klentonom.

Ed Klenton ispalio je dva metka, pucajući iz puške marke »vinčester specijal«, ali nijedan nije pogodio željeni cilj. Zbog toga je izgubio živce.

— Mek Bel! Čuješ li me! Dodji, čekam te! Mek Bel! — vikao je razbojnik besno.

Džon Mek Bel nije izustio ni glasa, što je Klentona još više razbesnelo. Nije ga mogao videti, ali je zato spazio zaklon u kom se nalazio lovac na bufala.

Do đavola! To nije Dok Holidej. Ko god da je, ubiću ga, razmišljao je grozničavo razbojnik. Zatim je ispalio još jedan metak u tom pravcu. Metak je pogodio u drveni stub, iza koga je ležao Kolovej.

— Samo ti pucaj, bitango! Čekaj dok ja napunim svoju pušku za lov na bufala — odvrati mu poluglasno, više za sebe, Arčibald Kolovej.

Džoša Milton čuo je pucnje u istom momentu kada je utrčao u štalu. Ne znajući šta se događa, on izlete iz štale i potrča natrag. Učinilo mu se da ga je neko udario maljem po glavi kada je ugledao Mek Belu, koji je čučao, pripijen uz zid zgrade, i koristio priliku da se što

više približi mestu sa kog je Klenton pucao.

Milton oseti kako ga obliva znoj i kako ruke počinju sve više da mu drhte. Ne, on više ne želi da se bori sa tim Belom. Pogotovo ne sada, kada Klenton ima veoma male šanse. Pomislivši to, on u trenutku skova plan: osedlaće samo svoga konja i pobeći iz Solt Belou Sitijsa. Jer, ako to ne učini i ako ga Mek Bel ščepa, završiće na vešalima, jer Slim Džeferson je sigurno mrtav.

Zatim ponovo utrča u štalu i počeo grozničavo da sedla svoga konja.

U međuvremenu, Mek Bel se prilično približio mestu sa kog je pucao Ed Klenton, prišavši mu na skoro dvadeset koraka. Viknuo je:

— Klentone! Nemaš nikakvih šansi tamo unutra. Izlazi napolje i predaj se!

Ružni ožiljak na razbojnikovom licu, koje je kiptelo od besa i želje za osvetom, se zgrči u tom momentu.

— Gotov si, Mek Bele! — viknuo je okrećući munjevito cev puške u pravcu odakle je dolazio Belov glas.

Ali, Ed Klenton je načinio kobnu grešku.

Nije računao da ga Arčibald Kolovej drži na nišanu svoje lovačke puške. Računao je da lovac na bufala ima kod sebe samo revolver i da ga sa daljine od pedeset koraka, na kojoj se nalazio od njega, ne može pogoditi.

Okrećući cev svoje »vinčesterke« prema mestu na kom se nalazio Mek Bel, prilično se nagao kroz prozor, da bi ga mogao dobro videti, jer se ovaj nalazio u istoj ravni sa njim.

U tom momentu gromoglasni pucanj iz lovačke puške Arčibalda Koloveja, kalibra devet milimetara, odjeknuo je ulicom.

Samo jedan pucanj.

Ed Klenton bio je mrtav pre nego što je pao na pod, jer ga je metak pogodio posred grudi. Njegovo telo za trenutak se ukočilo i izgledalo je da još uvek stoji kraj prozora, jer su

mu ruke kojima je držao »vinčesterku« bile napolju.

Prvo mu je iz ruku ispala puška, udarivši uz tresak o drveni trem ispred šerifske kancelarije. A zatim je telo počelo polako da mu klizi niz prozor, milimetar po milimetar, sve dok se potpuno nije sručilo na pod.

— Izgleda da imaš dobar lov danas, Arti — dobaci mu Mek Bel, u čijem glasu se osećalo da mu nije baš svejedno što ni ovaj razbojnik neće završiti na suđenju, već na groblju.

— Izgleda — složi se Kolovej, ustajući iz zakona. — Ali, na žalost, divljač baš nije kvalitetna.

U tom momentu odjeknuo je topot konja. Džoša Milton je upravo u galopu izjahao iz štale, u nameri da pobegne.

Mek Bel je reagovao u deliću sekunde, pucajući iz svog revolvera. Bio je to stari, dobro uvežbani trik. Pucao je konju pored same glave.

Preplašena životinja se visoko prope u samrtnom strahu, ukopavši se zadnjim kopitama u mesto, a Džoša Milton izlete iz sedla, kao izbačen katapultom. U momentu kada je tresnuo o tvrdo tlo, Mek Bel je već bio pored njega, sa uperenim revolverom.

— Gotovo je, Miltone! Sada je zaišta gotovo! — rekao je oštro Mek Bel — — Previše je bilo pucnjave u ovom gradu.

*

Red Kalagan i Ed Klenton, dvojica opasnih razbojnika, sahranjeni su sutradan na gradskom groblju u Solt Belou Sitiju. Kao da je sudbina htela da svoju smrt nađu tu u Koloradu, gde su pre više od dvadeset godina ubili nenaoružanog Abrahama Mek Bela, oca Džona Mek Bела, koga ovaj nikada nije ni upoznao.

Iako je osećao da je pravda zadovoljena, Džonu Mek Belu je ipak, sećajući se reči svoje majke, bilo

drago što ta dvojica ljudi nisu ubijena njegovom rukom. Ali, ni čovek koji ih je ubio, nije imao razloga da ga peče savest, jer je to učinio u nužnoj samoodbrani.

Istoga dana, kada su dvojica razbojnika sahranjeni, Mek Bel je mogao da krene iz Solt Belou Sitija. Jer, njegov je posao u ovom gradu bio završen. Na onima koji ostaju da žive ovde, sada je da se pobrinu da opet zavladaju red i zakon.

Na svu sreću, Slim Džeferson je ostao u životu, iako mu je metak prošao skoro blizu srca. Za koji dan stari trgovac će se oporaviti. Jer, lekar Džek Belou je uspeo da mu iz grudi izvadi metak.

— Kuda ćete sad, Bele? — upita ga udovica Marta Konor, stojeći na tremu svog saluna, dok je Mek Bel pripremao svog konja za dug put. Sa njim je bio i Milton, koji je sedeo vezan na svom konju.

— U Denver Marta. Vodim Džošu Miltona tamo, jer moraće što-šta da objasni vlastima i sudu o ovome što se ovde dešavalo godinama. Mislim da se neće izvući bez najmanje deset godina robije. Njegova je sreća što je Slim Džeferson ostao u životu, inače bi zaradio vešala... Plus toga, nosim i trideset hiljada dolara u zlatu, novac koji je nađen kod ubijenog Roda Kalagana. Taj novac je, čuo sam od Miltona, prema onome što mu je rekao Klenton, opljačkan i pripada državi.

— Žao mi je što tako brzo odlazite... Tek smo se upoznali.

— I meni je drago da smo se upoznali, Marta. Obidite koji put starog Džefersona, dok ne ozdravi. I pozdravite ga puno.

— Hoću. Mi smo dobri prijatelji. Ako nekad ponovo budete prolazili ovuda, ne zaboravite da svratite u »Probušeni dolar«.

— Naravno, Marta...

Mek Bel htela još nešto da kaže, ali u tom momentu ga prekide Arčibald Kolovej, koji je takođe baš izja-

hao iz štale na svom smeđem ždrepcu, spremajući se da nastavi put prema severu.

— Došao sam samo da se pozdravim. Ni minut se više ne zadržavam ovde, jer ako ostanem, opet će biti neke proklete pucnjave — reče on šaljivo.

— U pravu si, Arti. Vreme je da krenemo.

Rekavši to, Mek Bel uzjaha svoju kobilu i pošto mahnu njemu i Marti, krenu laganim kasom

prema jugu, vodeći za sobom i uhapšenog Džošu Miltona.

Marta Konor i Arčibald Kolovej pratili su ga pogledima sve dok ga nisu izgubili iz vida.

— Neka me grom ubije, ako nemam osećaj da ćemo se ponovo sresti, ako ne ovde, onda na nekom drugom mestu — reče Kolovej, više za sebe.

— I ja bih to volela — reče udovica.

Nekoliko trenutaka kasnije lovac na bufala jahao je prema severu.

KRAJ

Dragi čitaoci,

U prodaji je **19.** broj SF serije popularne **Roto-biblioteke X-100**. Sa zadovoljstvom možemo konstatovati da je ona naišla na vaše prihvatanje, već i samom činjenicom što je okupila dvadesetak hiljada stalnih čitalaca. To je tiraž koji je, doduše, na granici rentabilnosti, ali kako je tek nešto više od godinu dana od pokretanja edicije, uvereni smo da će krug njenih stalnih poklonika početi da se širi. Utoliko pre što smo već u prilici da najavimo da će se u njenom izdavačkom planu za 1987. godinu naći dela mnogih velikih majstora SF. Uz nove naslove iz serije **„Zvezdane staze“**, zatražili smo dela **Rogera Zelaznića, Terensa Diksa, braće Strugackih, Olge Larionove, Ilje Erenburga, Pjera Bula, Vana Vansa, Džordža Martina i Lize Tatl, Alekseja Panšina** i mnogih drugih, tako da ćemo moći da vam obezbedimo vrhunsko SF štivo.

Mnogi od vas su, međutim, naknadno uočili na kioscima ovu našu seriju, pa pismima traže informacije o dosad objavljenim naslovima, kako bi propuštene brojeve naručili pouzećem. Da bismo vam omogućili lakše snalaženje prilikom naručivanja ovih brojeva, prilažemo spisak i cene svih dosad objavljenih naslova.

1. Ch. A. Bell RAT ZA ANDROMEDU 17	100 dinara
2. Ch. A. Bell PLANETA OPĆINJENIH	100 dinara
3. S. Tyrkley UJED KOBRE	100 dinara
4. Ch. A. Bell GALAKTIČKA STAZA	100 dinara
5. Ch. A. Bell LOV NA PLANETI GABON	100 dinara
6. S. Tyrkley ZVEZDANI KONKVISTADORI	100 dinara
7. Ch. A. Bell POVRATAK KIBORGA	100 dinara
8. M. L. Arnaud POSLEDNJI FENIKS	150 dinara
9. Ch. A. Bell OBRAČUN KOD CRNE JAME	150 dinara
10. S. Tyrkley DIVLJI LOVAC ZVEZDA	150 dinara
11. J. G. Vandel ZLODUH NAUKE	150 dinara
12. A. Osborne SMRT NA NEPTUNU	150 dinara
13. R. E. Vardeman KLINGONŠKI GAMBIT	200 dinara
14. R. Angelakis GALAKTIČKI TUNEL	200 dinara
15. Ch. A. Bell DUHOVI KAUS MEDIJUSA	200 dinara
16. S. Tyrkley ČOVEK VAN VREMENA	200 dinara

17. H. Vajnštajn	
ZAVEŠTANA KRUNA	200 dinara
18. D. T. Bird	
ZELENE ZVEZDE	200 dinara
19. Liberti Borom	
GOSPODAR KEDROVE ŠUME	350 dinara

Poznato vam je takode da smo pokrenuli i posebnu ediciju „Supernova“, u kojoj su dosad objavljene 4 knjige:

1. Džejms Bliš	
SPOK MORA DA UMRE	400 dinara
2. Artur Klark	
KA SPUŠTANJU NOĆI	400 dinara
3. Kliford Simak	
NEVOLJE SA TIHOOM	400 dinara
4. F. Pol i Dž. Vilijamson	
PODMORSKO TRAGANJE	600 dinara

Svaku od pobrojanih knjiga najjednostavnije možete obezbediti ako ispunite priloženu narudžbenicu.

NIŠRO „DNEVNIK“, OOUR IZDAVAČKA DELATNOST
21000 Novi Sad, Bulevar 23. oktobra, br. 31

NARUDŽBENICA

Ovim naručujem da mi se pouzećem pošalju sledeći brojevi

1) SF Serije Roto-bibloteke X – 100 _____

(upisati broj ispred naslova)

2) Bibloteke „Supernova“ _____

Poručilac _____

Broj pošte, mesto: _____

Adresa stana: _____

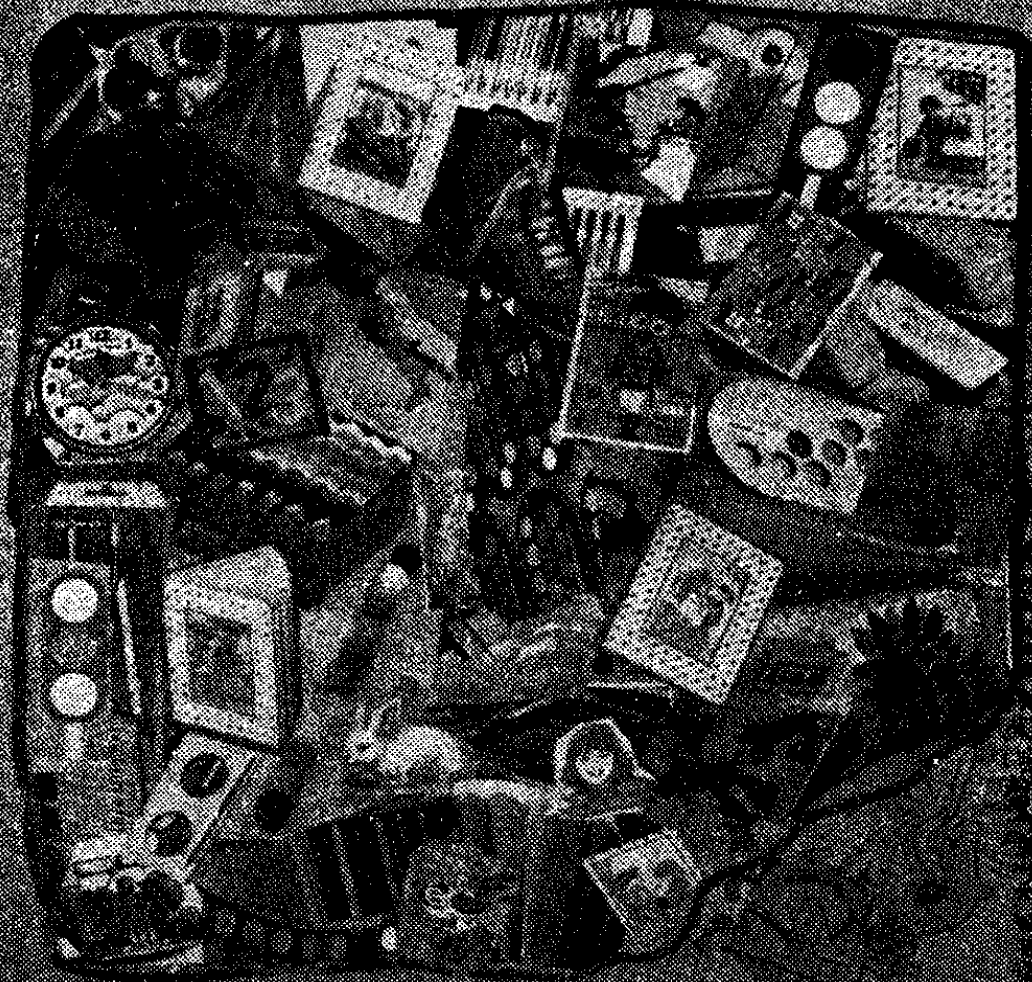
U _____, _____ 1986. godine

Potpis _____

NEVEN

1961 200 6. 1961 1961 1961 1961

REVLIJA ZA POPULARNU MEDICINU

VAŠE ZDRAVLJE JE U VAŠIM RUKAMA

**Najpoznatiji domaći i strani stručnjaci
pišu ekskluzivno za čitaoce „Eliksira“
o najaktuelnijim zdravstvenim problemima
savremenog čoveka**

VAŠ SAVETNIK

VAŠ SAGOVORNIK

VAŠ PRIJATELJ

NA SVAKOM KIOSKU – U SVAKOM DOMU

REVLIJA ZA POPULARNU MEDICINU

U SLEDEĆEM BROJU

G. F. UNGER

SLEJDOV KOLT

Odgovora nije bilo. Slejd bez reči pođe za doktorom. Prošao je kroz salun u kom je sedelo dvadesetak ljudi koje su zabavljale tri devojke. Slejd se nije osvrtao na njih nego je, spreman na neprijatna iznenađenja, pažljivo posmatrao ulaz. Kad je izašao na ulicu, osećao je izvesnu uznemirenost. Bio je sav napet, u očekivanju. . .

JUGOBANKA